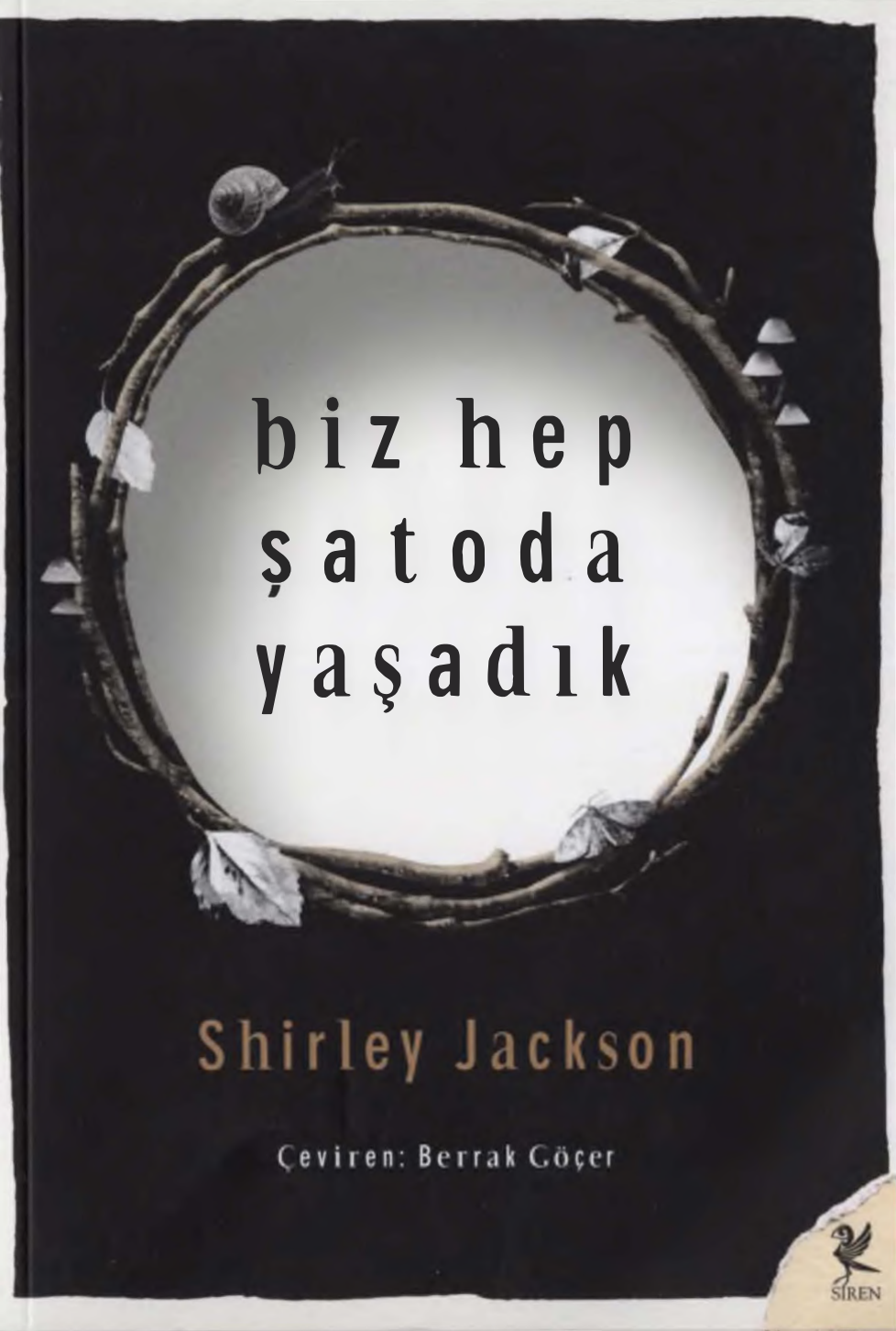

biz hep
şatoda
yaşadık
Shirley Jackson
Çeviren: Berrak Göçer
SİREN

Shirley Jackson

Çağdaş Amerikan edebiyatının en değerli kalemlerinden Shirley Jackson, 1916 yılında San Francisco'da dünyaya geldi; bir Kaliforniya kasabasında büyüdü. Okul yıllarında çevresine ve ailesine uyum sağlamakta zorluk çektiği, yazı yazmaya bu dönemde başladığı söylenir. Jackson, insan psikolojisinin derinliklerine eğilen ve toplumsal dinamiklerin temellerindeki çürümüşlüğü ustaca ortaya koyan yapıtlarıyla bilinir. Öyküleri, *The New Republic*'ten *Mademoiselle*'e varana değin pek çok dergide yayımlanmıştır. *The New Yorker* dergisinin 1948 yılında yer verdiği ve bugün en bilinen eserleri arasında anılan 'Piyango' adlı öyküsü, dergi tarihinin en çok tepki çeken yayınları arasına girmiş ve Jackson, maksadını açıklamasını talep eden pek çok mektup almıştır. Bu öykü, kışkırtıcı unsurlar barındırdığı gerekçesiyle kimi yerlerde yasaklanmıştır. Gündelik hayatın içinde gizli, olağan şiddet, kitlelerin zalimliğe yatkınlığı ve bireysel zihnin kırılganlığı gibi temalar, Jackson'ın yazınında sık sık ve ustaca işlenir. Kimi eserlerinin yarattığı şok tesiri ve gözlerden uzak durmaya yönelik tercihinin de katkısıyla hakkında türlü söylenti yürümüş, cadılığa varana değin pek çok karanlık yönü olduğu iddia edilmiştir. Edebiyat eleştirmeni Stanley Edgar Hyman'la evliliğinden dört çocuk sahibi olan Jackson, kırk sekiz yaşındayken kalp yetmezliği nedeniyle hayata veda etmiş, geride söylentilerle birlikte kuşaklar boyunca okunacak ve edebiyata damgasını vuracak öykü ve romanlarını bırakmıştır.

Shirley Jackson'ın yapıtları sinemaya ve tiyatroya da uyarlanmış, Neil Gaiman'dan Stephen King'e varana değin pek çok çağdaş yazar, onu ilham kaynakları arasında anmıştır. İnsan psikolojisini benzersiz bir ustalıkla ele alan, gerilim unsurlarını derinlikli ve edebi bir çerçevede sunan eserleri ile ilgi toplamıştır. En bilinen romanı *Tepedeki Ev* (*The Haunting at Hill House*; çeviren: Dost Körpe) defalarca beyazperdeye uyarlanmıştır. *Biz Hep Şatoda Yaşadık*'tan uyarlanan sinema filmi ise, 2017'nin son günlerinde gösterime girecektir.

Biz Hep Şatoda Yaşadık, Jackson'ın sağlığında yayımlanmış son kitabıdır ve paranoyasının baş gösterdiği, agorafobiden mustarip olduğu dönemde yazılmıştır.

Shirley Jackson, yaşamı boyunca kitapları ve öyküleri hakkında açıklama yapmayı, sorulan soruları yanıtlamayı reddetmiş; basından, söyleşilerden ve spot ışıklarından elinden geldiğince uzak durmuştur.

Berrak Göçer

1986'da İstanbul'da doğdu. New York Üniversitesi Medya, Kültür ve İletişim Bölümü'nden mezun oldu. Editörlük ve çevirmenlik yaparak yayın hayatını sürdürüyor. Çevirilerinin arasında *Açıklamalı Notlarıyla Sherlock Holmes, I. Cilt* (Sir Arthur Conan Doyle), *Kalanlar* (Tom Perrotta), *Benim Mutlu Hayatım* (Lydia Millet), *Paris ve Londra'da Beş Parasız* (George Orwell), *Papazın Kızı* (George Orwell) ve *Kaygılarımızın Kışı* (John Steinbeck) sayılabilir.

Ayrıca bkz. www.koltukname.com

We Have Always Lived in the Castle

© Shirley Jackson, 1962

Bu kitabın Türkçe yayın hakları, Anatolialit Ajans aracılığıyla Siren Yayınları'na aittir. Kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar haricinde, yayıncının izni olmaksızın, hiçbir yolla çoğaltılamaz ve paylaşılamaz.

Siren Yayınları - Roman
Sertifika No: 16232
ISBN: 978-605-5903-65-7
Birinci Baskı: Mayıs 2017

Yayın Yönetmeni: Sanem Sirer
Yayın Danışmanı: Erol Aydın
Çeviren: Berrak Göçer
Kapak Tasarım: Nazlım Dumlu
İç Tasarım: Çelebi Şenel

Baskı: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, No: 12/197-203
Topkapı, İstanbul. Tel: 212 567 80 03
Sertifika No:11931

Asmalı Mescit Mah. Ensiz Sokak No. 9/312
Beyoğlu-İSTANBUL
t *(212) 243 45 65* **f** *(212) 251 05 32*
www.sirenyayinlari.com
info@sirenyayinlari.com
sireninsesi.blogspot.com

Shirley Jackson

biz hep şatoda yaşadık

Çeviren: Berrak Göçer

Pascal Covici'ye

1

Adım Mary Katherine Blackwood. On sekiz yaşındayım ve ablam Constance'la birlikte yaşıyorum. Azıcık şanslı olsaydım dünyaya kurtadam olarak geleceğimi düşünmüşümdür hep, çünkü her iki elimin orta ve yüzükparmağı aynı uzunlukta, ne var ki kendimi olduğum gibi kabullenmek zorunda kaldım. Yıkanmayı, köpekleri ve gürültüyü sevmiyorum. Ablam Constance'ı, Richard Plantagenet'ı ve köygöçüren mantarı *Amanita phalloides*'i seviyorum. Ailemdeki diğer herkes öldü.

Son baktığımda mutfak rafındaki kütüphane kitaplarının teslim tarihleri beş ayı geçmişti; mutfak rafımızda sonsuza dek duracaklarını bilseydim daha farklı kitaplar seçer miydim acaba? Zaten eşyanın yerini nadiren değiştirirdik; Blackwood'lar hiçbir zaman öyle içi içine sığmayan, yerinde duramayan bir aile olmamıştır. Kitap, çiçek, kaşık gibi küçük, gezen şeyler vardı ama bunlar hep sabit eşyadan oluşan sağlam bir temelin üstünde otururdu. Her şeyi yerli yerine koyardık. Masaların, sandalyelerin, yatakların, halıların altını, resimlerin arkasını, lambaların içini süpürüp tozlarını alsak da yerlerini değiştirmezdik; annemizin makyaj masasındaki kaplumbağa kabuğundan tuvalet seti yerinden asla, bir milim bile oynamamıştı. Blackwood'lar hep bu evde yaşamış, ortalığı da hep tertipli tutmuştu; buraya yerleşen her yeni gelinle birlikte yeni eşya için yer açılmış ve evimiz,

Blackwood demirbaşına eklenen katmanlarla ağırlaşarak dünyaya karşı sağlam durmuştu.

Kütüphane kitaplarını nisan sonlarında bir cuma günü getirmiştim eve. Cuma ve salı günleri korkunçtu çünkü kasabaya inmem gerekiyordu. Birimizin kütüphaneye ve markete gitmesi lazımdı; Constance kendi bahçesinden öteye adım atmaz, Julian Amca istese de adım atamazdı. Yani benim haftada iki gün kasabaya inmemin nedeni gurur, hatta inat bile değil, sadece kitap ve yiyecek ihtiyacıydı. Gerçi dönüş yoluna koyulmadan kahve içmek için Stella'nın yerine uğrama nedenim gurur olabilirdi; en azından kendime öyle olduğunu söylüyor, eve dönmeyi ne kadar çok istesem de oraya gitmeden edemiyordum. Uğramadan geçip gidersem Stella'nın beni göreceğini, belki de korktuğumu düşüneceğini biliyordum ve bu düşünceye dayanamıyordum.

"Günaydın Mary Katherine," derdi Stella her seferinde, ıslak bir bezle uzanıp tezgâhı silerek. "Bugün nasılsın bakalım?"

"Çok iyiyim, sağ ol."

"Ya Constance Blackwood, o da iyi mi?"

"Çok iyi, sağ ol."

"Ya o?"

"Eh işte. Sade kahve lütfen."

Başka biri gelip de tezgâha otururbut acelemi belli etmeden kahvemi bırakır, Stella'ya başımla selam verip ayrılırdım. Stella, ben çıkarken her seferinde gayriihtiyari, "Kendine iyi bak," derdi.

Kütüphane kitaplarını özene bezene seçerdim. Evimizde de kitaplar vardı elbette, babamın çalışma odasında iki duvar kitapla kaplıydı ama ben peri masallarından ve tarih kitaplarından hoşlanıyordum, Constance ise yemek kitaplarını seviyordu. Julian Amca eline hiç kitap almasa da akşamları, ken-

disi kâğıtlarıyla uğraşırken Constance'ın okuduğunu görmekten hoşlanırdı ve ara sıra uzanıp ona bakarak memnun memnun başını sallardı.

"Ne okuyorsun tatlım? Hanımefendilerin eline kitap ne de çok yakışıyor."

"*Yemek Pişirme Sanatı* diye bir şey okuyorum Julian Amca."

"Muazzam."

Haliyle, Julian Amca odadayken asla uzun süre sessiz duramazdık, gelgelelim Constance'la benim şimdi hâlâ mutfak rafımızda duran kütüphane kitaplarının kapaklarını açtığımızı hatırlamıyorum. Kütüphaneden çıktığımda güzel bir nisan sabahı karşılamıştı beni, güneş parlıyordu, baharın sahte, göz alıcı vaatleri her yeri sarmış, kasabanın kirinin içinden tuhaf bir biçimde kendini gösteriyordu. Hatırlıyorum, ellerimde kitaplarla kütüphanenin basamaklarında durdum, gökyüzüne uzayan dallarda hayal meyal seçilen, yeşilin en açık tonundaki tomurcuklara baktım ve her zamanki gibi, eve kasabadan değil de gökyüzünden yürüyerek gidebilmeyi diledim. Kütüphane basamaklarından doğruca karşıya geçip sokağın diğer tarafından şarküteriye yürüyebilirdim, ama bu, marketin ve kapısında oturan adamların önünden geçmek anlamına geliyordu. Bu kasabada erkekler genç kalıp dedikodu yapar, kadınlarsa bitkinliğin en gri, en kötücül haline kapılarak yaşlanır ve çıt çıkarmadan oturup erkeklerin eve dönmesini beklerdi. Kütüphaneden çıkınca, şarküteriye varana kadar sokağın bu tarafında yürüyüp sonra karşıya geçebilirdim, öylesi daha uygundu ama o zaman da postanenin ve Harler ailesinin toplayıp eve getirdiği ve -yürekten inanıyorum ki- pek sevdiği paslı teneke yığınları, bozuk otomobiller, boş yakıt tenekeleri, eski döşekler, tesisat boruları ve çamaşır tekneleriyle dolu Rochester Evi'nin önünden yürümek zorunda kalırdım.

Rochester Evi kasabadaki en güzel evdi; bir zamanlar ceviz kaplama bir kütüphanesi, ikinci katında bir balo salonu ve güllerle kaplı bir verandası varmış. Annemiz burada doğmuştu ve bu nedenle şimdi bu evin sahibi Constance olmalıydı aslında. Her zamanki gibi postanenin ve Rochester Evi'nin önünden yürümenin daha güvenli olacağına karar verdim, gerçi annemin doğduğu evi görmekten hoşlanmıyordum. Sokağın bu tarafı tekinsiz sayıldığından sabahları çoğunlukla boş oluyordu; zaten şarküteriden çıktıktan sonra eve gidebilmek için her halükârda marketin önünden geçmem gerekecekti ve hem gidişte hem dönüşte oradan geçmeyi kaldıramazdım.

Clarke'lar ve Carrington'lar gibileri kasabanın dışında, Hill Yolu'nda, River Yolu'nda ve Old Dağı'nda çok güzel yeni evler inşa etmişti. Kasabanın ana caddesi aynı zamanda eyalet otoyolunun parçası olduğundan Hill ve River yollarına çıkabilmek için yine kasabanın içinden geçmek zorunda kalsalar da Clarke'ların çocukları ve Carrington'ların oğlanları özel okullara gidiyor, Hill Yolu'ndaki evlerin mutfaklarında pişen yiyecekler de daha büyük kasabalardan ve şehirden geliyordu; posta, kasabadaki postaneden alınıp otomobille River Yolu'ndan Old Dağı'na kadar çıkarılıyordu ama dağda yaşayanlar mektuplarını daha büyük kasabalarda postalıyor, River Yolu'nda yaşayanlar saçlarını şehirde kestiriyordu.

Otoyolun ya da Creek Yolu'nun kenarındaki küçük, izbe evlerde yaşayan kasabalıların Clarke'lar ya da Carrington'lar otomobille geçince gülümsemesine, kafalarını eğip el sallamasına hiç anlam veremezdim; olur da Helen Clarke aşçısının unuttuğu bir kutu domates sosunu ya da yarım kilo kahveyi almak için Elbert'ın Şarküterisi'ne gelirse herkes ona "Günaydın," der ve havanın o gün biraz daha iyi olduğundan dem vururdu. Clarke'ların yaşadığı ev Blackwood'ların evinden yeni yeni olmasına ama daha güzel değil. Bizim babamız, eve köyün ilk

piyanosunu getiren adamdır. Carrington'lar kâğıt fabrikasının sahibi belki ama Blackwood'lar otoyol ile nehir arasında uzanan arazinin tamamının sahibi. Old Dağı'ndaki Shepherd'lar kasabanın ilk belediye binasını yaptırmış; beyaz ve sivri çatılı bir bina bu, yeşil bir bahçenin ortasında duruyor, önünde de bir top var. Bir keresinde kasabada imar yasaları çıkarmanın, Creek Yolu'ndaki gecekonduları yıkıp tüm kasabayı belediye binasına uygun bir şekilde inşa etmenin bahsi geçmişti ama kimse kılını kıpırdatmadı, kıpırdatırlarsa Blackwood'ların kasaba toplantılarına katılmaya başlayacağından korktular belki de. Kasabalılar hayvan ve balık avlama izinlerini belediye binasından alır; Clark'lar, Carrington'lar ve Shepherd'lar yılda bir kere toplantıya katılıp Harler'ın hurdalığını ana caddeden kaldırmak, marketin önündeki bankları sökmek için ciddiyetle oy verir, kasabalılar da onları sandıkta her yıl büyük bir zevkle bozguna uğratır. Belediye binasını geçince sola doğru Blackwood Yolu uzanır; bu, eve dönüş yoludur. Blackwood Yolu, Blackwood topraklarının etrafında büyük bir daire çizer, bu yolun her santimi babamızın diktiği tel çitle çevrilidir. Belediye binasının hemen ilerisinde, patikanın girişini gösteren büyük, siyah kaya durur; buradaki kapıyı açarım, sonra ardımdan kilitleyip ormandan geçerek eve gelirim.

Kasabalılar bizden hep nefret etmiştir.

Alışveriş yaparken bir oyun oynuyordum. Oyun tahtasının küçük bölmelere ayrıldığı ve her oyuncunun attığı zara göre ilerlediği çocuk oyunlarını düşünüyordum; "bir tur bekle," "dört adım gerile," "başlangıç noktasına geri dön" gibi tehlikeler vardı; "üç adım ilerle," "tekrar zar at," gibi de ufak destekler. Kütüphane başlangıç noktamdı, siyah kaya hedefim. Ana caddenin bir tarafından inmem, karşıya geçmem, sonra siyah kayaya varana dek

diğer taraftan yukarı çıkmam gerekiyordu ve kayaya varınca kazanıyordum. Güzel başladım ve ana caddenin boş kısmında gayet güvenli bir dönüş yaptım, belki de iyi bir gündü bu. Bazı günler iyiydi ama bahar sabahları nadiren öyle olurdu. Çok iyi bir günse, daha sonra minnetimi göstermek için adak niyetine mücevher adardım.

Başlangıçta, yola koyulmak için derin bir nefes aldım ve etrafa bakmadan, hızlı hızlı yürüdüm; yanımda kütüphane kitaplarıyla alışveriş çantam, ayaklarımın birbiri ardına ilerlemesini izledim: annemizin eski kahverengi pabuçlarının içinde bir çift ayak. Postanenin içinden biri beni seyrediyormuş gibi hissettim -biz posta kabul etmezdik, telefonumuz da yoktu, her ikisi de altı yıl önce katlanılmaz hale gelmişti- ama oradan atılan kısacık bir bakışa dayanabilirdim. İhtiyar Bayan Dutton'dı bu; asla diğerleri gibi ulu orta, bön bön bakmaz, seyrini panjurların aralarına ya da perdelerin ardına saklardı. Rochester Evi'ne asla bakmazdım. Annemizin orada doğduğunu düşünmeye dayanamıyordum. Harler'lar, Constance'a ait olması gereken evde yaşadıklarını biliyorlar mı diye bazen merak ederdim; bahçeleri hep teneke tangırtısıyla dolup taştığından benim ayak seslerimi duyamazlardı. Belki bu sonu gelmez gürültünün kötü ruhları kaçırdığını düşünüyorlardı veya belki müziksever insanlardı ve bu sesten hoşlanıyorlardı, belki de evin içinde, evin dışında yaptıklarının aynını yaparak yıllanmış küvetlerde oturuyor, akşam yemeklerini eski bir Ford iskeletinin üstüne koydukları kırık dökük tabaklarda yiyor, yemek yerken tenekeleri tıngırdatıp bağıra çağıra konuşuyorlardı. Harler'ların yaşadığı yerin önündeki kaldırıma her zaman pislik saçılmış olurdu.

Sırada, şarküteriye gitmek için karşıdan karşıya geçme (bir tur bekle) faslı vardı. Yolun kenarında, zayıf ve savunmasız bir halde, akan trafiğe karşı hep duraksardım. Ana caddedeki araçların çoğu dışarıdan gelen ve sadece otoyol yüzünden kasaba-

dan geçen otomobil ve kamyonlardan oluştuğundan sürücüler bana bakmazdı bile; kasabadan bir otomobili sürücünün bana pis pis bakmasından tanıyabilir ve her seferinde, kaldırımdan yola adım atsam ne olacağını merak ederdim. Direksiyon hızlı, neredeyse istem dışı bir hareketle kırılır mıydı acaba üzerime? Belki sadece korkutmak, sadece irkildiğimi görmek için? Sonra dört bir yandan yükselen kahkahalar; postanenin panjurlarının ardından, marketin önündeki adamlardan, şarküterinin kapısından kafasını uzatmış kadınlardan; hepsi de Mary Katherine Blackwood'un eli ayağına dolaşmış halde bir otomobilin önünden kaçmaya çalışmasını seyredip habis bir mutluluğa boğuluyor. Bazen, karşıya geçmeden önce yolun iki yönü de boşalsın diye öyle çok dikkat ediyordum ki iki, hatta üç tur beklemek zorunda kalıyordum.

Yolun ortasında gölgeden çıkıp nisan ayının parlak, aldatıcı güneşine adım attım; temmuz geldiğinde zemin sıcaktan yumuşayacak ve tabanlarım yere yapışacağından karşıya geçiş daha da tehlikeli bir hal alacak (Mary Katherine Blackwood, zifte ayağı yapışmış, bir otomobil üstüne gelirken olduğu yerde büzülmüş kalmış, geri, ta başa dön ve yeniden başla) binalar da iyice çirkinleşecekti. Kasabanın tamamı bir örnekti ve her şey aynı dönemde, aynı tarzda inşa edilmişti; sanki insanlar buranın çirkinliğine ihtiyaç duyuyor, ondan besleniyordu. Evlerle dükkânlar buranın nahoş güruhuna barınak niyetine, küçümseme dolu bir telaş içinde dikilmiş de Rochester ve Blackwood evleri, hatta belediye binası insanların zarafet içinde yaşadığı uzak diyarlardaki hoş bir sayfiye yerinden kazara getirilip kondurulmuş gibiydi. Belki de bu güzel yapılar -Rochester'larla Blackwood'ların esasen kötü yürekli olmasının cezası olarak belki- kasaba tarafından rehin alınmıştı, belki de bunların yavaş yavaş çürümesi kasabalıların çirkinliğinin belirtisiydi. Ana caddedeki sıra sıra dükkânlar griliklerinden şaşmıyordu. Sahipleri dükkânlarının üstünde, ikinci

katta yan yana dizilmiş dairelerde yaşıyordu ve dairelerin tek sıra pencerelerindeki perdeler solgun, cansızdı; kasabada renkli olmaya heveslenen her şey cesaretini hemen yitiriveriyordu. Kasabanın bu döküntü halinin sorumlusu katiyen Blackwood'lar değildi; kasabalılar buraya cuk diye oturuyordu, kasaba onlar için uygun tek yerdi.

Dükkân sırasına yaklaşınca hep çürümeyi düşünürdüm; akıl almaz bir ıstırap çektirerek her şeyin içini kemiren yakıcı, koyu, sancılı çürümeyi. Kasabanın böyle çürümesini diledim.

Şarküteri için bir alışveriş listem vardı; Constance her salı ve her cuma ben evden çıkmadan hazırlardı listeyi. İstediğimiz her şeyi alabilecek kadar paramız olması kasabalıların hiç hoşuna gitmezdi; paramızı bankadan çekmiştik elbette ve kasabalıların evimizde saklı paradan konuştuklarını biliyordum, sanki söz konusu olan devasa altın para yığınlarıydı da Constance ve Julian Amca'yla akşamları oturup onlarla oynuyor, kütüphane kitaplarımızı bir köşede unutmuşken paraları parmaklarımızın arasından geçiriyor, sayıyor, üst üste diziyor, deviriyor, kilitli kapılar ardında alaycı alaycı gülüşüyorduk. Kasabada altınlarımıza göz dikmiş birtakım sütü bozuklar olduğuna emindim ama hepsi ödlekti, Blackwood'lardan korkarlardı. Şarküterideki Elbert yanımda para getirdiğimi görsün ve bana satış yapmayı reddedemesin diye alışveriş listemi çantamdan alırken cüzdanımı da çıkardım.

Şarküteride kimin olduğu hiç fark etmezdi. Benimle her seferinde hemen ilgilenirlerdi; Bay Elbert ya da o soluk benizli, açgözlü eşi dükkânın neresinde olursa olsun bir çırpıda yanımda bitip siparişimi hazırlardı. Bazen, büyük oğulları tatilde yanlarında çalışıyorsa eğer, o bana bakmasın diye telaş ederlerdi; bir keresinde de küçük bir kız -elbette kasabanın yabancısı olan bir çocuk- içeride yanıma yaklaşınca Bayan Elbert onu öyle sert bir

şekilde geri çekmişti ki kız çığlık atmıştı; sonra, uzun süren bir an boyunca herkes öylece beklemişti ve Bayan Elbert nihayet bir nefes alıp, "Başka bir isteğin var mıydı?" demişti. Çocuklar yanıma yaklaştığında her zaman dimdik ve kıpırtısız dururdum çünkü onlardan çekinirdim. Bana dokunacaklarından, sonra da annelerinin pençelerini çıkarmış bir şahin sürüsü gibi üstüme üşüşeceğinden korkardım; zihnimde canlanan tablo hep buydu - alçalan, saldıran, jilet gibi keskin pençeleriyle yarıklar açan kuşlar. Constance için bir dolu şey almam gerekiyordu; dükkânda hiç çocuk olmadığını ve çok az kadın olduğunu görünce rahatladım; tekrar zar at, diye geçirdim içimden ve Bay Elbert'a, "Günaydın," dedim.

Başını salladı; beni bir şekilde selamlamak zorundaydı ya, dükkândaki kadınlar dikkat kesilmişti. Onlara sırtımı döndüm; yine de ellerinde bir konserve, yarım paket kurabiye ya da bir baş marulla arkamda durduklarını ve ben kapıdan çıkana, sohbet uğultusu yeniden başlayana, kendi yaşamlarına geri dönene kadar kıpırdamak istemediklerini hissedebiliyordum. Bayan Donell arkalarda bir yerlerdeydi, onu içeri girerken görmüştüm; şarküteriye mahsustan benimle aynı zamanda gelip gelmediğini bir kez daha merak ettim çünkü her zaman bana bir şeyler söylemeye çalışırdı; benimle konuşan bir avuç insandan biriydi Bayan Donell.

"Bir piliç," dedim Bay Elbert'a ve dükkânın diğer ucundaki açgözlü eşi buzdolabını açıp tavuğu çıkararak paketlemeye başladı. "Küçüğünden bir kuzu kol," dedim. "Julian Amca baharın ilk günlerinde hep fırında kuzu yemek ister." Bunu söylememeliydim, biliyorum; kısa bir "hii" sesi tüm dükkân boyunca bir çığlık gibi yayıldı. Gerçekten içimden geçeni söylesem, diye düşündüm, çil yavrusu gibi dağılırlar ve yine dışarıda toplanıp beni oradan seyrederler. "Soğan," dedim Bay Elbert'a kibarca. "Kahve, ekmek, un. Ceviz," dedim. "Bir de şeker, şekerimiz bit-

ti bitecek." Dükkânda bir yerlerden kısa, korku dolu bir gülüş yükseldi ve Bay Elbert bir anlığına arkama bakıp bakışlarını tezgâha dizdiği ürünlere çevirdi. Bayan Elbert kısa süre içinde paketlenmiş tavuğumla etimi getirip diğer şeylerin yanına koyacaktı, dükkândan çıkana dek arkamı dönmem gerekmiyordu. "İki litre süt," dedim. "Çeyrek litre krema, yarım kalıp tereyağı." Harris'ler bize süt ürünleri getirmeyi altı yıl önce bıraktığından sütle tereyağını artık şarküteriden alıyordum. "Bir düzine de yumurta." Constance listeye yumurta eklemeyi unutmuştu ama evde sadece iki tane kalmıştı. "Bir kutu fıstıklı şekerleme," dedim; Julian Amca bu gece gazetesini okurken hatır hutur sesler çıkaracak, yatağa yapış yapış halde girecekti.

"Blackwood'lar daima zengin sofralar kurmuştur." Konuşan Bayan Donell'dı ve sesinin arkamdan bir yerlerden geldiği besbelliydi; birileri kıkırdadı, bir başkası "Şışş," dedi. Hiç arkamı dönmedim; nefret dolu bakışlarını ve yassı, gri suratlarını görmeden de arkamda durduklarını hissedebiliyordum. Geberin, diye düşündüm ve bunu yüksek sesle söyleyebilmeyi diledim. Constance, "Umursadığını asla görmesinler" ve "Kaale alırsan iyice coşarlar," diyordu, muhtemelen haklıydı da ama ben hepsi gebersin istiyordum. Bir sabah şarküteriye girdiğimde herkesi, Elbert'larla çocukları bile yerde acılar içinde kıvranıp ölürken görmek isterdim. O zaman ihtiyacımı kendim görürdüm, diye düşündüm, cesetlerin üstünden geçip raflardan canımın çektiği şeyleri alır ve yerde yatan Bayan Donell'a bir tekme savurmayı da ihmal etmeden eve dönerdim. Böyle fikirlere kapıldığımda hiç mi hiç pişmanlık duymuyor, sadece gerçekleşmelerini diliyordum. "Onlardan nefret etmek doğru değil," diyordu Constance, "*seni* zayıflatmaktan başka bir işe yaramaz." Ne ki ben onlardan yine de nefret ediyordum ve onları yaratma zahmetine neden girildiğini bir türlü anlayamıyordum.

Bay Elbert bütün yiyecekleri tezgâha sıralayıp bekledi ve bakışları arkama, uzaklara yöneldi. "Bugünlük bu kadar," dedim, o da yüzüme bakmadan her şeyi bir fişe yazıp topladı, sonra beni dolandırmadığından emin olayım diye fişi uzattı. Asla hata yapmamasına rağmen hesabı her zaman itinayla kontrol eder, misilleme şansım az da olsa fırsatını buldum mu kaçırmazdım. Alışveriş çantam, üstüne bir de poşet ağzına kadar dolmuştu ama hepsini eve yürüyerek taşımaktan başka çarem yoktu. Elbette kimse bana yardım etmek istemeyecekti, isteseler de kabul etmezdim zaten.

İki tur bekle. Kütüphane kitaplarım ve şarküteri alışverişimle kaldırımda yavaş yavaş yürürken marketin önünden geçip Stella'nın yerine girmem gerekiyordu. Şarküterinin kapısında durdum ve benliğimin derinliklerinde bana kendimi güvende hissettirecek bir düşünce aradım. Arkamdan kıpırdanma ve öksürük sesleri gelmeye başladı. Tekrar konuşmaya hazırlanıyorlardı, Elbert'lar da muhtemelen rahat bir soluk almış, dükkânın iki ucunda birbirlerine bakıp gözlerini deviriyordu. Donuk bir yüz ifadesi takındım. Bugün bahçedeki öğle yemeğimizi düşünecektim; gözlerimi önümü görecek kadar açık tutarken -annemizin kahverengi pabucu bir yukarı bir aşağı kalkıp iniyordu- zihnimde yeşil bir örtü sererek sofrayı hazırlıyor, sarı tabaklar ve beyaz kâselerde çilekler çıkarıyordum. Sarı tabaklar, diye düşündüm, yanlarından geçtiğim adamların bakışlarını üstümde hissederek, Julian Amca da içine kızarmış ekmek parçaları bandırılmış şöyle güzel bir rafadan yumurta yiyecek ve daha baharın başlarında olduğumuzdan ben, Constance'a, Julian Amca'nın omuzlarına bir şal atmasını hatırlatacağım. Sırıtmalarını, yaptıkları el kol hareketlerini bakmadan da görebiliyordum; keşke hepsi geberse de cesetlerini çiğnesem, diye düşündüm. Benimle hemen hiç doğrudan konuşmaz ama kendi aralarında benden bahsederlerdi. "Şu Blackwood kızlarından biri," dediği-

ni duydum birinin tiz, alaycı bir sesle. "Blackwood Çiftliği'ndeki Blackwood kızlarından biri." "Blackwood'lara yazık oldu," dedi bir başkası, ancak duyulabilecek kadar yüksek sesle, "o zavallı kızlara yazık oldu." "Çiftlik de çok güzel," dediler, "tam işlenecek toprak. Blackwood toprağını işleyen köşeyi döner. Topraklarını bir güzel kilit altında tutuyor şu Blackwood'lar." "İnsan köşeyi döner." "Blackwood kızlarına yazık oldu." "Blackwood toprağında ne yetişeceği belli olmaz."

Cesetlerini çiğniyorum, diye düşündüm, bahçede öğle yemeği yiyoruz, Julian Amca'nın şalı omuzlarında. Burada yürürken elimdeki öteberiyi sıkı sıkı tutardım hep çünkü bir keresinde, korkunç bir sabah, alışveriş çantamın elimden düşmesiyle yumurtalar kırılmış, süt dökülmüş, bense adamlar bağırırken toplayabildiğimi toplayarak kendi kendime ne olursa olsun kaçmayacağımı söylemiştim; konserveleri, kutuları, dökülmüş şekeri alelacele çantaya tıkarken kendi kendime, "Kaçma," diyordum.

Stella'nın dükkânının önündeki kaldırımda bir çatlak vardı; bir yeri gösteren bir işaretparmağını andırıyordu bu çatlak, kendimi bildim bileli buradaydı. Diğer kent simgelerimizin yapıldığı zamanları, John Harris'in belediye binasının beton temelinde elinin izini çıkarmasını ya da Mueller çocuklarının kütüphanenin verandasına isimlerinin baş harflerini kazımalarını hatırlıyordum; belediye binası inşa edildiğinde üçüncü sınıftaydım. Ama Stella'nın dükkânının önündeki kaldırımın çatlağı kendimi bildim bileli oradaydı, tıpkı Stella gibi. Çatlağın üzerinden patenlerimle geçtiğimi, mezardakilerin kemikleri ters dönmesin diye ona basmamaya dikkat ettiğimi, saçlarım rüzgârda uçuşurken bisikletle buradan geçtiğimi hatırlıyorum; babamın ipe sapa gelmez insanlar olduklarını söylemesine rağmen kasabalılar o zamanlar alenen nefret etmezdi bizden. Annem çatlağın, kendi çocukluğunda, o Rochester Evi'nde yaşarken de var olduğunu söylemişti bir keresinde, demek ki babamla evlenip Blackwood

Çiftliğine yerleştiğinde de oradaydı; herhalde bir yeri gösteren bir işaretparmağına benzeyen bu çatlak, kasabanın eski, gri tahtalarla inşa edildiği ve meymenetsiz suratlı, çirkin insanların akla hayale sığmaz bir yerden getirilip buradaki evlere yerleştirildiği ilk günden beri oradaydı.

Stella, kocası ölünce sigorta parasıyla bir kahve makinesi almış ve mermer bir tezgâh yaptırmıştı ama bunların haricinde yeri hiç değişmemişti; Constance'la okuldan sonra para harcamaya buraya gelir, babamız akşamları okusun diye de her öğleden sonra eve götürmek için gazete alırdık; biz artık almıyorduk ama Stella hâlâ gazete satıyordu, ayrıca dergi, şekerleme ve belediye binasının gri kartpostallarını da satıyordu.

"Günaydın Mary Katherine," dedi Stella, ben tezgâha oturup çantalarımı yere koyunca; tüm kasabalıların ölmesini dilediğim zamanlarda bazen Stella'yı esirgeyebileceğimi düşünüyordum çünkü nazik davrandığı söylenebilecek ve renkli görünebilen tek kişi oydu. Topluydu, teni pembeydi; parlak, desenli bir elbise giydiğinde, arka planın kirli grisine karışmadan önce parlaklığını bir süre korurdu elbise. "Bugün nasılsın bakalım?" diye sordu.

"Çok iyiyim, sağ ol."

"Peki ya Constance Blackwood, o da iyi mi?"

"Çok iyi, sağ ol."

"Peki ya o?"

"Eh işte. Sade kahve lütfen." Aslında acı kahveyi şeker ve kremayla tatlandırarak içmeyi seviyordum ama buraya sırf gururdan geldiğimden müessesenin ikramlarından olabildiğince az yararlanmalıydım.

Ben Stella'dayken birileri gelirse usulca kalkıp giderdim ama bazı günler uğursuzdu işte. O sabah kahvemi tezgâha koymuştu ki girişe bir gölge düştü ve Stella kafasını kaldırıp, "Günaydın

Jim," dedi. Tezgâhın diğer ucuna gidip durdu; ben çaktırmadan kaçabileyim diye oraya oturmasını bekliyordu ya, söz konusu kişi Jim Donell'dı ve ben bunun uğursuz bir gün olacağını hemen anladım. Kasabalıların bir kısmının yüzünü zihnimde canlandırıp onlardan bizzat nefret edebiliyordum; Jim Donell ile eşi de bu insanlardandı çünkü bizden diğerleri gibi alışkanlık yüzünden, öylesine değil, kasten nefret ederlerdi. Diğer insanların çoğu Stella'nın beklediği yere, tezgâhın ucuna otururdu ama Jim Donell tam benim durduğum uca gelip yanımdaki tabureye, olabildiğince yakınıma geçti çünkü biliyorum ki o sabah benim için uğursuz olsun istiyordu.

"Duyduğuma göre," dedi, taburesinde yana dönüp yüzüme bakarak, "duyduğuma göre taşınıyormuşsunuz."

Keşke bu kadar yakınıma oturmasaydı; Stella tezgâhın arkasından yanımıza geldi ve keşke başka yere geçmesini istese, diye düşündüm, böylece onun yanından geçmeden kalkıp gidebilirdim. "Taşınacağınızı duydum," dedi ciddiyetle.

"Hayır," dedim, çünkü yanıt bekliyordu.

"Tuhaf," dedi, bakışlarını önce Stella'ya, sonra tekrar bana yönelterek. "Yakında taşınacağınızı duyduğuma yemin edebilirim."

"Yok," dedim.

"Kahve ister misin Jim?" diye sordu Stella.

"Sence böyle bir lafı kim çıkarır Stella? Taşınmaya hiç niyetleri yokken taşınacaklarını kim söyler sence bana?" Stella başını salladı ama gülmemek için kendini zor tutuyordu. Ellerimin kucağımda duran kâğıt peçeteyi yırtmakta olduğunu fark ettim; ellerim peçetenin köşesinden küçük bir parça koparıyordu; onlara hâkim oldum ve kendime bir kural koydum: Ne zaman küçük bir kâğıt parçası görsem Julian Amca'ya daha nazik davranmam gerektiğini hatırlayacaktım.

"Dedikoduların nasıl başladığını kim bilir," dedi Jim Donell. Belki Jim Donell yakın zamanda ölürdü; belki içi çoktan çürümeye başlamıştı, yakında ölecekti. "Bu kasaba da tam bir dedikodu kazanı değil mi?" diye sordu Stella'ya.

"Kızı rahat bırak Jim," dedi Stella.

Julian Amca yaşlı bir adamdı ve ölüyordu; Jim Donell'dan da, Stella'dan da, geri kalan herkesten de daha kesin ve üzücü bir biçimde ölüyordu o. Zavallı yaşlı Julian Amca ölüyordu; ona daha nazik davranacağıma dair katı bir kural koydum kendime. Öğle yemeğinde bahçede piknik yapacaktık. Constance şalını getirip omuzlarına atacaktı, ben de çimlere uzanacaktım.

"Kimseyi rahatsız ettiğim yok Stell. Birini rahatsız mı ediyorum? Ben sadece sayın Mary Katherine Blackwood'a neden kasabadaki herkesin, ablasıyla ikisinin yakında bizi bırakıp gideceğinden bahsettiğini soruyorum. Taşınacaklarından bahsediyorlar. Başka yerde yaşayacaklarından." Kahvesini karıştırdı, göz ucuyla kaşığın fır fır döndüğünü gördüm ve gülmek istedim. Jim Donell konuşurken kaşığın dönmesi öyle basit, öyle saçmaydı ki; uzanıp kaşığı tutsam konuşmayı bırakır mıydı acaba? Muhtemelen bırakır, dedim kendi kendime bilgece, muhtemelen kahveyi yüzüme fırlatır.

"Başka yerde yaşayacaklarından," dedi üzgün üzgün.

"Kes artık," dedi Stella.

Julian Amca hikâyesini anlattığında onu pür dikkat dinleyecektim. Zaten ona fıstıklı şekerleme götürüyordum ve bu iyi bir başlangıçtı.

"Ben de ne üzülmüştüm," dedi Jim Donell, "kasaba köklü, iyi ailelerinden birini yitiriyor diye. Ne yazık olurdu." İçeri başka biri girdiğinden tabureyi diğer tarafa döndürdü, bense kucağımdaki ellerime bakmayı sürdürdüm; elbette gelenin kim olduğuna bakmak için dönmeyecektim ama sonra Jim Donell, "Joe," dedi

ve gelenin Marangoz Dunham olduğunu anladım. "Joe, sen de duydun mu acaba? Kasabada herkes Blackwood'ların taşınacağından bahsediyor ama hemen şuracıkta oturan Bayan Mary Katherine Blackwood öyle bir şey olmadığını söylüyor."

Kısa bir sessizlik oldu. Dunham'ın kaşlarını çatarak Jim Donell'a, Stella'ya ve bana bakıp duyduklarını değerlendirdiğini ve kelimeleri ayıklayıp her birinin anlamını tarttığını biliyordum. "Öyle mi?" dedi sonunda.

"Bana bakın, siz ikiniz," dedi Stella ama Jim Donell soluklanmadan konuşmayı sürdürdü; sırtı bana dönüktü, bacaklarını öne uzattığından yanından geçip dışarı çıkamıyordum. "Daha bu sabah insanlara köklü ailelerin kasabadan göçmesinin ne büyük kayıp olduğunu söylüyordum. Hoş gerçi Blackwood'ların çoğu çoktan göçtü." Güldü ve eliyle tezgâha vurdu. "Çoktan göçtü," dedi. "Köklü aileler gidince kasabanın itibarı zedeleniyor. Gören de," dedi yavaş yavaş, "burada istenmiyorlar sanacak."

"Doğru," dedi Dunham ve güldü.

"O eski ve güzel özel mülklerinde çitleri ve özel yollarıyla sürdürdükleri hayatlar." Yorgun düşene dek hep böyle sayıklardı. Jim Donell'ın aklına bir laf gelmeye görsün, sık sık farklı yollardan tekrar ederdi onu, belki de çok az fikri olduğundan her birinin etinden de sütünden de yararlanması gerekiyordu. Üstelik lafını her tekrar edişinde daha komik bulurdu. Kimsenin kulak vermediğinden emin oluncaya dek bu şekilde sayıklayabileceğini bildiğimden bir kural koydum kendime: Bir şeyi sadece bir kere düşün. Sonra ellerimi usulca kucağıma yerleştirdim. Ay'da yaşıyorum, diye düşündüm, Ay'da sadece bana ait küçük bir evim var.

"En azından," dedi Jim Donell, pis kokuyordu bir de. "İnsanlara eskiden Blackwood'ları tanıdığımı söyleyebilirim. Hatırladığım kadarıyla *bana* hiçbir zararları dokunmamıştı, hep son

derece naziklerdi *bana* karşı. Tabii," dedi, gülerek, "öyle akşam yemeğine davet edildiğim falan da yoktu."

"Yeter artık," dedi Stella, tiz bir sesle. "Git başkasına sataş, Jim Donell."

"Birine sataştığım mı var? Onlara akşam yemeğine gitmek *ister* miyim ki? *Deli* miyim ben?"

"Bense," dedi Dunham, "bir keresinde tamir ettiğim kırık basamağın parasını hiç almadığımı söyleyebilirim." Bu doğruydu. Constance ona, doğru düzgün yeni bir basamak yapması gerekirken eskisinin üzerine ham bir tahta parçası koyup yamuk yumuk çiviler çaktı diye marangozluk ücreti ödemeyeceğimizi söylemeye yollamıştı beni. Gidip ödeme yapmayacağımızı söylediğimde sırıtıp yere tükürmüş, çekiciyle basamağı söküp yere atmıştı. "Kendiniz yapın o zaman," demiş, kamyonetine binip gitmişti. "Paramı hiç alamadım," diyordu şimdi de.

"Bir yanlışlık olmuştur Joe. Hemen gidip Bayan Constance Blackwood'u gör, emeğinin karşılığını verecektir sana. Yalnız yemeğe davet edilirsen, aman gözünü seveyim, yok, kalsın de ona."

Dunham güldü. "İstemez," dedi. "Ben daha tamir ettiğim basamağın parasını alamadım."

"Ne tuhaf," dedi Jim Donell, "hem taşınmayı planlıyorlar hem de evi tamir ettiriyorlar."

"Mary Katherine," dedi Stella, tezgâhın arkasından benim oturduğum yere gelerek. "Hadi evine git. Kalk şu tabureden ve evine git. Sen gidene kadar huzur bulamayacağız burada."

"Hay ağzına *sağlık*," dedi Jim Donell. Stella ona bakınca bacaklarını çekip geçmeme müsaade etti. "Haber ver yeter, Bayan Mary Katherine, hepimiz toplanmanıza yardıma geliriz. Haber ver yeter, Merricat."

Dunham, "Ablana da söyle..." diye konuşmaya başladı ama ben alelacele çıktım. Dışarı vardığımda tek duyabildiğim şey kahkahalardı, iki adamın ve Stella'nın kahkahası.

Ay'daki evimi sevmiştim; içine bir şömine, dışına da bir bahçe koydum (Ay'da en güzel ne yetişir, Constance'a mutlaka sormalıydım.) Öğle yemeğimi de dışarıda, Ay'daki bahçemde yiyecektim. Ay'da her şey çok parlaktı, tuhaf tuhaf renklerdeydi; benim küçük evim mavi olacaktı. Minik kahverengi ayaklarımın ileri geri hareket edişini seyrettim, alışveriş çantasını yanımda biraz salladım; Stella'nın yerine de girdiğime göre artık tek yapmam gereken belediye binasının yanından geçmekti; orası da köpek ruhsatı verenler, otoyolu izleyerek kasabanın içinden geçen şoförlerin trafik cezalarını sayanlar ve su, kanalizasyon, çöple ilgili uyarılar yollamanın yanı sıra başkalarının yaprak yakmasını ya da balık avlamasını yasaklayanlar dışında boş olurdu; tüm bu insanlar belediye binasının içine bir yerlere gömülmüş, birlikte harıl harıl çalışıyordu; mevsim dışı balık avlamadığım sürece onlardan korkmama gerek yoktu. Ay'daki nehirlerde kırmızı balıklar tutacağımı düşündüm ve Harris çocuklarının evlerinin ön bahçesinde altı başka çocukla ortalığı velveleye vererek laf dalaşı ettiğini gördüm. Belediye binasının köşesini dönene dek seçememiştim onları; hâlâ geri dönüp diğer yoldan gidebilir, otoyoldan dereye çıkabilir, sonra dereden geçip evimize giden yolun diğer tarafından yürüyebilirdim ama çok geç kalmıştım artık, hem elimde alışveriş çantaları vardı hem de dere annemizin kahverengi pabuçlarını pisletirdi, Ay'da yaşıyorum, diye düşünüp adımlarımı hızlandırdım. Beni hemen gördüler; çürüyüp gittiklerini, acıyla kıvranıp çığlıklar attıklarını düşündüm; önümde, yerde iki büklüm olup ağlamalarını istiyordum.

"Merricat," diye bağırdılar, "Merricat, Merricat," sonra çitin önüne tek sıra dizildiler.

Acaba anne babaları mı öğretmişti; Jim Donell, Dunham ve pis Harris çocukları için tatbikatlar mı düzenliyor, sevecenlik ve titizlikle seslerinin perdesini ayarlamayı mı öğretiyordu? Aksi takdirde bu kadar çocuk şarkıyı nasıl böyle baştan sona öğrenebilirdi?

Merricat, dedi Connie, bir fincan çay ister misin?
Eksik olsun, dedi Merricat, beni zehirlemek niyetindesin.
Merricat, dedi Connie, uyumaya ne dersin?
Tahtalıköyde yerin üç metre dibine gireceksin!

Konuştukları dili bilmiyormuş gibi davranıyordum; Ay'da yumuşak, akışkan bir dil konuşuyor, yıldızların ışığında şarkı söylüyor ve aşağı, kuruyup gitmiş dünyaya bakıyorduk ve çiti neredeyse yarı yarıya geçmiştim.

"Merricat, Merricat!"

"Connie nerede, akşam yemeği mi hazırlıyor?"

"Bir fincan çay ister misin?"

İçime kapanmak tuhaf bir histi, çitin yanından kaskatı kesilmiş halde, hızlı hızlı yürümek, yere sağlam ama dikkat çekmemek adına telaşsız basmak, içime kapanmak ve bana baktıklarını bilmek; iyice içime dönmüştüm ama onları duyabiliyor, hâlâ göz ucuyla görebiliyordum. Hepsinin geberip gitmesini diledim.

"Tahtalıköyde yerin üç metre dibine gireceksin."

"Merricat!"

Bir keresinde oradan geçerken Harris çocuklarının annesi, belki de neden avaz avaz bağırdıklarını görmek için verandaya çıkmıştı. Orada bir dakika boyunca öylece çocukları seyredip dinlemişti, ben de durup ona bakmış, gözlerimi boş ve donuk bakışlı gözlerine dikmiştim; onunla konuşmamam gerektiğinin de, konuşacağımın da farkındaydım. Ona, "Şunları susturamaz

mısınız?" diye sormuştum o gün, kadının ruhunda seslenebileceğim bir parça bulunup bulunmadığını merak ederek; çimlerde hiç neşeyle koşmuş muydu, çiçekleri seyretmiş miydi yahut mutluluğu ya da sevgiyi tatmış mıydı acaba? "Susturamaz mısınız?"

"Çocuklar," demişti, ses tonunu, yüz ifadesini ya da o donuk keyif havasını değiştirmeye tenezzül etmeyerek, "hanımefendiyle dalga geçmeyin."

"Peki anne," demişti çocuklardan biri uslu uslu.

"Çite mite yaklaşmayın. Hanımefendiyle de dalga geçmeyin."

Böylece, çocuklar çığlık atıp bağrışır, kadınsa verandada durup kahkahalar atarken yürümeye devam etmiştim.

Merricat, dedi Connie, bir fincan çay ister misin?

Eksik olsun, dedi Merricat, beni zehirlemek niyetindesin.

Dilleri cayır cayır yanacak, diye düşündüm, alev topları yutmuş gibi. Kelimeler boğazlarını cayır cayır yakacak ve midelerinde aynı anda bin tane yangın çıkmış gibi acıyla kıvranacaklar.

"Güle güle Merricat," diye bağırdılar ben çiti geçerken. "Gene beklemeyiz."

"Güle güle Merricat, Connie'ye sevgilerimizi ilet."

"Güle güle Merricat." Ama ben siyah kayaya varmıştım ve işte, patikamızın kapısı karşımdaydı.

2

Kapının kilidini açmak için alışveriş çantasını yere koymam gerekiyordu, basit bir asma kilitti bu, bir çocuk bile kırabilirdi ama kapıda, ÖZEL MÜLK - İZİNSİZ GİRİLMEZ yazan bir levha vardı ve kimse bunu geçemezdi. Levhaları, kapıları, kilitleri babamız patikayı kapattığı zaman takmıştı; öncesinde herkes burayı kasabadan otobüs durağının bulunduğu otoyol kavşağına giderken kestirme yol olarak kullanır, bizim patikamızı kullanıp kapımızın önünden geçince belki beş yüz metre daha az yürürdü. Annem her isteyenin elini kolunu sallaya sallaya kapımızın önünden geçmesinden hazzetmiyordu ve babam onu Blackwood Evi'ne getirdiğinde, yapması gereken ilk işlerden biri patikaya girişi kapatıp otoyoldan dereye kadar tüm Blackwood arazisini çitle çevrelemek olmuştu. Patikanın diğer ucunda bir kapı daha vardı ama ben o tarafa nadiren gidiyordum, o da asma kilitle kilitlenmişti ve üzerinde ÖZEL MÜLK - İZİNSİZ GİRİLMEZ yazıyordu. "Otoyol ayaktakımı içindir," derdi annem. "Benim evimin girişiyse mahrem."

Uygun biçimde davet edilip de bizi görmeye gelenler, otoyoldaki kapıdan doğruca evimizin kapısına varan araba yolunu kullanırlardı. Küçükken evin arka tarafındaki yatak odamda uzanır, araba yolu ile patikanın kapımızda buluşup bir kavşağa dönüştüğünü hayal ederdim; araba yolundan iyi insanlar gelir giderdi; ipekler, danteller giymiş temiz ve varlıklı insanlar, dave-

timiz üzerine, meşru biçimde bizi ziyarete gelen kişiler; patikada ise kasabalılar dolaşırdı, sinsi sinsi, zikzaklar çizerek yürüyen, karşılarına biri çıkınca ezile büzüle kenara çekilen tipler. İçeri giremezler, derdim kendime tekrar tekrar, ağaç gölgelerinin tavana vurduğu karanlık odamda uzanırken; artık asla içeri giremezler, patika sonsuza dek kapandı. Bazen, çitin içinde, çalıların ardına gizlenip kasabadan kavşağa gidenlerin otoyolda yürümesini izlerdim. Bildiğim kadarıyla, babam kapıları kilitledikten sonra kasabadan kimse patikamızı kullanmaya çalışmadı.

Alışveriş çantasını içeri taşıdıktan sonra kapıyı itinayla kilitleyip asma kilidi kontrol ettim. Asma kilit arkamda sımsıkı kilitlendikten sonra güvendeydim. Patika karanlıktı; çünkü babam toprağını ekip biçme fikrinden bir kere vazgeçtikten sonra ağaçların, çalıların ve küçük çiçeklerin gönüllerince büyümesine izin vermişti; büyük çayır ile bahçe dışında arazimiz ormanlıktı ve gizli yolları bir tek ben bilirdim. Patikada yürürken, evde olmanın verdiği rahatlıkla, atacağım her adımı, her dönemeci avucumun içi gibi bilirdim. Constance tüm bitkilerin adlarını sayabilirdi ama onları sadece yetiştikleri yer ve şekilleri itibariyle tanımak, ayrıca istisnasız her seferinde bir sığınak sunduklarını bilmek bana yetiyordu. Yoldaki tek izler bana, kasabaya gidiş gelişlerime aitti. Köşeyi dönünce Constance'ın ayak izlerini de görebilirdim çünkü bazen beni beklemek için buraya kadar gelirdi ama onun izleri çoğunlukla bahçede ve evdeydi. Bugün bahçenin sonuna kadar gelmişti, onu köşeyi döner dönmez gördüm; evin önünde, gün ışığında duruyordu. Yanına koştum.

"Merricat," dedi, bana gülümseyerek, "bak bugün nereye kadar geldim."

"Çok uzağa gelmişsin," dedim. "Bir de bakacağım beni kasabaya kadar izlemişsin."

"Olur mu olur," dedi.

Benimle şakalaştığını bilmeme rağmen tüylerim ürperdi ama güldüm. "Pek hoşlanacağını sanmıyorum," dedim. "Al bakalım tembel teneke, poşetlerin bazılarını da sen taşı. Kedim nerede?"

"Geciktiğin için kelebek kovalamaya gitti. Yumurta aldın mı? Söylemeyi unutmuşum."

"Tabii aldım. Hadi öğle yemeğini bahçede yiyelim."

Küçükken Constance'ın peri kızı olduğunu zannederdim. Resmini çizmeye çalışırdım; lepiska saçlar, pastel boyanın el verdiği mavilikte gözler ve her iki yanakta pembe birer noktacık; resimler beni hep şaşırtırdı çünkü hakikaten de *öyle* görünürdü; en kötü gününde bile pembe, beyaz ve altın sarısı; hiçbir şey ışığını söndüremezmiş gibi. Daima hayatımdaki en kıymetli insan olmuştur. Yumuşak çimlerin üstünden, yetiştirdiği çiçeklerin yanından geçip eve girerken onu izledim, kedim Jonas da çiçeklerin arasından çıkıp peşime takıldı.

Constance büyük ön kapının iç tarafında beni beklerken arkasından basamakları çıktım, ardından poşetlerimi antredeki masaya bırakıp kapıyı kilitledim. Kapıyı öğleden sonraya kadar bir daha kullanmayacaktık çünkü hayatımız neredeyse tamamen evin arka kısmında, başkasının asla uğramadığı çayır ve bahçede geçiyordu. Evin ön cephesini otoyol ve kasabayla yüz yüze bıraktık ve sert, soğuk çehresinin ardında kendi işimize baktık. Evin düzenini korusak da sadece arka odaları kullanıyorduk; mutfağı, arka taraftaki yatak odalarını ve Julian Amca'nın kaldığı, mutfağın hemen yanındaki küçük, sıcak odayı. Dışarıda Constance'ın kestane ağacı, geniş güzel çayır ile Constance'ın çiçekleri, ötesinde Constance'ın sebze bahçesi, onun da ötesinde gölgesi dereye düşen ağaçlar vardı. Arka bahçede çimlere oturduğumuzda bizi kimse göremezdi.

Julian Amca'nın mutfağın köşesindeki büyük, eski masasında oturmuş kâğıtlarıyla oynadığını görünce ona daha nazik davranmam gerektiğini hatırladım. "Julian Amca'nın fıstıklı şekerlemesini yemesine izin verecek misin?" diye sordum Constance'a.

"Öğle yemeğinden sonra," dedi Constance. Yiyecekleri itinayla çantadan çıkardı; Constance için tüm yiyecekler kıymetliydi, onlara her zaman gösterişsiz bir saygıyla dokunurdu. Benim ne yardım etmeme ne yemek hazırlamama ne de mantar toplamama izin vardı; gerçi bazen bahçeden sebze ya da yaşlı ağaçlardan elma taşıyordum. "Kek yiyeceğiz," dedi Constance, yiyecekleri ayırıp yerleştirdiği için sevinçten neredeyse cıvıldayarak. "Julian Amca sahanda tereyağlı yumurta yiyecek, bir de kek ve biraz muhallebi."

"Mama," dedi Julian Amca.

"Merricat yağsız, tuzlu ve doyurucu bir şey yiyecek."

"Jonas bana bir fare tutar," dedim dizlerimdeki kedime.

"Kasabadan eve döndüğünde öyle mutlu oluyorum ki," dedi Constance ve bana bakıp gülümsemek üzere durdu. "Elbette kısmen eve yemek getirdiğin için. Ama kısmen de seni özlediğim için."

"Ben de kasabadan eve döndüğüme seviniyorum," dedim.

"Çok mu kötüydü?" Tek parmağıyla hızlıca yanağıma dokundu.

"Bilmesen daha iyi."

"Bir gün ben de gideceğim." Dışarı çıkmaktan ikinci söz edişiydi bu. Tüylerim ürperdi.

"Constance," dedi Julian Amca. Masasından küçük bir kâğıt parçası kaldırıp inceledi, kaşlarını çatmıştı. "Babanın o sabah her zamanki gibi bahçede puro içip içmediği bilgisine sahip değilim."

"Eminim içmiştir," dedi Constance. "Senin şu kedi derede balık avlamaya çıkmış," dedi bana. "Geldiğinde çamur içindey-

di." Alışveriş çantasını katlayıp çekmeceye, diğerlerinin yanına koydu ve kütüphane kitaplarını rafa, sonsuza dek duracakları yere kaldırdı. Constance mutfakta çalışırken Jonas'la benim ayak altında dolaşmadan köşemizde beklememiz gerekiyordu; onu, güneş ışığında zarafetle hareket etmesini, yiyeceklere usulca dokunmasını izlemek büyük keyifti. "Bugün Helen Clarke'ın günü," dedim. "Korkuyor musun?"

Dönüp bana gülümsedi. "Hiç de bile," dedi. "Bence her gün biraz daha iyiye gidiyorum. Bugün de küçük romlu kekler yapacağım."

"Helen Clarke da çığlığı basıp yumulacak."

Constance ve ben şimdi bile birkaç kişiyle görüşmeyi sürdürüyorduk; araba yolunu kullanarak bizi ziyarete gelen tanışlardı bunlar. Helen Clarke cumaları bize çaya gelirdi; Bayan Shepherd, Bayan Rice ya da ihtiyar Bayan Crowley kimi pazar günleri kilise çıkışında uğrar ve o günkü vaazın hoşumuza gideceğini bildirirdi. İade-i ziyarette bulunmamamıza rağmen bir görev duygusuyla gelir, adabınca birkaç dakika kalır, yanlarında bazen bahçelerinden çiçekler, kitaplar ya da Constance'ın arpta çalmak isteyebileceğini düşündükleri bir parça getirirlerdi; kibarca, arada kısa kısa gülerek konuşur ve asla gitmeyeceğimizi bilmelerine rağmen bizi istisnasız her seferinde evlerine davet ederlerdi. Julian Amca'ya karşı medeni davranıp onu sabırla dinler, bizi otomobilleriyle gezintiye çıkarmak ister, kendilerinden dostumuz olarak bahsederlerdi. Constance'la onların arkasından asla kötü konuşmazdık çünkü ziyaretlerinin bizi memnun ettiğini zannederlerdi. Patikaya asla çıkmazlardı. Constance onlar için gül ağacından bir dal kesmeyi teklif ederse ya da onları yan bahçedeki renk cümbüşünü görmeye çağırırsa bahçeye çıkar ama belirledikleri bölgenin dışına asla adım atmazlardı; bahçe boyunca yürür, evin kapısında bekleyen otomobillerine binerek araba yo-

lunda uzaklaşır ve dış kapımızdan çıkıp giderlerdi. Bay ve Bayan Carrington birkaç kez her şeyin yolunda olup olmadığını görmeye gelmişti çünkü Bay Carrington babamızın çok yakın arkadaşıydı. Ne içeri girer ne de ikram kabul ederlerdi ama otomobille basamaklara kadar gelip inmeden birkaç dakika konuşurlardı bizimle. "Her şey yolunda mı?" diye sorarlardı her seferinde, bir Constance'a bir bana bakarak. "Tek başınıza idare edebiliyor musunuz? İhtiyacınız olan bir şey var mı, yardım ister misiniz? Her şey yolunda mı?" Constance onları hep içeri davet ederdi çünkü misafirleri kapıda sohbet etmek zorunda bırakmanın nezaketsizlik olduğu öğretilmişti bize ama Carrington'lar asla eve girmezdi. "Acaba," dedim, onları düşünerek, "Carrington'lardan at istesem getirirler mi? Çayırda binebilirim ona."

Constance bir an dönüp bana baktı ve hafifçe kaşlarını çattı. "İstemeyeceksin," dedi sonunda. "Kimseden bir şey istemiyoruz. Bunu sakın unutma."

"Şaka yapıyordum," dedim ve tekrar gülümsedi. "Hem zaten ben sadece kanatlı at istiyorum. Ay'a uçup dönebiliriz, atımla ben."

"Griffon istediğin günleri hatırlıyorum," dedi. "Hadi bakalım hanımefendi, aylaklık edeceğine koş da sofrayı kur."

"O son gece nefret dolu bir tartışma geçti aralarında," dedi Julian Amca. "'Katiyen kabul etmiyorum,' dedi. 'Hayatta kabul etmem bunu, John Blackwood.' O da, 'Başka şansımız yok,' dedi. Ben kapıdan dinliyordum elbette ama geç kalmıştım, ne konuda tartıştıklarını duyamadım. Herhalde paraydı."

"Fazla tartışmazlardı," dedi Constance.

"Birbirlerine hemen her zaman medeni davranırlardı yeğen, eğer tartışmamaktan kastettiğin buysa. Biz geri kalanlar için son derece yetersiz bir örnek bu. Eşimle ben bağırmayı yeğlerdik."

"Bazen altı yıl geçtiğine inanamıyorum," dedi Constance. Sarı masa örtüsünü alıp sofrayı kurmak için dışarı çıktım ve arkamda Julian Amca'nın, "Bazen onları geri getirebilmek için varımı yoğumu verebilirmişim gibi geliyor," dediğini duydum.

Çocukken, bir gün büyüyeceğime ve annemin misafir salonundaki pencerelerin üstüne erişebilecek kadar uzayacağıma inanırdım. Bunlar yazlık pencerelerdi çünkü bu ev aslında sadece sayfiye evi olarak tasarlanmıştı ve babamızın ısıtma sistemi taktırmasının yegane sebebi ailemizin kışları gidecek başka bir evinin olmamasıydı; kasabadaki Rochester Evi bizim olmalıydı esasında ama onu çoktan kaybetmiştik. Evimizin misafir salonundaki pencereler yerden tavana kadar uzanırdı ve üstlerine hiçbir zaman erişemezdim; annem, misafirlerine pencerelerdeki uçuk mavi, ipek perdelerin dört metre olduğunu söylerdi. İki yüksek pencere misafir salonunda, iki tane de koridorun karşısındaki yemek odasında vardı; evi dışarıdan ince uzun gösterip ona kasvetli bir hava veriyorlardı. Ama içerideki misafir salonu çok güzeldi. Annem Rochester Evi'nden buraya altın ayaklı sandalyeler getirmişti ve arpı burada dururdu; bu oda, aynalardaki, ışıldayan camdaki yansımalarla pırıl pırıldı hep. Constance'la ben burayı sadece Helen Clarke çaya gelince kullansak da tertemiz tutuyorduk. Constance merdivene çıkıp pencerelerin üstlerini temizlerdi ve birlikte şömine rafında duran porselen biblo-ların tozunu alırdık; ben de süpürgenin ucuna takılmış bir bezle boydan boya kartonpiyeri silerdim; kafamı kaldırıp bembeyaz meyvelerle yapraklara bakar, Eros'larla kurdelelerin üstünden geçerdim; sürekli yukarı bakıp geri geri yürümekten başım dönerdi, Constance beni tutunca da gülerdim. Yerleri parlatır, koltuklarla sandalyelerin pembe ipek döşemelerindeki küçük yırtıkları dikerdik. Misafir salonunda her yüksek pencerenin üstünde yaldızlı bir rüstik, şöminenin etrafında yaldızlı yılan-

kavi süslemeler vardı ve duvarda annemizin bir portresi asılıydı. Annem, "Güzel odamı dağınık görmeye dayanamıyorum," dediği için Constance'la benim oraya girmemize izin yoktu eskiden ama şimdi orayı mis gibi, pırıl pırıl tutuyorduk.

Annemiz arkadaşlarına her zaman şöminenin yanındaki alçak sehpadan çay ikram etmişti, Constance da oraya kurardı kendi servisini. Arkasında annemizin portresi, pembe koltuğa yerleşirdi, ben de köşedeki küçük sandalyeme oturup onu izlerdim. Fincanlarla altlıkları taşımama ve sandviçlerle kekleri dağıtmama izin vardı ama çay servisi yapamazdım. İnsanlar bana bakarken herhangi bir şey yemeyi sevmediğim için ben çayımı daha sonra mutfakta içerdim. O gün, Helen Clarke'ın son kez çaya geldiği gün, Constance sehpayı her zamanki gibi, annemizin her seferinde kullandığı güzelim pembe fincanlar ve iki gümüş tabak yerleştirerek hazırladı; tabaklardan birinde küçük sandviçler, diğerinde o özel romlu keklerden vardı ve Helen Clarke'ın keklerin hepsini yeme ihtimaline karşın benim için mutfağa iki dilim ayrılmıştı. Constance koltukta sessiz sessiz oturuyor ve hiç kıpırdamıyordu, elleri de derli toplu kucağındaydı. Ben, pencerenin başında, her zaman dakik olan Helen Clarke'ın yolunu gözlüyordum. "Korkuyor musun?" diye sordum Constance'a bir kere, o da, "Hayır, hiç de bile," dedi. Kafamı çevirmeden, ses tonundan sakin olduğunu anladım.

Otomobilin araba yoluna döndüğünü gördüm, ardından da arabada bir değil iki kişi olduğunu... "Constance," dedim, "yanında birini getirmiş."

Constance bir an öylece durdu, sonra oldukça katı bir tonla, "Bence bir sakıncası yok," dedi.

Ona bakmak için döndüm; sessizdi. "Onları geri göndereceğim," dedim. "Böyle yapmaması gerektiğini gayet iyi biliyor."

"Hayır," dedi Constance. "Bence gerçekten sakıncası yok. İzle de gör beni."

"Ama seni *korkutmalarına* izin veremem."

"Er ya da geç," dedi, "er ya da geç ilk adımı atmam gerek."

Tüylerim ürpermişti. "Onları geri göndermek istiyorum."

"Hayır," dedi Constance. "Katiyen olmaz."

Otomobil evin önünde durdu. Kapıyı açmak için antreye çıktım; kapının kilidini önceden açmıştım çünkü kilidi misafirin suratına karşı açmak kaba bir harekettir. Verandaya çıkınca durumun o kadar da kötü olmadığını gördüm; Helen Clarke yanında bir yabancıyı değil, ufak tefek Bayan Wright'ı getirmişti; daha önce bir kere daha konuğumuz olmuş Bayan Wright, herkesten daha çok korkmuştu burada. Constance'ın kaldıramayacağı biri değildi, yine de Helen Clarke bana söylemeden onu yanında getirmemeliydi.

"İyi günler Mary Katherine," dedi Helen Clarke, otomobilin etrafından dolaşıp basamaklara yaklaşarak. "Ne güzel bir bahar günü, değil mi? Sevgili Constance nasıl? Lucille'i de getirdim." Durumu fütursuzlukla idare edecekti demek, sanki insanlar her gün Constance'ı görmeye yabancı sayılacak birilerini getiriyormuş gibi. Ona gülümsemek zorunda kalmak hiç hoşuma gitmedi. "Lucille Wright'ı hatırlıyorsun, değil mi?" diye sordu bana, zavallı minik Bayan Wright da cılız bir sesle buraya tekrar gelmeyi hep çok istediğini söyledi. Onlara kapıyı tuttum, hole adım attılar. Hava çok güzel olduğundan palto giymemişlerdi ama Helen Clarke yine de sağduyu göstererek bir dakika oyalandı ve "Sevgili Constance'a geldiğimizi haber ver," dedi. Kimin geldiğini haber vermem için bana vakit tanıdığını anladım ve Constance'ın sessiz sessiz oturduğu misafir salonuna girip, "Bayan Wright gelmiş, hani şu ürkek kadın," dedim.

Constance gülümsedi. "Zayıf bir ilk adım oldu," dedi. "Her şey yolunda gidecek, Merricat."

Helen Clarke, holde Bayan Wright'a merdiveni gösteriyor, İtalya'dan getirilen oymalar ve ahşapla ilgili o bilindik hikâyeyi anlatıyordu; misafir salonundan çıktığımda bana şöyle bir bakıp, "Bu merdiven yöredeki harikalardan biri, Mary Katherine. Dünya âlemden saklanması ne yazık. Lucille?" dedi. Misafir salonuna geçtiler.

Constance kendisine hâkimdi. Ayağa kalktı, gülümsedi ve onları görmekten mutluluk duyduğunu söyledi. Helen Clarke doğası itibariyle zarafetten yoksun olduğu için odaya girip oturmak gibi basit bir hareketi bile üç kişilik karmaşık bir baleye dönüştürmeyi başarıyordu; daha Constance lafını bitirmeden Bayan Wright'ı itip kakarak, fırıl fırıl dönen bir kriket topu misali odanın diğer ucuna yolladı ve Bayan Wright burada aniden -ve belli ki istemeden- küçük, rahatsız bir sandalyeye çöküverdi. Helen Clarke, Constance'ın oturduğu koltuğa yöneldi, neredeyse çay sehpasını devirecekti. Odada yeterince sandalye ve bir koltuk daha olmasına rağmen Constance'a rahatsızlık verecek denli yakın oturdu. Constance benden başka birinin yanında durmasından hoşlanmazdı. "Evet," dedi Helen Clarke, yayılarak, "seni yeniden görmek çok güzel."

"Bizi davet etmeniz büyük incelik," dedi Bayan Wright, öne eğilerek. "Ne güzel bir merdiven."

"İyi görünüyorsun Constance. Bahçede mi çalışıyordun?"

"Böyle bir günde evde durmak mümkün değil." Constance güldü, çok iyi gidiyordu. "Çok keyifli," dedi uzaktaki Bayan Wright'a. "Belki siz de bahçeyle uğraşıyorsunuzdur? Yılın bu ilk güneşli günleri bir bahçıvan için müthiş heyecan verici."

Biraz fazla, ayrıca fazlaca hızlı konuşuyordu ama benden başka kimse fark etmedi.

"Bahçeleri çok severim," dedi Bayan Wright, minik bir coşku patlamasıyla. "Bahçeleri çok, çok severim."

"Julian nasıl?" diye sordu Helen Clarke, lafı Bayan Wright'ın ağzına tıkayarak. "İhtiyar Julian ne alemde?"

"Çok iyi, teşekkürler. Bugün bizimle bir fincan çay içmeye niyetli."

"Julian Blackwood'la tanışmış mıydın sen?" diye sordu Helen Clarke, Bayan Wright'a; Bayan Wright da başını sallayıp, "Onunla tanışmaktan çok memnun olurum elbette, hakkında o kadar çok şey..." dedi ve durdu.

"Biraz... antikadır," dedi Helen Clarke, sanki bu gerçek bugüne dek bilinmiyormuşçasına Constance'a gülümseyerek. Ben, eğer antika kelimesi sözlükte yazdığı gibi *olağan dışı* demekse, Helen Clarke'ın tuhaf hareketleri, beklenmedik soruları ve çaya yabancıları getirmesiyle Julian Amca'dan çok daha antika olduğunu düşündüm; Julian Amca saat gibi planlı, düzgün bir yaşam sürerdi, dengeli ve ılımlı. İnsanlara yakışmayan sıfatlar kullanmamalı, diye düşündüm ve Julian Amca'ya daha nazik davranmam gerektiğini hatırladım.

"Constance, sen her zaman en yakın dostlarımdan biri oldun," diyordu şimdi de. Ona hayret ettim, Constance'ın böyle sözlerden kaçındığını hakikaten göremiyordu. "Sana ufak bir nasihatte bulunacağım, unutma, dostça bir nasihat sadece."

Ne diyeceğini önceden biliyordum herhalde çünkü tüylerim ürpermişti; günün tamamı, Helen Clarke'ın şu an söyleyeceği şeye çıkan bir yoldu adeta. Sandalyemde kaykılıp Constance'a dik dik baktım; ayağa fırlayıp koşarak kaçmasını, az sonra söylenecek şeyi duymamasını istiyordum ama Helen Clarke sözlerini sürdürdü: "Bahar geldi, gençsin, güzelsin, mutlu olmayı hak ediyorsun. Aramıza dön artık."

Bir zamanlar, hatta daha bir ay önce, hâlâ kışken böyle sözler Constance'ın içine kapanıp kaçmasına neden olurdu; şimdiyse başını sallamasına rağmen dinleyip gülümsediğini gördüm.

"Yeterince kefaret ödedin," dedi Helen Clarke.

"Sana küçük bir öğle yemeği daveti vermeyi öyle..." diye konuşmaya başladı Bayan Wright.

"Sütü unutmuşsun, getireyim." Ayağa kalkıp doğrudan Constance'a hitap etmiştim, o da neredeyse şaşkınlık dolu bir ifadeyle bana bakıyordu.

"Teşekkür ederim canım," dedi.

Misafir salonundan koridora çıkıp mutfağa yöneldim; bu sabah mutfak ışık ve mutluluk doluydu, şimdiyse ürpertici derecede kasvetli olduğunu görüyordum. Constance, bunca zaman reddedip kaçındıktan sonra dışarı çıkmanın aslında mümkün olabileceğini sanki bir anda fark etmiş gibiydi. Bugün bu bahsin üçüncü kez açıldığını düşündüm. Üç tekrar bir şeyi gerçek kılardı. Nefes alamıyordum; nefes almak için koşup arka kapıyı açtım. Koşmak istiyordum, arazimizin sonuna kadar koşup dönsem kendimi iyi hissedecektim ama Constance salonda kadınlarla baş başa kalmıştı, bir an önce yanına dönmeliydim. Masanın üzerinde duran süt sürahisini kırmakla yetinmek zorunda kaldım; bu sürahi annemizindi, parçalarını Constance'ın görebileceği şekilde yerde bıraktım. Fincanlara uymayan en iyi süt sürahilerimizden ikincisini raftan indirdim ve süt doldurmam yasak olmadığından doldurup salona götürdüm.

"... ne yapacağım Mary Katherine'i?" diyordu Constance, sonra kapıya dönüp bana gülümsedi. "Teşekkürler canım," dedi ve bir sürahiye, bir bana baktı. "Teşekkürler," dedi tekrar, ben de sürahiyi tepsiye koydum.

"Başta fazla bir şey yapma," dedi Helen Clarke. "Bu garip olur, kabul ediyorum. Ama bir-iki eski arkadaşı ara, şehre alışverişe gidersin belki... Ne de olsa şehirde seni kimse tanımıyor."

"Küçük bir öğle yemeği daveti?" dedi Bayan Wright ümitle.

"Düşünmem gerek." Constance gülerek küçük, şaşkın bir el hareketi yaptı; Helen Clarke da başını salladı.

"Yeni giysilere ihtiyacın olacak," dedi.

Köşedeki yerimden kalktım, Constance'ın doldurduğu çay fincanını aldım ve Bayan Wright'a götürdüm; fincanı alırken eli titriyordu. "Teşekkürler canım," dedi. Fincanın içinde çayın da titrediğini görebiliyordum; ne de olsa bu, henüz ikinci ziyaretiydi.

"Şeker?" diye sordum; kendimi tutamamıştım ama zaten nezaketen de sormam gerekirdi.

"Yo, hayır," dedi. "Hayır, teşekkür ederim. Şeker kullanmıyorum."

Ona bakarken, bugün buraya geleceği için giysilerini özel olarak seçtiğini düşündüm; Constance'la ben hiç siyah giymezdik ama Bayan Wright belki uygun olacağı düşüncesiyle bugün sade siyah bir elbise giymiş ve inci kolye takmıştı. Bir önceki gelişinde de siyah giydiğini hatırladım; her yere yakışan bir kıyafet, diye düşündüm, annemizin misafir salonu hariç. Constance'a dönüp kek tabağını aldım ve Bayan Wright'a tuttum; bu da kaba bir davranıştı, zaten önce sandviçten almalıydı ama annemizin misafir salonunda siyahlara bürünmüş haliyle mutsuz olmasını istiyordum. "Ablam bunları bu sabah yaptı," dedim.

"Teşekkürler," dedi. Eli tabağın üstünde duraksadı, sonra romlu keklerden bir tane alıp altlığının kenarına dikkatle yerleştirdi. Bayan Wright'ın neredeyse isterik derecede kibar davrandığını düşünerek, "Lütfen bir tane daha alın. Ablamın yaptığı her şey çok lezzetlidir," dedim.

"Hayır," dedi. "Yo, hayır. Sağ olun."

Helen Clarke sandviç yiyor, birbiri ardına sandviç almak için Constance'ın üzerinden uzanıyordu. Başka hiçbir yerde böyle yapmaz, diye düşündüm, sadece burada. Constance'ın ya da benim tavırlarıyla ilgili ne düşündüğümüz hiç umurunda değil; sırf onu görüyoruz diye çok memnunuz sanıyor. Defol git, dedim ona zihnimde. Defol, defol. Helen Clarke'ın bizi ziyarete gelmek için özel giysiler ayırıp ayırmadığını merak ettim. "Bu," dediğini hayal ettim, dolabındakileri çıkararak, "*bunu* atmanın manası yok, sevgili Constance'ı ziyarete gittiğimde giyerim." Helen Clarke'ı zihnimde giydirmeye başladım, onu bornozla karlara, uyduruk pembe fırfırları olan bir elbisenin içinde bir ağacın tepesine, sert dalların üzerine oturttum, fırfırlar ağacın dallarına takılıp gerildi ve yırtıldı. Helen Clarke ağaçtan sallanıyor, çığlıklar atıyordu. Gülmeme ramak kalmıştı.

"Eve birilerini davet etsene," diyordu Helen Clarke, Constance'a. "Birkaç eski dostu -seninle görüşmeyi sürdürmek isteyen pek çok kişi var, sevgili Constance- bir akşam, birkaç eski dostu. Akşam yemeğine? Olmaz mı," dedi, "belki akşam yemeği olmasa daha iyi. En azından başta."

"Şahsen ben..." diye tekrar konuşmaya başladı Bayan Wright; çay fincanıyla küçük romlu kekini itinayla yanındaki sehpaya koymuştu.

"Akşam yemeği neden olmasın ki?" dedi Helen Clarke. "Ne de olsa bir yerden başlamak lazım."

Lafa karışmam gerekecekti. Constance bana değil, sadece Helen Clarke'a bakıyordu. "Kasabadan birkaç güzel insan çağıralım," dedim yüksek sesle.

"Yüce Tanrım, Mary Katherine," dedi Helen Clarke. "Ödümü patlattın." Güldü. "Blackwood'ların kasabalılarla kaynaştığını hiç hatırlamıyorum," dedi.

"Bizden nefret ediyorlar," dedim.

"*Ben* dedikodulara kulak asmam, umarım siz de asmıyorsunuzdur. Ayrıca, Mary Katherine, sen de benim kadar iyi biliyorsun ki bunun çoğu sizin kendi kuruntunuz, azıcık sıcak davranmaya çabalasanız kimse hakkınızda kötü söz söylemez. Yüce Tanrım. İnsanların bir zamanlar size tavır aldığını kabul ediyorum tabii ama sizler de durumu iyice abartıyorsunuz."

"Ağızları torba değil ki *büzesin*," dedi Bayan Wright teskin edici bir edayla.

"Blackwood'ların yakın dostu olduğumu, üstelik bundan hiç utanç duymadığımı ben baştan beri söylüyorum. *Kendi* zümrenden insanlarla görüşmelisin Constance. Onlar *bizim* hakkımızda konuşmuyorlar."

Constance'ın artık biraz yorulmuş göründüğünü düşünüp, keşke daha eğlenceli olsalardı, diye geçirdim. Hemen kalksalar, Constance uykuya dalana dek saçını fırçalardım.

"Julian Amca geliyor," dedim Constance'a. Koridorda yaklaşan tekerlekli sandalyenin usul sesini duyabiliyordum, kapıyı açmak için kalktım.

Helen Clarke, "İnsanların buraya gelmekten gerçekten korkacaklarını mı sanıyorsun?" dedi ve Julian Amca kapıda durdu. Çaya misafir geleceği için en şık kravatını takmış, yüzünü de pembe pembe olana dek yıkamıştı. "Korkmak mı?" dedi. "Buraya gelmekten mi?" Sandalyesinde önce Bayan Wright'a, sonra Helen Clarke'a reverans yaptı. "Madam," dedi, sonra tekrar, "Madam." Ne adlarını ne de onları daha önce görüp görmediğini hatırlıyordu, biliyordum.

"İyi görünüyorsun Julian," dedi Helen Clarke.

"Buraya gelmeye korkmak mı? Sözlerinizi tekrarladığım için af buyurun Madam ama hayretler içindeyim. Yeğenim cinayet

suçlamasından aklandı ne de olsa. Buraya gelmekte *artık* herhangi bir tehlike söz konusu olamaz."

Bayan Wright çırpınırcasına çay fincanına uzandı, sonra ellerini sertçe kucağına koydu.

"Her yerin tehlikeli olduğu söylenebilir," dedi Julian Amca. "Her yerde zehir tehlikesi olduğu şüphe götürmez. Yeğenim en akla gelmeyecek tehlikelerden bahsedebilir size - yılanlardan daha ölümcül bahçe bitkilerinden ve mide zarınızı bıçak gibi kesen basit otlardan, Madam. Yeğenim..."

"Bahçe öyle güzel ki," dedi Bayan Wright Constance'a içtenlikle. "Nasıl yapıyorsunuz, aklım almıyor."

Helen Clarke sertçe, "Onların hepsi uzun zaman önce unutuldu gitti Julian. Artık kimsenin aklına gelmiyor bile," dedi.

"Ne acı," dedi Julian Amca. "Çok enteresan bir vaka oysa, zamanımızda nadiren rastlanan hakiki gizemlerden. Özellikle de benim zamanımda. Ömrümü adadım bu çalışmaya," dedi Bayan Wright'a.

"Julian," dedi Helen Clarke hızlıca. Bayan Wright'ın büyülenmiş gibi bir hali vardı. "Tatsızlaşmaya gerek yok Julian."

"Tat mı dediniz, Madam? Arseniğin tadına baktınız mı hiç? İnanın ancak bir anlık yoğun şüpheden sonra insanın zihni..."

Bir dakika önce zavallı küçük Bayan Wright bu konuyu açacağına dilini ısırmayı yeğlerdi muhtemelen ama şimdi, soluğu kesilmiş halde, "Yani hatırlıyor musunuz?" diyordu.

"Hatırlıyor muymuşum..." Julian Amca mutlu mutlu başını sallayarak iç geçirdi. "Belki de," dedi hevesle, "belki de hikâyeyi bilmiyorsunuzdur? Belki de size..."

"Julian," dedi Helen Clarke, "Lucille hikâyeyi duymak istemiyor. Sorman ayıp."

Bayan Wright'ın hikâyeyi duymak için can attığını düşündüm ve bir an Constance'la göz göze geldik; ikimiz de konunun gerektirdiği ölçüde ciddi duruyorduk ama onun da benim gibi neşe içinde olduğunu biliyordum. Çoğunlukla yalnız kalan Julian Amca'nın konuştuğunu duymak çok güzeldi.

Zavallı, zavallı Bayan Wright da sonunda merakına yenik düştü ve kendini daha fazla tutamadı. Kıpkırmızı kesildi, kem küm etti ama Julian Amca'da şeytan tüyü vardı ve Bayan Wright ona sonsuza dek karşı koyamazdı. "Tam bu evde oldu," dedi, dua edercesine.

Hepimiz sessizdik, kibar kibar ona baktık; "Çok *affedersiniz*," diye fısıldadı.

"Tabii bu evde oldu," dedi Constance. "Yemek odasında. Yemek yiyorduk."

"Akşam yemeği için toplanmış bir aile," dedi Julian Amca, kelimeleri okşarcasına. "Bunun son yemekleri olacağını bilmezler."

"Şekerde arsenik," dedi Bayan Wright, kendini hikâyeye kaptırıp adabı muaşereti tamamen unutarak.

"O şekeri kullandım." Julian Amca parmağını ona doğru salladı. "O şekeri bizzat böğürtlenlerime döktüm. Neyse ki," dedi, donuk bir tebessümle, "henüz vadem dolmamış benim. O gün kimilerimizi geri dönüşsüz bir biçimde ölümün kapısından geçirdi. Kimilerimiz, masum ve bihaber, yok oluşa giden o son basamağı gönülsüzce tırmandık. Bazılarımız çok az şeker kullandık."

"Böğürtlenlere hiç dokunmam," dedi Constance, doğruca Bayan Wright'a bakıp tüm ciddiyetiyle, "Şeker de nadiren kullanırım. Şimdi bile."

"Mahkemede aleyhine çok kullanıldı bu," dedi Julian Amca. "Yani şeker kullanmaması. Ama yeğenim böğürtlenlerden oldum olası hoşlanmaz. Çocukken bile böğürtlen istemezdi."

"Yapmayın ama," dedi Helen Clarke yüksek sesle, "bu kadar da *olmaz*, gerçekten, bunu dinlemeye tahammülüm yok benim. Constance, Julian, Lucille hakkınızda ne düşünecek?"

"Yok canım bir şey," dedi Bayan Wright, ellerini havaya kaldırarak.

"Burada oturup tek kelime daha dinlemeyeceğim," dedi Helen Clarke. "Constance'ın artık geleceği düşünmesi lazım, böyle geçmişe takılıp kalmak hiç sağlıklı değil, zavallı çocuk yeterince çile çekti."

"Hepsini özlüyorum tabii," dedi Constance. "Hepsi öldükten sonra artık her şey çok farklı ama çile çekiyorum da diyemem."

"Aslında bir açıdan," diye sözlerini sürdürdü Julian Amca, "ben müthiş talihli sayılırım. Yüzyılın en sansasyonel zehirleme vakasından kurtuldum. Tüm gazete kupürlerini biriktiriyorum. Kurbanları da zanlıları da, sadece aynı evde yaşayan bir akrabanın *tanıyabileceği* kadar yakından tanıyordum. Yaşananlar hakkında müthiş kapsamlı notlar tuttum. Bir daha da iyileşemedim."

"Bu konuyu konuşmak istemediğimi söyledim," dedi Helen Clarke.

Julian Amca sustu. Helen Clarke'a, sonra da Constance'a baktı. "Gerçekten oldu, değil mi?" diye sordu bir an sonra, parmakları ağzında.

"Elbette gerçekten oldu," diye gülümsedi Constance.

"Gazete kupürleri var," dedi Julian Amca şüpheyle. "Notlarım var," dedi Helen Clarke'a. "Her şeyi not aldım."

"Büyük bir felaketti." Bayan Wright hevesle öne eğiliyordu, Julian Amca ona döndü.

"Facia," diye katıldı. "Çok korkutucu, Madam." Sandalyesini, sırtını Helen Clarke'a verecek şekilde döndürdü. "Yemek odası-

nı görmek ister misiniz acaba?" diye sordu. "O ölümcül masayı? Davada tanık olarak çağrılmamıştım ben. Sağlığım, şimdiki gibi o zaman da, yabancıların kaba sorularını yanıtlamaya el vermiyordu." Başını hızlıca geri iterek Helen Clarke'ın olduğu yere işaret etti. "Tanık kürsüsüne geçmeyi çok istiyordum. Kendimi övmek gibi olmasın ama ona yararımın dokunacağını düşünüyordum. Ama elbette ki kızcağız yine de aklandı."

"Gayet tabii aklandı," dedi Helen Clarke hararetle. Uzanıp kocaman el çantasını kucağına aldı ve içinde eldivenlerini aramaya başladı. "Artık unutuldu gitti hepsi." Bayan Wright'la göz göze gelip kalkmaya hazırlandı.

"Yemek odası..." dedi Bayan Wright çekine çekine. "Şöyle hızlıca bir baksam?"

"Madam." Julian Amca tekerlekli sandalyesinde şöyle bir reverans yaptı ve Bayan Wright hızla kalkıp ona kapıyı tuttu. Julian Amca, "Koridorun hemen karşısında," dedi, Bayan Wright da peşinden gitti. "Meraklı kadınlara hayranımdır Madam, trajedinin cereyan ettiği yeri görmek için yanıp tutuştuğunuzu bir bakışta anladım, işte, tam bu odada oldu ve akşamları yemeğimizi hâlâ burada yiyoruz."

Sesini net duyabiliyorduk, anlaşılan, Bayan Wright onu kapıdan izlerken yemek odasında hareket ediyordu. "Masanın yuvarlak olduğunu görüyorsunuz. Artık ailemizden geri kalan acınacak sayıda kişiye göre fazla geniş ama bir nevi anıt sayıldığı için değiştirmek istemedik. Bir zamanlar bu odanın bir fotoğrafı için tüm gazeteler büyük meblağlar ödemeye hazırdı. Eskiden büyük bir aileydik, hatırlayacaksınızdır, büyük ve mutlu bir aile. Elbette ufak tefek anlaşmazlıklar olurdu, hepimize sabır bahşedilmemişti, tartışmalar yaşandığı bile söylenebilir hatta. Mühim şeyler değil, karıyla koca, ağabeyle kardeş, her zaman her konuda anlaşamazdı, onun gibi."

"O zaman neden..."

"Evet," dedi Julian Amca, "kafa karıştırıcı, *değil mi*? Ağabeyim, ailenin reisi olarak elbette masanın başında oturuyordu, şurada, pencerelere sırtını vererek, önünde şarap karafasıyla. John Blackwood masasıyla da ailesiyle de toplumdaki yeriyle de gurur duyardı."

"Onunla hiç tanışmadı bile," dedi Helen Clarke. Öfkeyle Constance'a baktı. "Ben babanı çok iyi hatırlıyorum."

Suratlar hafızadan silinip gidiyor, diye düşündüm. Bayan Wright'ı kasabada görsem tanır mıydım acaba? Acaba Bayan Wright kasabada beni görmeden geçip gider miydi yanımdan? Belki de Bayan Wright öyle ürkekti ki kafasını kaldırıp suratlara bakmıyordu bile. Çayıyla romlu keki dokunulmamış halde sehpada duruyordu.

"Annenin *de* yakın arkadaşıydım ben, Constance. O yüzden seninle böyle rahat konuşabileceğimi düşünüyorum, iyiliğin için. Annenin isteyeceği..."

"... yengemin, Madam, ki kendisi narin bir kadındı. Misafir salonundaki portresi kuşkusuz dikkatinizi çekmiş olmalı, çene kemiğinin olağanüstü çizgisi de. Dünyaya bir trajedi kahramanı olarak geldiği söylenebilir belki, ama gülünçleşebilirdi de. Bu masada, sağında bendeniz - tabii biraz daha gençtim ve sakat değildim, sadece o geceden bu yana yardıma muhtacım ben. Karşımda oğlan, Thomas - bir zamanlar bir erkek yeğenim olduğunu, ağabeyimin bir oğlu olduğunu biliyor muydunuz? Kuşkusuz gazetelerde okumuşsunuzdur. On yaşındaydı ve babasının baskın huylarının birçoğunu almıştı."

"En çok şekeri o kullandı," dedi Bayan Wright.

"Ne yazık ki," dedi Julian Amca. "Sonra, ağabeyimin her iki yanında, kızı Constance ve eşim Dorothy, kendisi ailemle yaşamayı kabul ederek beni şereflendirmişti, gerçi böğürtlenlerinin

üzerinde arsenik gibi haşin bir şey bekliyor olamazdı sanırım. Diğer çocuk, yeğenim Mary Katherine sofrada yoktu."

"Odasındaydı," dedi Bayan Wright.

"On iki yaşında, harikulade bir çocuk. Akşam yemeği verilmeden yatağa gönderilmiş. Ama o bizi ilgilendirmiyor."

Güldüm. Constance da Helen Clarke'a, "Merricat bizi hep utandırırdı. Babam yemek odasından çıktıktan sonra arka merdivenden ona tepsiyle akşam yemeği götürürdüm. Yaramaz, laf dinlemez bir çocuktu," dedi ve bana gülümsedi.

"Sağlıksız bir ortam," dedi Helen Clarke. "Çocuklar yanlışları için cezalandırılmalı ama yine de sevildikleri hissettirilmeli. *Ben* olsam çocuğun yabaniliğine asla müsamaha göstermezdim. Artık *gerçekten*..." Tekrar eldivenlerini takmaya başladı.

"... fırında kuzu, Constance'ın bahçede yetiştirdiği nanelerden yapılma nane marmeladı eşliğinde. Taze patates, taze bezelye, salata, yine Constance'ın bahçesinden. Hepsini hatırlıyorum Madam. Hâlâ en sevdiğim yemeklerdendir. Elbette o yemekle ilgili her şey hakkında oldukça ayrıntılı notlar tuttum, hatta tüm gün hakkında. Akşam yemeğinin nasıl da yeğenimin etrafında döndüğü hemen dikkatinizi çekecektir. Yaz başıydı, bahçesindeki sebzeler iyice serpilmişti, hava o yıl çok güzeldi, hatırlıyorum, o günden sonra öyle bir yaz görmedik ya da belki ben yaşlanıyorumdur. Bize sadece Constance'ın sunabileceği belli başlı ufak lezzetler vardı ve elbette arseniği kastetmiyorum."

"Eh, en önemli kısım böğürtlenlerdi tabii." Bayan Wright'ın sesi biraz çatallanmıştı.

"Bu nasıl bir zekâ Madam! Nasıl da ince, nasıl da şaşmaz. Hangi akla hizmet arsenik kullanmış olabileceğini soracağınızı görüyorum. Yeğenim böyle incelikleri düşünebilecek kapasiteye sahip değildir, neyse ki avukatı bunu davada belirtti. Constance evden dışarı tek adım atmadan envai çeşit ölümcül maddeye ula-

şabilir, size zehirli baldıranotu sosu yedirebilir mesela, yendiği anda felce ve ölüme yol açan bir maydanoz türüdür bu. Çok güzel bir tatula ya da kurtüzümü marmeladı da yapabilir, salataya *Holcus lanatus* karıştırabilirdi - kadife çim de derler, hidrosiyanik asidi yüksektir bunun. Tüm bunlar notlarımda var madam. Ölümcül itüzümü, domatesle akrabadır, Constance bunu çeşnileyip turşusunu kursa herhangi birimiz ikramını reddedecek öngörüye sahip olur muyduk? Ya da mantar cinslerini bir düşünün, geleneği ne denli eskilere uzansa da yanılgı vakaları o denli yaygındır. Hepimiz de mantarı çok severdik -yeğenim öyle bir mantarlı omlet yapar ki Madam, parmaklarınızı yersiniz- ve o sıradan köygöçüren..."

"Yemeği onun yapmaması gerekirdi," dedi Bayan Wright sertçe.

"Evet, elbette sorunumuzun temeli de burada yatıyor. Amacı hepimizi zehirle yok etmekse elbette yemeği kendisinin yapmaması gerekirdi, bu şartlar altında yemek yapmasını teşvik etmek, körü körüne özverili davranmamız anlamına gelirdi. Ama aklandı. Sadece adam öldürmeden değil, kasten adam öldürmeden de aklandı."

"Bayan Blackwood yemeği neden kendi yapmamıştı?"

"Lütfen." Julian Amca'nın sesinde hafif bir titreme vardı ve buna hangi jestin eşlik ettiğini, onu görüyormuşçasına iyi biliyordum. Bir elini parmaklarını açıp havaya kaldırmış, Bayan Wright'a parmaklarının üstünden gülümsüyor olacaktı; Julian Amca'ya özgü şatafatlı bir jestti bu, Constance'a yaparken çok görmüştüm. "Şahsen onun yemeklerindense arsenik ihtimalini tercih ederdim," dedi Julian Amca.

"Eve dönmeliyiz," dedi Helen Clarke. "Lucille'e neler oldu böyle, anlamadım. Gelmeden önce bu konuyu açmamasını *söylemiştim*."

"Bu yıl yaban çilekleri dikeceğim," dedi Constance bana. "Bahçenin sonunda genişçe bir alan açtım onlara."

"Nasıl da nezaketten yoksun davranıyor, üstelik beni bekletiyor da."

"... şekerlik büfedeydi, ağır gümüş şekerlik. Aile yadigârıdır, ağabeyim ona çok değer verirdi. Herhalde şekerliği merak ediyorsunuzdur. 'Hâlâ kullanılıyor mu?' diye merak ediyorsunuzdur. 'Temizlendi mi?' diye sorabilirsiniz gayet tabii. 'Güzelce yıkandı mı?' İçinizi ferah tutun. Yeğenim Constance onu doktor ya da polis gelmeden önce yıkamıştı ve tahmin edersiniz ki şekerliği yıkamak için en münasip an bu değildi. Yemekte kullanılan diğer tabakların hepsi hâlâ sofradaydı ama yeğenim şekerliği mutfağa götürmüş, içini boşaltmış ve kaynar suda iyice ovalamıştı. Tuhaf bir hareketti bu."

"İçinde örümcek vardı," dedi Constance çaydanlığa doğru. Çayda ikram edilen kesme şeker için küçük, gül desenli bir şekerlik kullanıyorduk.

"... içinde örümcek vardı, demiş. Polise böyle demiş. Bu yüzden yıkamış onu."

"E yani," dedi Bayan Wright. "Daha iyi bir gerekçe gösterebilirdi sanki. *Gerçekten* örümcek olsa da... yani, insan hepsini yıkamaz ki... demek istediğim, sadece örümceği çıkarsa olurdu."

"Peki *siz* nasıl bir gerekçe sunardınız Madam?"

"E yani, ben hiç kimseyi öldürmedim, o yüzden bilmiyorum... Yani şey, ne derdim bilmiyorum. Aklıma ilk geleni söylerdim herhalde. Eh, epey sarsılmış olmalı."

"İnanın sancılar korkunçtu. Arseniği hiç tatmadığınızı mı söylemiştiniz? Hiç hoş değildir. Onlar adına çok üzgünüm. Şahsen ben de birkaç gün boyunca müthiş acı çektim, eminim Constance o halimi görse bana büyük şefkat gösterirdi ama elbette o sırada pek müsait değildi. Onu hemen tutukladılar."

Bayan Wright'ın sesi daha da sert, neredeyse istemsizce hevesli çıktı. "Buraya taşındığımızdan beri, sizlerle tanışmanın ve gerçekte neler olduğunu öğrenmenin harika olacağını düşünmüşümdür çünkü elbette kimsenin yanıtlayamadığı o soru hep akıllarda, tabii bu konuda sizinle *konuşabilmeyi* asla beklemiyordum, ama bir dakika." Yemek odasındaki sandalyelerden birinin hareket ettiğini duyduk, Bayan Wright belli ki oraya kurulmaya karar vermişti. "Bir kere," dedi, "arseniği kendi satın almış."

"Fareleri öldürmek için," dedi Constance çaydanlığa doğru, sonra bana dönüp gülümsedi.

"Fareleri öldürmek için," dedi Julian Amca. "Arseniğin bir diğer yaygın kullanım alanı tahnittir ki yeğenim bu işin fiilen nasıl yapıldığına dair bilgiye katiyen sahip değildi."

"Yemeği o pişirmiş, sofrayı o kurmuş."

"İnanın bu kadın beni hayretler içinde bıraktı," dedi Helen Clarke. "Öyle sessiz sakin, öyle ufacık tefecik görünüyor ki."

"Çok affedersiniz ama sinekler misali ölüp yere yapıştıklarını gören Constance'mış, iş işten geçinceye kadar da doktor çağırmamış. Şekerliği yıkamış."

"İçinde örümcek vardı," dedi Constance.

"Polise layığını bulduklarını söylemiş."

"Heyecanlanmıştı. Bu lafı yanlış anlaşılmış herhalde. Yeğenim taş kalpli değildir. Hem zaten o sırada benim de onlarla aynı kaderi paylaştığımı sanıyordu ve her ne kadar ölmeyi hak etsem de -hepimiz hak etmez miyiz?- bu gerçeğe parmak basacak kişinin yeğenim olacağını hiç sanmıyorum."

"Polise kendi suçu olduğunu söylemiş."

"İşte bu noktada," dedi Julian Amca, "hata yaptığı kanaatindeyim. Başta her şeye pişirdiği yemeklerin sebep olduğunu sandığı doğru elbette, ama suçu üstlenirken bence biraz abar-

tıyordu. Bana danışsaydı bu tür bir tutum takınmasına karşı çıkardım, kendine acıma kokan bir hareket."

"Ama o büyük soru duruyor ortada, yanıtı da yok: *Niye*? Niye yapmış bunu? Yani, Constance'ın cinnet geçirmiş bir manyak olmadığını varsayarsak..."

"Onunla siz de tanıştınız Madam."

"Ne yaptım? Aman Tanrım, doğru. Tamamen aklımdan çıkmış. O güzel genç kızın aslında... işte, şey olduğunu hep unutuyorum anlaşılan. Katilinizin toplu katliam için bir gerekçesi olmalı Bay Blackwood, bu sapıkça, çarpık bir gerekçe bile... ah, Tanrım. Öyle sevimli bir kız ki yeğeniniz, daha önce kimseden bu kadar çok hoşlandığımı hatırlamıyorum. Ama eğer cinnet geçirmiş bir manyaksa..."

"Ben gidiyorum." Helen Clarke ayağa kalkıp çantasını hışımla kolunun altına sıkıştırdı. "Lucille," dedi, "ben gidiyorum. Bu kadar uzun süre kalarak çok ayıp ettik, saat beşi geçti."

Bayan Wright yemek odasından alelacele çıktı; tedirgindi. "Çok özür dilerim," dedi. "Sohbet ederken zaman uçup gitmiş. Ah, Tanrım." Çantasını almak için sandalyesine koştu.

"Çayınıza dokunmadınız bile," dedim, kızardığını görme arzusuyla.

"Sağ olun," dedi ve fincanına bakınca kıpkırmızı kesildi. "Çok lezzetliydi."

Julian Amca tekerlekli sandalyesiyle odanın ortasında durup keyifli keyifli ellerini kavuşturdu. Constance'a baktı, sonra ağırbaşlı ve mütevazı bir hareketle bakışlarını tavanın köşesine yöneltti.

"Hoşça kal Julian," dedi Helen Clarke kısaca. "Constance, bu kadar uzun kaldığımız için kusura bakma, çok ayıp ettik. Lucille?"

Bayan Wright cezalandırılacağını bilen bir çocuğa benziyordu ama nezaketi elden bırakmadı. "Teşekkürler," dedi Constance'a, elini uzatıp sonra hızla geri çekerek. "Çok güzel vakit geçirdim. Hoşça kalın," dedi Julian Amca'ya. Koridora yöneldiler, peşlerinden gittim ki kapıyı arkalarından kilitleyebileyim. Bayan Wright henüz tam oturamadan Helen Clarke motoru çalıştırmıştı bile; Bayan Wright'tan yükselen son ses, otomobil yolda ilerlemeye başlayınca attığı küçük çığlıktı. Misafir salonuna döndüğümde gülüyordum ve gidip Constance'ı öptüm. "Çok hoş bir çay partisiydi," dedim.

"Şu *çekilmez* kadın yok mu." Constance başını koltuğa yaslayıp güldü. "Terbiyesiz, gösteriş budalası, ahmak. Neden gelip duruyor, hiç anlayamayacağım."

"Seni yola getirmek istiyor." Bayan Wright'ın çay fincanıyla romlu kekini alıp tepsiye götürdüm. "Zavallı Bayan Wright," dedim.

"Onunla alay ediyordun Merricat."

"Belki biraz. Elimde değil, korkak insanları hep daha fazla korkutmak istiyorum."

"Constance?" Julian Amca, Constance'a bakabilmek için tekerlekli sandalyesini çevirdi. "Nasıldım?"

"Harikaydın Julian Amca." Constance ayağa kalktı, Julian Amca'nın yanına gidip yaşlı başına usulca dokundu. "Notlarına hiç ihtiyacın yok."

"Gerçekten oldu, değil mi?" diye sordu ona.

"Kesinlikle oldu. Seni odana götüreceğim, orada gazete kupürlerine bakabilirsin."

"Galiba şimdi bakmak istemiyorum. Harikulade bir gündü ama sanırım biraz yoruldum. Akşam yemeğine kadar dinleneceğim."

Constance tekerlekli sandalyeyi koridor boyunca itti, ben de elimde çay tepsisiyle peşinden gittim. Kirli bulaşıkları taşımama izin vardı ama onları yıkayamıyordum, o yüzden tepsiyi mutfak masasına koydum ve Constance tabakları daha sonra yıkamak üzere lavabonun yanına dizip yerdeki kırık süt sürahisini süpürürken, sonunda da akşam yemeğini hazırlamak için patatesleri çıkarırken onu izledim. En sonunda ona sorma ihtiyacı hissettim; fikri tüm gün tüylerimi ürpertmişti. "Helen Clarke'ın bahsettiği konu hakkında... yapacak mısın..."

Anlamazdan gelmedi. Öylece durup harıl harıl çalışan ellerine baktı ve hafifçe gülümsedi. "Bilmiyorum," dedi.

3

Değişim rüzgârları esiyordu ama benden başka kimse farkında değildi. Constance şüpheleniyordu belki; ara sıra bahçesinde öylece durup aşağı, ilgilendiği bitkilere ya da arkaya, evimize değil de dışarıya, çiti gizleyen ağaçlara doğru baktığını fark etmiştim; bazen de meraklı bakışları araba yolu boyunca uzanıyordu, sanki dış kapıya kadar yürümenin nasıl bir his olacağını merak ediyormuş gibi. Onu izliyordum. Cumartesi sabahı, Helen Clarke'ın çaya gelişinin ertesi günü Constance araba yoluna üç kere baktı. Julian Amca cumartesi sabahı rahatsızdı, çaydan sonra kendini çok yormuştu, o yüzden mutfağın yanındaki sıcak odasında, yatakta istirahat ediyordu; yastığının yanındaki pencereden dışarı bakıyor, ara sıra Constance'ın dikkatini çekmek için sesleniyordu. Jonas bile gergindi -annemizin deyimiyle fırtına gibi esiyordu- ve rahat rahat uyuyamıyordu; Jonas, değişim rüzgârlarının estiği tüm o günler boyunca huzursuzdu. Derin uykusundan irkilerek uyanıyor, bir şey duymuşçasına kafasını kaldırıyor, sonra ayaklanıp şiddetli bir dalga misali merdivenden yukarı, yatakların üzerinden, kapılardan içeri dışarı, sonra merdivenden aşağı, holden, yemek salonundaki bir sandalyenin üzerinden, masanın etrafından, mutfağın içinden koşarak geçiyor, bahçeye çıkıyor, orada duruluyor, aheste aheste yürüyor, sonra patisini yalayıp kulağını kaşımak için durarak şöyle bir güne bakıyordu. Gecele-

yin koştuğunu duyabiliyor, biz yatarken ayak ucumuzdan geçtiğini, fırtına gibi estiğini hissedebiliyorduk.

Tüm alametler değişime işaret ediyordu. Cumartesi sabahı uyandığımda, uyku sersemliğini üzerimden atıp öldüklerini hatırlayana değin bana seslendiklerini sandım ve kalkmamı istiyorlar, diye düşündüm; Constance beni uyandırmak için asla seslenmezdi. O sabah giyinip aşağı indiğimde kahvaltımı hazırlamak için bekliyordu; ona, "Bu sabah bana seslendiklerini sandım," dedim.

"Hadi bir an önce kahvaltını et," dedi. "Yine çok güzel bir gün."

Kasabaya inmem gerekmeyen güzel sabahlarda, kahvaltıdan sonra yapmam gereken işler vardı. Çarşamba sabahları mutlaka çit boyunca yürürdüm. Tellerin kopmadığını, dış kapıların kilidinin bozulmadığını düzenli olarak kontrol etmem şarttı. Bunları kendim tamir edebiliyor, teli koptuğu yerden kıvırıp tekrar birleştiriyor, gevşek parçaları sıkıştırıyordum; her çarşamba sabahı bir hafta daha güvende olacağımızı bilmek büyük mutluluktu.

Pazar sabahları koruyucularımı, derenin yanına gömdüğüm gümüş dolarla dolu kutuyu, geniş çayıra gömdüğüm bebeği ve çam ormanındaki bir ağaca çivilediğim defteri yoklardım; bunlar koyduğum yerde durduğu müddetçe hiçbir şey içeri girip bize zarar veremezdi. Her zaman, çocukluğumda bile bir şeyler gömmüşümdür; hatırlıyorum da bir keresinde çayırı dörde bölüp her bölüme bir şeyler gömmüştüm, ben uzadıkça çimler de uzasın, böylece oraya hep saklanabileyim diye. Bir keresinde ötedeki nehir kurusun diye dere yatağına altı tane mavi misket gömmüştüm. "Al, gömmen için bir hazine," derdi Constance eline bir peni ya da parlak bir kurdele tutuşturarak ben küçükken; tüm süt dişlerimi, düştükçe teker teker gömmüştüm, belki bir

gün büyüyüp ejderha olurlardı. Topraklarımız gömdüğüm hazinelerle zenginleşmişti; yüzeyin hemen altı misketlerimle, dişlerimle, boyalı taşlarımla doluydu; belki de artık hepsi mücevhere dönüşmüş ve yerin altında asla gevşemeyen, bizi korumak için sımsıkı duran güçlü, gergin ağla birleşmişti.

Salı ve cumaları kasabaya iner, gücümün doruğunda olduğum perşembe günleri ise büyük tavan arasına çıkıp onların giysilerini giyerdim.

Pazartesileri Constance'la evi temizlerdik; elimizde paspaslar ve toz bezleriyle tüm odalara girer, ufak şeylerin tozunu aldıktan sonra itinayla yerli yerine koyar ve annemizin bağa tarağının oluşturduğu kusursuz hattı asla bozmazdık. Her bahar evi yeni bir yıl için iyice temizleyip parlatsak da pazartesi ortalığı toparlama günüydü; odaları çok az tozlanıyordu gelgelelim o az miktardaki tozun bile kalmasına müsaade edilemezdi. Constance bazen Julian Amca'nın odasını toplamaya çalışırdı ama Julian Amca rahatsız edilmekten hoşlanmaz ve eşyalarını kendi belirlediği yerlerde tutardı; Constance ilaç bardaklarını yıkayıp çarşaflarını değiştirmekle yetinmek zorundaydı. Benim Julian Amca'nın odasına girmem yasaktı.

Cumartesi sabahları Constance'a yardım ederdim. Bıçakları kullanmam yasaktı ama bahçede çalıştığı zamanlar aletleriyle ilgilenir, onları pırıl pırıl tutar ve bazen koca koca sepetlerde çiçekler ya da Constance'ın pişirmek için topladığı sebzeleri taşırdım. Evimizin mahzeni tıka basa yiyecek doluydu. Tüm Blackwood kadınları yemek yapmış ve mahzenimizdeki geniş yemek stokuna katkıda bulunmaktan gurur duymuştur. Büyük büyükannelerin yaptığı reçeller kavanoz kavanoz duruyordu, üzerlerindeki ince yazılar solmuş, artık neredeyse seçilmez olmuştu; büyük teyzelerin yaptığı salatalık turşuları ve büyükannemizin yaptığı başka turşular da vardı; annemiz bile altı kavanoz elma

marmeladı bırakmıştı. Constance mahzendeki yiyeceklere yenilerini eklemek için hayatı boyunca çalışmıştı ve onun sıra sıra kavanozlarının en güzelleri olduğu, parıl parıl parladığı yadsınamazdı. "Benim hazine gömmem gibi sen de yiyecek gömüyorsun," derdim ona bazen, o da cevabı yapıştırırdı: "Yiyecekler topraktan geliyor ve orada kalıp çürümesine göz yumulmamalı, illa bir şekilde kullanılmalılar." Tüm Blackwood kadınları topraktan gelen yiyecekleri alıp muhafaza etmiştir; koyu renklerde sıra sıra reçeller, salatalık turşuları, -bordo, kehribar rengi ve kopkoyu yeşil- konserve meyve ve sebzeler mahzenimizde yan yana dururdu ve sonsuza dek orada duracaktı; Blackwood kadınlarının şiiri. Her yıl Constance, Julian Amca ve ben, Constance'ın hazırladığı bir reçeli, marmeladı ya da turşuyu yerdik ama başkalarının yiyeceklerine asla dokunmazdık; Constance, onları yiyenin öleceğini söylüyordu.

O cumartesi sabahı kızarmış ekmeğime kayısı reçeli sürdüm ve Constance'ın onu hazırlayıp aydınlık bir sabah kahvaltıda yemem için rafa kaldırışını düşündüm; daha kavanozun dibini görmeden bir değişim yaşayacağımız aklımın ucundan bile geçmiyordu.

"Tembel Merricat," dedi Constance bana. "Ekmeğine bakıp hayaller kurmayı bırak artık, bu güzel günü bahçede geçirmeni istiyorum."

Julian Amca'nın tepsisini hazırlıyor, onun sıcak sütünü sarı papatyalarla süslenmiş bir sürahiye koyuyor, küçük, sıcak ve kare şeklinde olsun diye kızarmış ekmeğinin kenarlarını kesiyordu; Julian Amca büyük ya da yemesi zor görünen şeyleri tabağında bırakırdı. Constance, tepsisini sabahları hep odasına götürürdü çünkü Julian Amca uykusunda ağrı çeker, kimi zamanlar da karanlıkta gözü açık uzanıp sabahın ilk ışıklarını ve Constance'ın tepsiyle çıkagelip onu teselli etmesini beklerdi.

Bazı geceler, kalbi fena sıkıştığında fazladan bir hap alır, sonra tüm sabah uyuşuk ve takatsiz bir halde öylece yatar, sıcak sütünü içmek istemese de Constance'ın odasının yanındaki mutfakta ya da yastığına yaslanırken görebileceği bahçede uğraştığını bilmek hoşuna giderdi. En iyi sabahlarında Constance onu kahvaltı için mutfağa getirirdi; o zaman köşedeki eski masasına oturup notlarının üstüne kırıntılar döker, bir yandan kahvaltı ederken bir yandan kâğıtlarını incelerdi. "Yaşarsam," diyordu Constance'a hep, "kitabı kendim yazacağım. Ölürsem notlarımı gerçeklerle fazla ilgilenmeyen, onları hak edecek bir şüpheciye emanet et."

Julian Amca'ya daha nazik davranmak istiyordum, o yüzden o sabah kahvaltısını afiyetle yiyeceğini, sonra da tekerlekli sandalyesinde bahçeye çıkıp güneşte oturacağını umdum. "Belki bugün bir lale açmıştır," dedim, açık mutfak kapısından parlak güneş ışığına bakarak.

"Sanırım yarın açacak," dedi Constance. Böyle şeyleri hep bilirdi. "Bugün gezmeye çıkacaksan çizmelerini giy, orman hâlâ ıslaktır."

"Değişim rüzgârları esiyor," dedim.

"O bahar rüzgârı, şapşal," dedi ve Julian Amca'nın tepsisini aldı. "Ben yokken kaçma, yapılacak işler var."

Julian Amca'nın kapısını açtı ve ona günaydın dediğini duydum. Julian Amca da günaydın dediğinde sesi bitkin çıktı ve o gün iyi olmadığını anladım. Constance'ın neredeyse tüm gün onun yanında kalması gerekecekti.

"Baban eve döndü mü evladım?" diye sordu ona.

"Hayır, bugün dönmedi," dedi Constance. "Arkana bir yastık daha koyayım. Bugün çok güzel bir gün."

"İşi başından aşkın adamın," dedi Julian Amca. "Bana bir kurşunkalem getir canım, bunu not etmek istiyorum. İşi başından aşkın adamın."

"Sıcak sütten bir yudum al, içini ısıtır."

"Sen Dorothy değilsin. Sen yeğenim Constance'sın."

"Hadi iç."

"Günaydın Constance."

"Günaydın Julian Amca."

Üç güçlü kelime seçmeye karar verdim, yoğun koruyucu özelliklere sahip kelimeler; bu yüce kelimeler yüksek sesle telaffuz edilmediği müddetçe hiçbir değişim yaşanmayacaktı. İlk kelimeyi -*melodi*- kaşığın arkasıyla kızarmış ekmeğimdeki kayısı reçeline yazdım, sonra ekmeği ağzıma atıp hızlı hızlı çiğnedim. Üçte bir güvendeydim. Constance elinde tepsiyle Julian Amca'nın odasından çıktı.

"Bu sabah iyi değil," dedi. "Kahvaltısına neredeyse hiç dokunmadı, çok da halsiz."

"Kanatlı bir atım olsa onu Ay'a uçurabilirdim, orada daha rahat ederdi."

"Daha sonra güneşlenmeye çıkarırım, belki ona biraz yumurtalı sütlü punç da yaparım."

"Ay'da her şey güvenli."

Bana dalgın dalgın baktı. "Hindiba yaprakları," dedi. "Ve turplar. Bugün sebze bahçesinde çalışmayı düşünüyordum ama Julian Amca'yı yalnız bırakmak istemiyorum. Umarım havuçlar..." Parmaklarını masaya vurdu, düşünüyordu. "Işkın," dedi.

Kahvaltı tabaklarımı götürüp lavaboya bıraktım; ikinci sihirli kelimeme karar vermeye çalışıyordum ve bari *Gloucester* olsun, diye düşündüm. Güçlüydü, iş görürdü; gerçi Julian Amca'nın ne zaman ne diyeceği hiç belli olmazdı, o konuşurken hiçbir kelime tamamen güvende değildi.

"Julian Amca için turta yapsana."

Constance gülümsedi. "Yani Merricat için turta yapsana, demek istiyorsun. Işkınlı turta yapayım mı?"

"Jonas'la ben ışkın sevmiyoruz."

"Ama onun rengi en güzeli, raflarda ışkın reçeli kadar güzel duran başka bir şey yok."

"O zaman raflar için yap onu. Bana hindiba turtası yap."

"Şapşal Merricat," dedi Constance. Mavi elbisesini giymişti; güneş ışığı mutfak zemininde desenler oluşturuyordu ve dışarıda bahçe renklenmeye başlamıştı. Jonas basamağa oturmuş, temizleniyordu; Constance bulaşıkları yıkarken şarkı söylemeye başladı. Üçte iki güvendeydim, sadece bir tane eksik sihirli kelime kalmıştı.

Daha sonra, Julian Amca hâlâ uyurken Constance beş dakikada sebze bahçesine koşup toplayabildiğini toplamaya karar verdi; ben de mutfak masasında oturup Julian Amca'yı dinledim ki uyanırsa Constance'ı çağırabileyim; ama Constance döndüğünde hâlâ sessizdi. Constance sebzeleri yıkayıp kaldırırken ben küçük, tatlı, ham havuçlar yedim. "Mevsim salatası yiyeceğiz," dedi Constance.

"Mevsimleri yiyip bitiriyoruz. Baharı, yazı ve sonbaharı yiyoruz. Bir şeylerin yetişmesini bekleyip sonra onu yiyoruz."

"Şapşal Merricat," dedi Constance.

Mutfak saati on biri yirmi geçtiğinde önlüğünü çıkardı, Julian Amca'ya baktı ve her zaman yaptığı gibi, ben ona seslenene dek beklemek üzere yukarı, odasına çıktı. Kapıya gidip kilidi açtım ve kolu, doktorun otomobili evin tam önüne dönerken çevirdim. Her zamanki gibi acelesi vardı, kontağı hızla kapatıp basamakları koşarak çıktı; "Günaydın Bayan Blackwood," dedi, yanımdan geçip koridorda ilerleyerek; mutfağa vardığında ceketini çıkarmış, mutfak sandalyelerinden birinin arkasına asmaya hazırdı bile. Ne bana ne mutfağa bakarak doğrudan Julian

Amca'nın odasına girdi ve oda kapısını açtığında bir anda durulup nazikleşti. "Günaydın Bay Blackwood," dedi, zorlama olmayan bir ses tonuyla. "Bugün nasılsınız bakalım?"

"O bunak ahmak nerede?" dedi Julian Amca, her zamanki gibi. "Jack Mason neden gelmedi?"

Dr. Mason, hepsinin öldüğü gün Constance'ın çağırdığı doktordu.

"Dr. Mason bugün gelemedi," dedi doktor, her zamanki gibi. "Ben Doktor Levy. Onun yerine ben geldim."

"Jack Mason'ı yeğlerim."

"Elimden geleni yapacağım."

"Hep söylemişimdir o bunak ahmağı gömeceğimi." Julian Amca hafifçe güldü. "Bana neden numara yapıyorsun? Jack Mason üç yıl önce öldü."

"Bay Blackwood," dedi doktor, "sizin doktorunuz olmak büyük bir zevk." Kapıyı usulca kapattı. Üçüncü sihirli kelimemi *yüksükotu* yapmayı düşündüm ama herkesin ağzına alabileceği bir söz olduğundan nihayet *Pegasus*'ta karar kıldım. Dolaptan bir bardak aldım, kelimeyi olabildiğince açık bir şekilde içine telaffuz ettim, sonra bardağa su koyup içtim. Julian Amca'nın kapısı açıldı, doktor bir anlığına kapıda durdu.

"Sakın unutmayın," dedi. "Haftaya cumartesi görüşeceğiz."

"Doktor bozuntusu," dedi Julian Amca.

Doktor tebessüm ederek döndü, sonra tebessümü silindi ve tekrar aceleyle hareket etmeye başladı. Ceketini alıp koridora çıktı. Arkasından gittim; ben kapıya vardığımda o çoktan basamaklardan iniyordu. Arkasını dönmeden, "Hoşça kalın Bayan Blackwood," dedi ve otomobiline bindi, motoru hemen çalıştırıp dış kapılara varana, oradan da otoyola dönene dek gitgide hız-

lanarak uzaklaştı. Kapıyı kilitleyip merdivene gittim. "Constance?" diye seslendim.

"Geliyorum," dedi Constance yukarıdan. "Geliyorum Merricat."

Julian Amca günün ilerleyen saatlerinde kendini daha iyi hissetti, öğleden sonra dışarıda, sıcak güneşin altında oturdu, ellerini kucağında kavuşturmuş, hayallere dalmış halde. Julian Amca'nın yanına, annemizin eskiden oturmayı sevdiği mermer sıraya uzandım; Constance da yere diz çökmüş, sanki topraktan çıkıyormuş gibi her iki eli toprağa gömülü vaziyette toprağı evirip çeviriyor, yoğuruyor, bitkilerin köklerine dokunuyordu.

"Güzel bir sabahtı," dedi Julian Amca; konuştukça konuşuyordu. "Çok güzel, aydınlık bir sabahtı ve son sabahları olacağını hiçbiri bilmiyordu. İlk inen oydu, yeğenim Constance. Uyandım ve mutfaktan gelen takırtılarını duydum -o zamanlar yukarıda yatıyordum, hâlâ yukarı çıkabiliyordum ve eşimle birlikte odamızda uyuyordum- ve ne güzel bir sabah, diye düşündüm, onların son sabahı olacağı aklımın ucundan geçmedi. Sonra yeğenimi duydum - yo, hayır, ağabeyimdi, ağabeyim Constance'tan sonra ilk aşağı inendi. Islık çaldığını duydum. Constance?"

"Efendim?"

"Ağabeyim ıslıkla hangi melodiyi çalıyordu, melodisini bir türlü tutturamadan hani?"

Constance, elleri toprağın içinde, ağır ağır mırıldandı ve benim tüylerim ürperdi.

"Doğru ya. Müzik kulağım hiç olmamıştır. İnsanların neye benzediğini, ne dediğini, ne yaptıklarını hatırlarım ama hangi şarkıları söylediklerini asla hatırlayamam. Constance'tan sonra aşağı inen ağabeyimdi, elbette gürültüsü ve ıslığıyla insanları uyandırmış mı uyandırmamış mı, hiç umurunda değildi, benim uyuyor olabileceğimi asla düşünmezdi, gerçi o gün zaten çoktan

kalkmıştım." Julian Amca iç geçirdi ve kafasını kaldırıp meraklı bakışlarını bahçeye yöneltti. "Yeryüzündeki son günü olduğunu asla bilmedi. Bence bilseydi daha sessiz hareket edebilirdi. Mutfakta Constance'la seslerini duydum ve eşime dedim ki -o da uyanmıştı, ağabeyimin gürültüsüne uyanmıştı- eşime dedim ki, giyinsen iyi olur, ne de olsa burada ağabeyimle eşinin misafirleriyiz ve onlara art niyetli olmadığımızı, işlere elimizden geldiğince yardım etmek istediğimizi göstermemiz lazım, giyin de aşağıya mutfağa, Constance'ın yanına in. Söyleneni yapardı hep, tüm eşlerimiz söyleneni yapardı, gerçi yengem o sabah geç vakte kadar yatakta kalmıştı, belki de olacaklar içine doğmuştu ve mümkünken dünyevi istirahatinin tadını çıkarmak istiyordu. Hepsini duydum. Oğlanın aşağı indiğini duydum. Giyinmeyi düşündüm. Constance?"

"Efendim Julian Amca?"

"Biliyorsun, o zamanlar kendim giyinebiliyordum, gerçi o gün bunu yapabildiğim *son* gündü. Hâlâ kendi başıma yürüyebiliyor, giyinebiliyor, yemek yiyebiliyordum ve hiç ağrı çekmiyordum. O günlerde tüm güçlü adamlar gibi uykularım düzenliydi. Genç değildim ama güçlüydüm, iyi uyuyordum ve kendim giyinebiliyordum."

"Dizlerinin üzerine bir battaniye ister misin?"

"Hayır canım, teşekkürler. Yeğenim olmandan çok memnunum, gerçi annenle babana karşı hayırsız bir evlat olduğun kanaatini güçlendiren birtakım savlar mevcut. Yengem aşağı benden önce indi o gün. Kahvaltıda krep yedik, küçücük, incecik, sıcacık krepler, ağabeyim de sahanda iki göz yumurta yedi, eşim de -ağabeyimle yaşadığımızdan fazla yememesi için uyarmama rağmen- çoğunlukla sucuk aldı. Ev yapımı sucuk, Constance'ın elinden. Constance?"

"Efendim Julian Amca?"

"Son kahvaltısı olacağını bilseydim daha fazla sucuk almasına müsaade ederdim bence. Şimdi düşünüyorum da, o günün son sabahları olduğundan kimsenin şüphelenmemesine şaşıyorum, eğer bilselerdi eşimin fazlaca sucuk yemesinden rahatsızlık *duymazlardı*. Ağabeyim bazen eşimle benim yediklerimiz hakkında yorum yapardı, basit bir adamdı o, yiyeceğini esirgemezdi bizden, yeter ki fazla yemeyelim. O sabah eşimin sucukları mideye indirmesini izlemişti ağabeyim, Constance. Onu izlediğini gördüm. Ondan pek bir şey aldığımız yoktu zaten. O krep, sahanda yumurta ve sucuk yemişti ama eşime bir şey diyeceğini hissetmiştim. Oğlan çok yemişti. O gün özellikle mükellef bir kahvaltı yapmış olduğumuz için memnunum."

"Sana haftaya sucuk yapabilirim Julian Amca, çok az yersen ev yapımı sucuğun dokunacağını sanmam."

"Fazla almadığımız sürece ağabeyim yemeğini bizden esirgemezdi. Eşim bulaşıklara yardımcı oluyordu."

"Ona müteşekkirdim."

"Şimdi düşünüyorum da, daha fazlasını yapabilirdi. Baldızımı eğlendiriyor, elbiselerimizi dikiyor, sabahları bulaşıklara yardımcı oluyordu ama sanırım ağabeyim daha fazlasını yapabileceği kanaatindeydi. Kahvaltıdan sonra bir adamla iş görüşmesine gitti."

"Çardak yaptırmak istiyordu, bir asma çardağı yapmayı planlıyordu."

"Bunu duyduğuma üzüldüm, kendi üzümlerimizden yapılma reçeller yiyebilirdik şimdi. O gittikten sonra sohbete hep daha çabuk ısınırdım, o sabah hanımlarla hoşbeş ettiğimi hatırlıyorum, ayrıca burada, bahçede oturduk. Müzikten konuştuk, eşimin kulağı çok iyiydi ama enstrüman çalmayı hiç öğrenmemişti. Yengemin dokunuşuysa pek zarifti, herkes dokunuşunun zarif olduğunu söylerdi ve genellikle akşamları çalardı. Elbette o ak-

şam çalmadı. Çalamadı. O sabah, her zamanki gibi akşamleyin çalacağını sandık biz. O sabah bahçede hanımlarla hoşbeş ettiğimi hatırlıyor musun Constance?"

"Yabani otları ayıklıyordum," dedi Constance. "Güldüğünüzü duyabiliyordum."

"Pek eğlenceliydim, şimdi buna seviniyorum." Bir an sessiz kaldı, ellerini kavuşturup ayırdı. Ona daha nazik davranmak istiyordum ama ellerini onun için kavuşturamazdım, ona getirebileceğim bir şey de yoktu, o yüzden kıpırdamadan uzanıp konuşmasını dinledim. Constance kaşlarını çatıp bir yaprağa baktı ve gölgeler çimlerin üzerinde usul usul kıpırdadı.

"Oğlan bir yerlere kaybolmuştu," dedi Julian Amca sonunda, o mahzun, ihtiyar sesiyle. "Oğlan bir yerlere kaybolmuştu - balık mı tutuyordu Constance?"

"Kestane ağacına tırmanıyordu."

"Hatırladım. Doğru ya. Hepsini çok net hatırlıyorum canım, hepsi notlarımda var. Son sabahlarıydı, unutmak istemem. Kestane ağacına tırmandı, bize ağacın yüksek bir dalından bağırdı ve yengem onu paylayana kadar aşağıya ince dallar attı. Dalların saçına düşmesinden hoşlanmıyordu yengem, eşim de hoşlanmıyordu ama ilk konuşan asla o olmazdı. Bence eşim annene gayet medeni davranıyordu Constance. Aksini düşünmeyi hiç istemem, ağabeyimin evinde yaşıyor, onun yemeğini yiyorduk. Ağabeyimin öğle yemeği için eve döndüğünü biliyorum."

"Açık tost yemiştik," dedi Constance. "Tüm sabah sebzelerle uğraştığımdan öğle yemeğine hızlıca bir şeyler hazırlamam gerekmişti."

"Açık tosttu yediğimiz şey. Arseniğin neden açık tosta konmadığını çok merak etmişimdir. İlginç bir nokta, kitabımda müthiş ağırlık vereceğim buna. Arsenik neden açık tosta konmamıştı? O son gün hayatları birkaç saat daha kısalırdı ama her

şey bir an önce olup biterdi. Constance, hazırladığın yemekler arasında hiç hoşlanmadığım bir şey varsa o da açık tosttur. Açık tostu hiçbir zaman sevmedim."

"Biliyorum Julian Amca. Sana hiç yapmıyorum."

"Arseniğe daha uygun bir yiyecek olurdu. Hatırlıyorum, onun yerine salata yemiştim. Tatlı olarak elmalı muhallebi vardı, bir gece önceden kalmıştı."

"Güneş batıyor." Constance ayağa kalkıp ellerindeki toprağı silkeledi. "Seni içeri almazsam üşüyeceksin."

"Açık tostta çok daha uygun olurdu Constance. Bu noktanın o esnada hiç mevzuubahis olmaması tuhaf. Arseniğin tadı yok biliyorsun, gerçi açık tost için aynı şeyi söyleyemeyeceğim. Nereye gidiyorum?"

"İçeri gidiyorsun. Akşam yemeğine kadar bir saat odanda istirahat edeceksin, akşam yemeğinden sonra da istersen senin için arp çalarım."

"Vaktim yok canım. Hatırlayıp not etmem gereken binlerce ayrıntı var ve kaybedecek bir dakikam bile yok. Son günlerine dair herhangi bir şeyciği bile ıskalamak istemem, kitabım tamamlanmalı. Bence genel olarak hepsi için hoş bir gündü, elbette son günleri olacağını hiç düşünmemeleri çok daha isabetli oldu. Galiba üşüyorum, Constance."

"Bir dakika içinde sıcacık odanda olacaksın."

Onları yavaş yavaş izledim, kararan bahçeden ayrılmak istemiyordum. Jonas peşimden geldi, evin içindeki ışığa doğru ilerliyordu. Jonas'la ben içeri girerken Constance Julian Amca'nın odasının kapısı kapatıyordu ve bana gülümsedi. "Neredeyse uyudu bile," dedi usulca.

"Ben Julian Amca kadar yaşlanınca bana da bakacak mısın?" diye sordum.

"Hâlâ hayatta olursam evet," dedi ve benim tüylerim ürperdi. Köşemde oturup Jonas'ı kucağıma aldım ve Constance'ın aydınlık mutfağımızda sessiz sedasız oradan oraya gitmesini seyrettim. Birkaç dakika içinde yemek odasında üçümüz için sofra kurmamı isteyecekti, sonra, akşam yemeği yenince gece olacaktı ve hep birlikte sıcacık mutfakta oturacak, orada ev tarafından korunacaktık ve dışarıdakiler bir ışık huzmesi bile göremeyecekti.

4

Pazar sabahı değişim bir gün daha yaklaşmıştı. Üç sihirli kelimemi düşünmemeye kararlıydım, zihnime girmelerine müsaade etmeyecektim ama değişim havası öyle güçlüydü ki kaçış yoktu; değişim merdiveni, mutfağı ve bahçeyi sis misali sarmıştı. Sihirli kelimelerimi unutmayacaktım, MELODİ, GLOUCESTER, PEGASUS, ama katiyen düşüncelerime sokmuyordum onları. Pazar sabahı hava kapalıydı, Jonas'ın gerçekten de fırtına estirmeyi başaracağını düşündüm; güneş ışıkları mutfağı dolduruyordu ama ben kahvaltı ederken gökyüzünde hızla süzülen bulutlar vardı ve keskin bir rüzgâr mutfağa doluyordu.

"Bugün dolaşmaya çıkarsan mutlaka çizmelerini giy," dedi Constance bana.

"Julian Amca bugün dışarıda oturmayacaktır herhalde, onun için fazla soğuk."

"Tam bahar havası," dedi Constance, bahçesine gülümseyerek.

"Seni seviyorum Constance," dedim.

"Ben de seni seviyorum şapşal Merricat."

"Julian Amca daha iyi mi?"

"Sanmıyorum. Tepsisini sen daha uyanmadan götürdüm, bana çok yorgun göründü. Gece fazladan bir hap aldığını söyledi. Galiba kötüye gidiyor."

"Onun için kaygılanıyor musun?"

"Evet. Hem de çok."

"Ölecek mi?"

"Bana bu sabah ne dedi, biliyor musun?" Constance döndü, lavaboya yaslandı ve hüzünle bana baktı.

"Beni Dorothy Yenge sandı ve elimi tutup, 'Yaşlanmak çok korkunç, burada öylece yatıp ne zaman olacağını merak etmek...' dedi. Ödüm patlayacaktı neredeyse."

"Bırakacaktın onu Ay'a götüreyim," dedim.

"Ona sıcak sütünü verdim ve o zaman kim olduğumu hatırladı."

Kendisiyle hem Constance hem Dorothy Yenge ilgilendiği için Julian Amca'nın aslında çok mutlu olduğunu düşündüm ve kendime, uzun ince şeylerin bana Julian Amca'ya daha nazik davranmayı hatırlatacağını söyledim; belli ki bu, uzun ince şeyler günüydü çünkü diş fırçama bir saç teli düşmüş, sandalyemin kenarına da bir tel parçası sıkışmıştı bile, ayrıca arka basamaktan bir parça kıymığın koptuğunu görebiliyordum. "Ona biraz muhallebi yap," dedim.

"Olabilir." Uzun, ince bir doğrama bıçağı çıkarıp lavaboya koydu. "Ya da bir fincan sıcak çikolata. Bu akşam tavuğunun yanına da börek."

"Bana ihtiyacın var mı?"

"Hayır Merricat'im. Hadi koş bakalım, çizmelerini giymeyi de unutma."

Dışarıda gün binbir renge bürünüyordu; Jonas beni takip ederken gölgelere gire çıka dans etti. Ben koşunca Jonas da koştu, ben kımıldamadan durunca o da durup bana baktı, sonra, sanki birbirimizi tanımıyormuşuz gibi hızla başka bir tarafa yöneldi, ardından oturdu ve tekrar koşmamı bekledi. Geniş

çayıra gidiyorduk, ben hiç okyanus görmemiştim ama bugün bir okyanusu andırıyordu; çimler esintiyle titreşiyor, bulutların gölgeleri ileri geri gidip geliyor ve uzaklardaki ağaçlar eğilip bükülüyordu. Jonas çimlerin arasında kayboldu; yürürken dokunabileceğim kadar uzundu çimler ve Jonas kısa, yampiri hareketler yapıyor, çimler bazen rüzgârla bir yana eğilince Jonas'ın koştuğu yerde hızla değişen bir şekil oluşuyordu. Bir köşeden karşı köşeye doğru çaprazlamasına yürümeye başladım ve tam ortada, bebeği gömdüğüm yerin üstünde duran taşa geldim; definelerimin çoğu sonsuza dek kaybolmuş olsa da bunu hep bulabiliyordum. Taş yerinden oynatılmamıştı, demek ki bebek güvendeydi. Definelerimin üzerinde yürüyorum, diye düşündüm, çimler ellerime değiyor ve etrafımda sadece uzayıp giden çayır, çayırın sonunda da çam ağacı ormanı var. Arkamda ev vardı; sol tarafımda, çok uzakta, ağaçların arkasında, neredeyse görünmeyecek bir noktada ise babamızın insanları dışarıda tutmak için diktiği tel çit.

Geniş çayırdan ayrılınca meyve bahçemiz diye adlandırdığımız dört elma ağacının arasına girdim ve patikadan dereye doğru indim. Derenin yanına gömülü olan gümüş dolarlarla dolu kutum güvendeydi. Derenin yakınlarında, iyice gözden ırak bir yerde saklanma yerlerimden biri vardı; burayı özene bezene hazırlamıştım ve sık sık kullanıyordum. İki-üç kısa çalı koparıp zeminini düzlemiştim; etrafı daha da fazla çalı ve ağaç dalıyla çevriliydi, girişi de neredeyse yere değen bir dalla kapanıyordu. Böyle gizliliğe aslında gerek yoktu, ne de olsa kimse buraya beni aramaya gelmiyordu ama içeride Jonas'la birlikte uzanmak ve asla bulunamayacağımı bilmek hoşuma gidiyordu. Yatak niyetine yaprakları, dalları kullanıyordum, Constance da bana bir battaniye vermişti. Çevredeki ve tepedeki ağaçlar öyle sıktı ki içerisi hep kuruydu; pazar sabahı da Jonas'la buraya uzanıp onun hikâyelerini dinledim. Tüm kedi hikâyeleri aynı cümleyle

başlar: "Bunu bana yeryüzündeki ilk kedi olan annem anlatmıştı." Başım Jonas'ın yanında, uzanarak dinledim onu. Değişim rüzgârlarının estiği yok, diye düşündüm burada, sadece bahar rüzgârları bunlar, bu kadar korkmam aptallıktı. Hava ısınacak, Julian Amca güneşin altında oturacak, Constance bahçede çalışırken gülecek ve her şey olduğu gibi sürecekti. Jonas anlattı da anlattı ("Sonra şarkı söyledik! Sonra şarkı söyledik!") tepemizdeki yapraklar kımıldandı... her şey aynı kalacaktı.

Derenin yanında bir yılan yuvası buldum ve yavru yılanların hepsini öldürdüm; Constance hiçbir canlıyı öldürmememi söylememişti ama yılanları sevmiyordum. Eve dönüş yolundaydım ki çok kötü bir alamet buldum, en kötüsünden. Çam ormanında ağaca çaktığım defter düşmüştü. Çivinin paslanıp çürüdüğünü ve defterin -babamızın küçük not defterlerindendi, ona borcu olan ve kendisine iyilik yapması gerektiğini düşündüklerinin adını yazdığı defter- artık koruyucu gücünün kalmadığını düşündüm. Defteri ağaca çakmadan önce kalın kalın kâğıtlara iyice sarmıştım ama çivi paslanıp çürümüş ve defter düşmüştü. Artık fiilen kötülük içermesi ihtimaline karşın en iyisinin onu yok etmek ve ağaca başka bir şey getirmek olduğunu düşündüm, belki annemizin bir eşarbını ya da eldivenini. Aslında çok geç kalmıştım, tabii o zaman henüz farkında değildim bunun; o, eve gelmek üzereydi çoktan. Ben kitabı bulduğumda herhalde çantasını postaneye bırakmış, yol tarifi alıyordu. O sırada Jonas'la benim tek bildiğimiz aç olduğumuzdu, birlikte eve koştuk ve rüzgârla birlikte mutfağa dolduk.

"Çizmelerini gerçekten de unuttun mu?" dedi Constance. Kaşlarını çatmaya çalıştı, sonra güldü. "Şapşal Merricat."

"Ama Jonas'ın çizmesi yoktu. Harika bir gün."

"Belki yarın mantar toplamaya gideriz."

"Ama Jonas'la ben *bugün* açız."

O sırada o, kasabadan geçmiş, siyah kayaya doğru yürüyordu bile; herkes onu izliyor, yanlarından geçerken merakla fısıldaşıyordu.

Yavaş ve güzel günlerimizin sonuncusuydu bu; gerçi Julian Amca'nın dikkat çekebileceği gibi o sırada bunu kesinlikle bilmiyorduk. Constance'la öğle yemeği yedik; kıkırdıyor, biz mutluluk doluyken onun kilitli kapıyı zorladığını, yoldan aşağı baktığını ve babamın çiti yüzünden bir süreliğine dışarıda kalıp ormanda dolandığını hiç mi hiç bilmiyorduk. Biz mutfakta otururken yağmur başladı; mutfak kapısını açık bıraktık ki yağmurun kapının yanından aşağı kayıp bahçeyi yıkadığını seyredebilelim. Her iyi bahçıvan gibi Constance da yağmurdan memnundu. "Yakında her yan rengarenk olacak," dedi.

"Burada hep beraber olacağız, değil mi Constance?"

"Günün birinde ayrılmak istemiyor musun buradan Merricat?"

"Nereye gidebiliriz ki?" diye sordum ona. "Bizim için neresi buradan iyi olabilir? Dışarıda bizi kim ister? Dünya korkunç insanlarla dolu."

"Bazen o kadar emin olamıyorum." Bir anlığına çok ciddi göründü, sonra bana dönüp gülümsedi. "Sen hiç dert etme benim Merricat'im. Kötü bir şey olmayacak."

Girişi tam o anda bulup yağmurun altında aceleyle araba yoluna koyulmuş olmalı çünkü onu görmeme bir-iki dakika kalmıştı. O bir-iki dakikada o kadar çok şey yapabilirdim ki: Constance'ı bir şekilde uyarabilir, yeni ve daha güvenli bir sihirli kelime bulabilir ya da masayı mutfak kapısına itebilirdim ama yaptığım şey kaşığımla oynayıp Jonas'a bakmak oldu, sonra, Constance ürperince, "Sana kazağını getireyim," dedim. İşte bu yüzden o basamakları çıkarken koridordaydım. Yemek odasının penceresinden gördüm onu ve bir anlığına donakaldım; nefes

alamıyordum. Ön kapının kilitli olduğunu biliyordum; ilk düşüncem bu oldu. "Constance," dedim usulca, kıpırdamadan, "bir tanesi dışarıda. Mutfak kapısı, çabuk." Beni duyduğunu düşündüm çünkü mutfakta hareket ettiğini işittim ama o sırada Julian Amca seslendi ve Constance onun yanına giderek evin merkezini korumasız bıraktı. Ön kapıya koşup yaslandım ve dışarıda onun adımlarını duydum. Kapıya vurdu, önce yavaşça, ardından sertçe, kapıya yaslandım, yakınlığının farkında, vuruşlarını sırtımda hissettim. Kötülerden biri olduğunu çoktan anlamıştım; yüzünü bir anlığına görmüştüm ve o, kötülerdendi, evin etrafında dönüp durarak bir şekilde içeri girmeye çalışan, pencerelere bakan, taşı topacı itip kakan ve anı niyetine götürenlerden biri.

Tekrar kapıya vurdu, sonra, "Constance? Constance?" diye seslendi.

Ah, adını hep biliyorlardı tabii. Constance'ın adını da, Julian Amca'nın adını da biliyorlardı; Constance'ın saçını nasıl topladığını, mahkemede giydiği üç elbisenin rengini, yaşını, nasıl konuştuğunu, nasıl hareket ettiğini biliyorlardı ve her fırsatta ağlıyor mu diye görmek için yüzüne yakından bakıyorlardı. "Constance'la konuşmak istiyorum," dedi adam dışarıda, hep dedikleri gibi.

Birileri geleli çok uzun zaman olmuştu ama beni nasıl hissettirdiklerini unutmamıştım. Başlarda hep oradalardı; Constance'ı bekler, onu şöyle bir görmek isterlerdi. "Bak," derlerdi birbirlerini dürtüp işaret ederek, "işte şurada, şu, şuradaki, Constance." "Hiç de katile *benzemiyor*, değil mi?" derlerdi. "Baksana, tekrar çıkınca fotoğrafını çekmeye çalış." "Şu çiçeklerden biraz alıverelim," derlerdi gönül rahatlığıyla. "Bahçeden taş maş bir şeyler al, eve dönünce çocuklara gösteririz."

"Constance?" dedi adam dışarıda. "Constance?" Tekrar kapıyı çaldı. "Constance'la konuşmak istiyorum," dedi. "Ona önemli bir şey söylemem gerek."

Ha kapıya abanmışlar ha dışarıda bağırmışlar ha telefon açmışlar ha korkunç korkunç mektuplar yazmışlar, hep Constance'a önemli bir şey söylemeleri gerekirdi. Bazen Julian Blackwood'u ararlardı ama beni soran olmazdı. Ben akşam yemeği yemeden yatağa gönderilmiştim, benim mahkemeye girmeme izin verilmemişti, benim fotoğrafım çekilmemişti. Onlar mahkemede Constance'a bakarken ben yetimhanedeki bir karyolada yatarak tavana bakıyor, hepsinin ölmesini diliyor ve Constance'ın gelip beni eve götürmesini bekliyordum.

"Constance, beni *duyabiliyor* musun?" diye seslendi dışarıdan. "Lütfen bir dakika dinle."

Kapının arka tarafında nefes alıp verişimi duyabiliyor muydu, merak ettim; bir sonraki adımının ne olacağını biliyordum. Önce evden uzaklaşacak ve gözlerini yağmurdan siper edip aşağı bakan bir yüz görme ümidiyle yukarı, üst kat pencerelerine dönecekti. Ardından evin yan tarafına yönelecek, sadece Constance'la bana özel olması gereken yolu izleyecekti. Hiç açmadığımız yan kapıyı bulunca onu tıklatacak, Constance'a seslenecekti. Bazen ön ve yan kapıya kimse yanıt vermeyince çekip giderlerdi; buraya bir kere gelmiş olmaktan bile hafifçe utananlar, görecek bir şey olmadığı için gelerek hiç zaman kaybetmemiş olmayı, başka bir yere gitmiş olmayı dileyenler: Bunlar içeri girip Constance'ı göremeyeceklerini anlayınca çoğunlukla çabucak ayrılırlardı ama inatçı olanlar, araba yolunda geberip kalmalarını istediklerim evin çevresinde dört döner, tüm kapıları zorlar, tüm pencerelere vururlardı. "Onu görmek hakkımız," diye bağırırlardı. "Onca insanı o öldürmedi mi?" Otomobilleriyle basamaklara kadar gelir, arabayı orada bırakırlardı. Çoğu, kapıya abanıp Constance'a

seslenmeye gelmeden önce otomobillerini dikkatle kilitler ve bütün pencerelerin kapalı olup olmadığını kontrol ederdi. Bahçede piknik yapar, evin önünde durup fotoğraf çektirir, köpeklerinin bahçede koşuşturmasına müsaade ederlerdi. Adlarını duvarlara, kapının üstüne yazarlardı.

"Dinle," dedi dışarıdaki adam, "beni içeri almak *zorundasın*."

Basamaklardan indiğini duydum, yukarı baktığını biliyordum. Pencerelerin hepsi kilitliydi. Yan kapı kilitliydi. Kapının her iki yanındaki dar camlardan dışarı bakmaya çalışmamam gerektiğini çok iyi biliyordum, en ufak hareketi her seferinde fark ederlerdi, yemek odasının perdelerine şöyle ucundan bile dokunsam eve doğru koşmaya, "İşte orada, işte orada," diye bağırmaya başlarlardı. Ön kapıya yaslandım ve kapıyı açıp onu araba yolunda ölü bulmayı hayal ettim.

Yukarı bakarken gördüğü, evin aşağı bakan boş yüzüydü çünkü üst kat pencerelerinin perdelerini hep kapalı tutardık; oradan bir yanıt almayacaktı, benim de Constance daha fazla titremeden ona bir kazak bulmam gerekiyordu. Yukarı çıkmakta bir tehlike yoktu ama adam dışarıda beklerken Constance'ın yanına bir an önce dönmek istediğimden basamakları koşarak tırmandım, Constance'ın odasındaki sandalyede duran kazağı kaptım, koşarak aşağı indim, koridordan geçtim ve mutfağa girdim; o, masada, benim sandalyemde oturuyordu.

"Üç sihirli kelimem vardı," dedim, kazağı elimde tutarak. "Bunlar MELODİ, GLOUCESTER, PEGASUS'tu ve yüksek sesle söylenene dek güvendeydik."

"Merricat," dedi Constance ve dönüp bana baktı; gülümsüyordu. "Bu kuzenimiz, Charles Blackwood. Onu eskiden tanıyorum ben. Babamıza benziyor."

"Merhaba Mary," dedi. Ayağa kalktı, artık içeride olduğu için daha uzun boyluydu ve bana yaklaşırken gitgide büyüyordu. "Kuzenini öpmeyecek misin?"

Arkasında mutfak kapısı ardına kadar açıktı; içeri girebilen ilk kişi oydu ve onu içeri Constance almıştı. Constance ayağa kalktı; bana dokunmaması gerektiğini gayet iyi bilmesine rağmen usulca "Merricat, Merricat," dedi ve kollarını uzattı. Sımsıkı kavrandım, tellerle sarıldım, nefes alamıyordum, koşmam lazımdı. Kazağı yere fırlatıp kapıdan çıktım ve hep gittiğim tarafa, derenin oraya koştum. Jonas bir süre sonra beni buldu ve birlikte uzandık. Tepemize üşüşmüş ağaçlar bizi yağmurdan koruyordu, ağaçlara özgü o bilge ve sahiplenici duruşlarıyla birbirlerine sokulmuş, sık yapraklarıyla bir loşluk sağlamışlardı. Ben de ağaçlara baktım ve suyun yumuşak sesini dinledim. Kuzen falan yoktu, Charles Blackwood yoktu, içeride davetsiz bir misafir yoktu. Defter ağaçtan düştüğü için olmuştu bu; onu hemen yerine geri koymayı ihmal etmiştim ve işte, şimdi güvenlik duvarımız çatlamıştı. Yarın güçlü bir nesne bulup ağaca çivileyecektim. Jonas'ı dinleyerek uyuyakaldım, tam da gölgeler uzamaya başlamışken. Geceleyin bir ara Jonas avlanmaya çıkmak için beni yalnız bıraktı; döndüğünde, ısınmak için yanıma sokulunca uyanır gibi oldum. "Jonas," dedim; keyifle mırladı. Uyandığımda sabah sisi dere boyunca usul usul süzülüyor, yüzümün üstünde kıvrılıp tenime dokunuyordu. Öylece uzanıp güldüm; sisin gözlerime bir hayal gibi hafifçe değdiğini hissediyor ve yukarı, ağaçlara bakıyordum.

5

Peşimde dereden getirdiğim sisle mutfağa girdiğimde Constance, Julian Amca'nın kahvaltı tepsisini hazırlıyordu. Belli ki Julian Amca kendini bu sabah iyi hissediyordu çünkü Constance ona sıcak süt yerine çay koymuştu, erkenden kalkıp çay istemiş olmalıydı. Yanına gidip Constance'a sarıldım, o da dönüp bana sarıldı.

"Günaydın Merricat'ciğim," dedi.

"Günaydın Constance'cığım. Julian Amca iyi mi?"

"Çok, çok daha iyi. Dünkü yağmurdan sonra güneş de açacak bugün. Akşam yemeğin için de sana çikolatalı puding hazırlayacağım canım."

"Seni seviyorum Constance."

"Ben de seni seviyorum. Pekâlâ, kahvaltıda ne istersin?"

"Krep. Mini minnacık, sıcacık olanlarından. Sahanda iki göz yumurta. Bugün kanatlı atım geliyor, hepinizi Ay'a götüreceğim, Ay'da gül yaprakları yiyeceğiz."

"Bazı gül yaprakları zehirlidir."

"Oradakiler zehirli değil. Yaprakların toprağa dikilebildiği doğru mu?"

"Bazı yaprakların. Tüylü yaprakların. Suya koyduğunda kök salarlar, sonra onları toprağa dikersin ve bitkiye dönüşürler. Elbette başta yaprağı oldukları bitkiye, herhangi bir bitkiye değil."

"Ne üzücü. Günaydın Jonas. Bence sen tüylü bir yapraksın."

"Şapşal Merricat."

"Farklı bir bitkiye dönüşen yaprakları seviyorum ben. Tüylü tüylü."

Constance gülüyordu. "Seni dinlemeye dalarsam Julian Amca aç kalacak," dedi. Tepsiyi alıp Julian Amca'nın odasına girdi. "Sıcak çay geliyor," dedi.

"Constance, hayatım. Bence harikulade bir sabah. Çalışmak için muazzam bir gün."

"Güneşte oturmak için de öyle."

Jonas güneşli kapı girişinde oturmuş, yüzünü temizliyordu. Acıkmıştım; bahçede Julian Amca'nın sandalyesinin geleceği yere bugün bir tüy koymam belki Julian Amca'ya karşı nazik bir davranış sayılırdı. Ay'da saçlarımıza tüyler, parmaklarımıza yakutlar takıyorduk. Ay'da altın kaşıklarımız vardı.

"Belki bugün yeni bir bölüme başlamak için iyi bir gün olur. Constance?"

"Efendim Julian Amca?"

"Sence bugün kırk dördüncü bölüme başlamalı mıyım?"

"Elbette."

"İlk sayfaların üzerinden geçmek gerek. Böyle bir çalışma hiçbir zaman bitmez."

"Saçını taramamı ister misin?"

"Sanırım bu sabah kendim taramak istiyorum, teşekkürler. Ne de olsa insan kafasından kendi sorumlu olmalı. Reçel eksik."

"Getireyim mi?"

"Hayır, çünkü bakıyorum da ekmeğimi bir şekilde bitirmişim bile. Öğle yemeğinde ciğer istiyorum Constance."

"O zaman sana ciğer yapacağım. Tepsini alayım mı?"

Constance mutfağa dönüp tepsiyi tezgâha koydu. "Şimdi sıra sende Merricat'ciğim," dedi.

"Ve Jonas'ta."

"Jonas kahvaltısını edeli çok oluyor."

"Benim için bir yaprak diker misin?"

"Bir ara dikerim." Kafasını çevirip havaya kulak kabarttı. "Hâlâ uyuyor," dedi.

"Kim hâlâ uyuyor? Yaprağın büyümesini izleyecek miyim?"

"Kuzen Charles hâlâ uyuyor," dedi ve gün dört bir yanımda parçalandı. Jonas'ı kapının girişinde, Constance'ı ocağın başında görüyordum ama renksizlerdi. Nefes alamıyordum, kasılıp kalmıştım, her şey buz gibiydi.

"Bir hayaletti o," dedim.

Constance güldü, uzaklardan geliyordu sesi. "O zaman babamızın yatağında yatan bir hayalet," dedi. "Ve dün gece büyük bir iştahla yemek yedi. Sen yokken," dedi.

"Rüyamda geldiğini gördüm. Yerde uyuyakalıp rüyamda geldiğini gördüm ama sonra geri yolladım onu." Kasılıp kalmıştım ve Constance bana inanınca tekrar nefes alabilecektim.

"Dün gece uzun uzun konuştuk."

"Git de bak," dedim, nefesim kesilmiş halde. "Git de bak, artık orada değil."

"Şapşal Merricat," dedi.

Kaçıp gidemezdim, Constance'a yardım etmem gerekiyordu. Bardağımı alıp yere attım. "Artık gidecek," dedim.

Constance masaya gelip karşıma oturdu, çok ciddi görünüyordu. Masanın diğer tarafına geçip ona sarılmak istedim ama hâlâ renksizdi. "Merricat'ciğim," dedi yavaşça. "Kuzen Charles burada. Akrabamız o *bizim*. Babası -Arthur Blackwood, babamızın kardeşi- hayattayken izin vermediği için Kuzen Charles ya-

nımıza gelememiş, bize yardımcı olmaya çalışamamış. Babası," dedi, hafifçe tebessüm ederek, "hakkımızda pek de hoş şeyler düşünmüyormuş. Mahkeme sırasında sana bakmayı reddettiğini biliyor muydun? Evinde adlarımızın ağza alınmasını yasaklamış."

"O zaman sen niye bizim evimizde onun adını ağzına alıyorsun?"

"Çünkü sana açıklamaya çalışıyorum. Babası ölür ölmez Kuzen Charles bize yardımcı olmak için buraya gelmiş."

"Bize nasıl yardımcı olacak ki? Biz çok mutluyuz, öyle değil mi Constance?"

"Hem de çok, Merricat. Ama lütfen Kuzen Charles'a iyi davran."

Biraz nefes alabiliyordum artık, her şey yoluna girecekti. Kuzen Charles bir hayaletti ve hayaletleri kovabilirdiniz. "Gidecek," dedim.

"Herhalde burada sonsuza dek kalmayı planlamıyordur," dedi Constance. "Ne de olsa sadece ziyarete gelmiş."

Ona karşı kullanabileceğim bir şey, bir alet bulmalıydım. "Julian Amca gördü mü onu?"

"Julian Amca onun burada olduğunu biliyor ama dün gece odasından çıkamayacak kadar kötü hissediyordu kendini. Akşam yemeğini tepside yedi, sadece birazcık çorba içti. Bu sabah çay istemesine çok sevindim."

"Bugün evi topluyoruz."

"Daha sonra, Kuzen Charles uyansın, öyle. Ben de o aşağı inmeden şu cam kırıklarını süpürsem iyi olur."

Camı süpürmesini izledim; bugün ışıltılı bir gün olacaktı, ışıl ışıl küçük şeylerle dolu bir gün. Kahvaltıyı aceleye getirmenin bir anlamı yoktu çünkü bugün evi toplayana dek dışarı çı-

kamayacaktım; bu yüzden oyalandım, sütümü yavaş yavaş içtim ve Jonas'ı seyrettim. Ben kahvaltımı bitirmeden önce Julian Amca sandalyesine oturmasına yardım etmesi için Constance'ı çağırdı; Constance onu mutfağa, masası ile kâğıtlarının yanına getirdi.

"Sanırım gerçekten de kırk dördüncü bölüme başlayacağım," dedi ellerini birbirine vurarak. "Sanırım hafif abartarak başlayıp oradan kuyruklu yalana geçeceğim. Constance, canım?"

"Efendim Julian Amca?"

"Eşimin güzel bir kadın olduğunu söyleyeceğim."

Sonra hepimiz bir an sessiz kaldık; yukarıdan, daha önce sessizliğin olduğu yerden gelen ayak sesi kafamızı karıştırmıştı. Hiç hoş değildi tepemizde böyle yürünmesi. Constance hep hafif adımlar atar, Julian Amca'ysa hiç yürümezdi; bunlarsa ağır, eşit, kötü adımlardı.

"Kuzen Charles," dedi Constance, yukarı bakarak.

"Evet," dedi Julian Amca. Önündeki kâğıdı titizlikle düzeltip bir kurşunkalem aldı. "Kardeşimin oğlunun ziyaretinden büyük keyif alacağıma inanıyorum," dedi. "Belki ailesinin mahkeme sırasındaki davranışlarına dair birtakım boşlukları doldurabilir. Gerçi itiraf etmem gerekir ki yapmış olabilecekleri bir konuşmaya dair notlar almışlığım var..." Defterlerinden birine baktı. "Bu kırk dördüncü bölümü geciktirecek herhalde."

Jonas'ı alıp köşeme geçtim, Constance da Charles'ı aşağı indiğinde karşılamak için koridora çıktı. "Günaydın Kuzen Charles," dedi.

"Günaydın Connie." Dün gece kullandığı sesti bu. Constance onu mutfağa getirdiğinde köşeme iyice sindim, Julian Amca da kâğıtlarına dokunup kapıya döndü.

"Julian Amca. Sonunda tanıştığımıza çok memnun oldum."

"Charles. Sen Arthur'un oğlusun ama ölen ağabeyim John'a benziyorsun."

"Arthur da öldü. O yüzden geldim."

"Öldüğünde varlıklıydı herhalde? Paradan anlamayan tek kardeş bendim."

"Aslında, Julian Amca, babam bize hiç miras bırakmadı."

"Yazık. *Onun* babası yüklü bir miktar bırakmıştı. Üçümüz arasında bölüştürüldüğünde bile yüklü bir miktardı. Kendi payımın eriyip gideceğini biliyordum ama kardeşim Arthur'dan beklemezdim bunu. Belki annen savurgan bir kadındı? Onu çok iyi hatırlamıyorum. Yeğenim Constance mahkeme sırasında amcasına yazdığında yanıt verenin eşi olduğunu ve kadının, aile bağlarının koparılmasını talep ettiğini hatırlıyorum."

"Daha önce gelmek istemiştim Julian Amca."

"Eminim öyledir. Gençlik meraklıdır. Kuzenin Constance gibi kötü şöhretli kadınlar da genç bir adamın nazarında romantik kahramanlara dönüşür. Constance?"

"Efendim Julian Amca?"

"Kahvaltımı yaptım mı ben?"

"Evet."

"O zaman bir fincan çay daha içeceğim. Bu delikanlıyla konuşacak çok şeyimiz var."

Onu hâlâ açıkça göremiyordum; belki hayalet olduğundan, belki çok büyük olduğundan. Geniş, yuvarlak yüzü, babamızın yüzüne çok benziyordu; Constance'tan Julian Amca'ya, sonra tekrar Constance'a döndü, gülümsedi ve konuşmak için ağzını açtı. Köşeme olabildiğince sindim ama sonunda büyük surat bana döndü.

"Aa, Mary de buradaymış," dedi. "Günaydın Mary."

Yüzümü Jonas'ın sırtına gömdüm.

"Utangaç mı?" diye sordu Constance'a. "Mühim değil. Çocuklar bana çabuk alışır."

Constance güldü. "Yabancılarla pek haşır neşir olmuyoruz," dedi. Tuhaf ya da rahatsızmış gibi davranmıyordu hiç; sanki tüm hayatı boyunca Kuzen Charles'ın çıkagelmesini beklemiş, tam olarak ne yapacağını ve ne söyleyeceğini önceden tasarlamıştı, sanki ömrünü geçirdiği evde Kuzen Charles için her zaman bir oda hazır bekliyordu.

Ayağa kalkıp bana yaklaştı. "Ne güzel bir kedi," dedi. "Adı ne?"

Jonas'la ona baktık; sonra ona ilk söylenecek en güvenli şeyin Jonas'ın adı olabileceğini düşündüm. "Jonas," dedim.

"Jonas mı? Jonas senin özel dostun mu?"

"Evet," dedim. Ona baktık, Jonas'la ben, gözümüzü kırpmaya ya da başımızı çevirmeye korkarak. Hâlâ babamıza benzeyen o büyük, beyaz yüz dibimizdeydi, büyük ağız gülümsüyordu.

"Sen, Jonas ve ben çok iyi arkadaş olacağız," dedi.

"Kahvaltıda ne istersin?" diye sordu Constance ve ona Jonas'ın adını söylediğim için bana gülümsedi.

"Ne verirsen," dedi, nihayet kafasını benden başka yöne çevirerek.

"Merricat krep yedi."

"Krep harika olur. Güzel bir günde, hoş insanlarla beraber sağlıklı bir kahvaltı, insan daha ne ister?"

"Krepin," diye gözlem yaptı Julian Amca, "bu ailede özel bir yeri vardır, gerçi şahsen nadiren yerim, sağlığım ancak en hafif ve lezzetli yiyeceklere müsaade ediyor. Kahvaltıda krepler o son..."

"Julian Amca," dedi Constance. "Kâğıtların yere düşüyor."

"Ben alayım efendim." Kuzen Charles kâğıtları toplamak için diz çöktü; Constance da, "Kahvaltıdan sonra sana bahçemi göstereceğim," dedi.

"Centilmen bir delikanlı," dedi Julian Amca, kâğıtlarını Kuzen Charles'dan alırken. "Teşekkür ederim, şahsen ben odanın bir ucuna atılıp yere diz çökemediğim için yapabilen birini bulunca çok memnun oluyorum. Sanırım yeğenimden bir-iki yaş büyüksün, değil mi?"

"Otuz iki yaşındayım," dedi Charles.

"Constance da hemen hemen yirmi sekizinde. Doğum günü kutlamayı uzun süre önce bıraktık ama yirmi sekiz olmalı. Constance, aç karnına bu kadar sohbet etmemeliyiz. Kahvaltım nerede?"

"Kahvaltını bir saat önce bitirdin Julian Amca. Sana çay yapıyorum, Kuzen Charles'a da krep."

"Charles ne de yamanmış. Senin yemeklerin gerçekten şahane ama birtakım zararları da var."

"Constance'ın pişirdiği herhangi bir şeyi yemekten korkmuyorum," dedi Charles.

"Gerçekten mi?" dedi Julian Amca. "Tebrik ederim. Ben krep gibi ağır bir yemeğin hassas bir mide üzerindeki etkilerini kastediyordum. Herhalde sen arseniği kastediyorsun."

"Gel de kahvaltını et," dedi Constance.

Gülüyordum ama Jonas yüzümü gizliyordu. Charles'ın çatalını alması en az otuz saniye sürdü ve bu süre boyunca Constance'a gülümsemeye devam etti. Constance'ın, Julian Amca'nın, Jonas'ın ve benim onu seyrettiğimizin bilincinde, krepten ufak bir parça kesip ağzına götürdü ama bir türlü yutamadı. Sonunda, üstünde krep parçası duran çatalı tabağına geri koyup Julian Amca'ya döndü. "Bu arada düşündüm de," dedi,

"belki buradayken sizler için yapabileceğim bir şeyler vardır – bahçeyi kazmak mesela ya da ayak işlerine koşmak. Ağır işlerde iyiyimdir."

"Dün gece burada akşam yemeği yedin ve bu sabah hâlâ hayattasın," dedi Constance. Ben gülüyordum ama o birden, neredeyse kızgın görünmüştü.

"Ne?" dedi Charles. "Ha." Aklından çıkmış gibi çatalına baktı, sonunda kaldırıp krep parçasını hızla ağzına attı, çiğnedi, yuttu ve Constance'a döndü. "Çok lezzetli," dedi, Constance gülümsedi.

"Constance?"

"Efendim Julian Amca?"

"Galiba bu sabah kırk dördüncü bölüme başlamayacağım. Sanırım on yedinci bölüme döneceğim, hatırladığım kadarıyla orada kuzeninle ailesinden ve mahkeme sırasındaki tavırlarından bahsediyordum. Charles, sen zeki bir gençsin. Hikâyeni duymak için sabırsızlanıyorum."

"Çok uzun zaman oldu," dedi Charles.

"Not tutmalıydın," dedi Julian Amca.

"Peki," dedi Charles, "hepsini unutsak olmaz mı? Bu anıları canlı tutmanın manası yok."

"Unutmak mı?" dedi Julian Amca. "Unutmak mı?"

"Kötü, üzücü günlerdi, onlardan konuşup durmanın Constance'a hiçbir yararı yok."

"Delikanlı, sanırım yaptığım işi hor görüyorsun. İnsan işini ciddiye almalı. İnsanın yapması gereken bir iş vardır ve onu yapmalıdır. Bunu sakın unutma Charles."

"Ben sadece Connie ve o kötü günlerle ilgili konuşmak istemediğimi söylüyorum."

"Uydurmak, kurgulamak, hayal etmek zorunda kalacağım."

"Bu konuda daha fazla konuşmayı reddediyorum."

"Constance?"

"Efendim Julian Amca?" Constance çok ciddi duruyordu.

"Gerçekten oldu, değil mi? Öyle hatırlıyorum," dedi Julian Amca, parmakları ağzında.

Constance duraksadı, sonra, "Elbette oldu Julian Amca," dedi.

"Notlarım..." Julian Amca'nın sesi dağıldı, kâğıtlarına işaret etti.

"Evet Julian Amca. Gerçekti."

Kızmıştım çünkü Charles'ın Julian Amca'ya nazik davranması gerekirdi. Bugünün ışıltılar ve ışıkla dolu bir gün olacağını hatırladım ve Julian Amca'nın sandalyesinin yanına koymak için parlak ve güzel bir şey bulmaya karar verdim.

"Constance?"

"Efendim?"

"Dışarı çıkabilir miyim? Üstüm yeterince kalın mı?"

"Bence evet Julian Amca." Constance üzülmüştü. Julian Amca başını hüzünlü bir şekilde sağa sola sallıyordu, kurşunkalemini masaya bırakmıştı. Constance, Julian Amca'nın odasına gidip şalını aldı ve nazikçe omuzlarına örttü. Charles kreplerini artık cesurca yiyordu ve kafasını kaldırmadı; Julian Amca'ya nazik davranmamış olması umurunda mıydı acaba?

"Şimdi dışarı çıkacaksın," dedi Constance, Julian Amca'ya sessizce. "Güneş sıcacık, bahçe aydınlık olacak ve öğle yemeğinde ciğer yiyeceksin."

"Belki yemesem daha iyi," dedi Julian Amca. "Belki sadece yumurta yemeliyim."

Constance onu usulca kapıya itip sandalyesini dikkatle basamaktan aşağı indirdi. Charles kreplerinden kafasını kaldırdı

ama yardımcı olmak için kalkmaya yeltendiğinde Constance başını salladı. "Seni özel köşene yerleştireceğim," dedi Julian Amca'ya. "Orada seni her dakika görebileceğim, saatte beş kere de el sallayacağım."

Julian Amca'yı köşesine götürürken tüm söylediklerini duyabiliyorduk. Jonas yanımdan ayrılıp onları izlemek için kapının girişine oturmaya gitti. "Jonas?" dedi Charles; Jonas da ona doğru döndü. "Kuzen Mary beni sevmiyor," dedi Charles ona. Jonas'la konuşma şekli hoşuma gitmedi, Jonas'ın onu dinliyormuş gibi gözükmesi de hoşuma gitmedi. "Kuzen Mary'ye kendimi nasıl sevdirebilirim?" dedi Charles; Jonas da hızla bana, sonra tekrar Charles'a baktı. "Ben buraya iki sevgili kuzenimi ziyarete gelmişim," dedi Charles, "yıllardır görmediğim iki sevgili kuzenimle yaşlı amcamı ziyarete gelmişim ve Kuzen Mary bana kibar davranmaya bile tenezzül etmiyor. Sen ne dersin Jonas?"

Muslukta, düşmeye hazır, şişkin bir su damlasının etrafı ışıl ışıldı. Belki de damla düşene kadar nefesimi tutarsam Charles giderdi ama bunun doğru olamayacağını biliyordum, nefesimi tutmak fazla kolaydı.

"Aman neyse," dedi Charles, Jonas'a. "Constance beni seviyor ya, herhalde en önemlisi bu."

Constance kapıya geldi, Jonas'ın çekilmesini bekledi, Jonas çekilmeyince de üstünden geçti. "Biraz daha krep?" dedi Charles'a.

"Yok, teşekkürler. Küçük kuzenimi daha yakından tanımaya çalışıyorum."

"Kısa sürede ısınacaktır sana." Constance bana bakıyordu. Jonas kendini temizlemeye başlamıştı, ben de sonunda ne diyeceğimi buldum.

"Bugün evi temizliyoruz," dedim.

Julian Amca tüm sabah bahçede uyudu. Temizlik yaparken Constance sık sık arka taraftaki yatak odalarının pencerelerine gidip ona baktı ve geri dönüp annemizin mücevher kutusunun tozunu almayı unutuyormuş gibi elinde toz beziyle zaman zaman öylece durakaldı; mücevher kutusunda annemizin incileri, safir yüzüğü ve elmas broşu vardı. Ben pencereden sadece bir defa dışarı baktım ve Julian Amca'yı gözleri kapalı oturur, Charles'ı da yanında ayakta dururken gördüm. Charles'ın sebzelerin arasında, elma ağaçlarının altında ve Julian Amca'nın uyuduğu bahçede yürüdüğünü düşünmek çok çirkindi.

"Babamızın odasını bu sabah atlayalım," dedi Constance. "Çünkü Charles orada kalıyor." Biraz sonra, sanki bir süredir düşünüyormuş gibi, "Acaba annemin incilerini takmam doğru olur mu? Hiç inci takmadım."

"Hep kutuda durdular," dedim. "Onları kutudan çıkarman gerekir."

"Kim dikkat edecek ki zaten," dedi Constance.

"Daha güzel görüneceksen ben dikkat ederim."

Constance güldü, "Şapşallık benimkisi. İnci takmak neyime?" dedi.

"Ait oldukları yerde, kutuda kalmaları daha iyi."

Charles babamızın odasının kapısını kapattığından içeri bakamadım ama babamızın eşyasının yerini değiştirip değiştirmediğini ya da şifonyere, babamızın gümüş fırçalarının yanına bir şapka, mendil ya da eldiven koyup koymadığını merak ettim. Dolabı ya da çekmeceleri karıştırmış mıydı acaba? Babamızın odası evin ön tarafındaydı; Charles'ın pencereden aşağı, bahçeye, otoyola çıkan uzun araba yoluna bakıp bakmadığını ve o yolda, bu evden uzaklarda olmayı dileyip dilemediğini merak ettim.

"Charles'ın buraya gelmesi ne kadar sürmüş?" diye sordum Constance'a.

"Galiba dört-beş saat," dedi. "Otobüsle kasabaya gelmiş, oradan da mecburen yürümüş."

"Öyleyse evine dönmesi de dört-beş saat mi sürecek?"

"Herhalde. Gittiği zaman..."

"Ama önce kasabaya mı yürümek zorunda?"

"Kanatlı atınla götürmezsen, evet."

"Kanatlı atım falan yok," dedim.

"Ah, Merricat," dedi Constance. "Charles kötü biri değil."

Aynalar ışıl ışıldı; annemizin mücevher kutusundaki elmaslarla inciler de karanlığın içinde parlıyordu. Constance, Julian Amca'ya bakmak için pencereye gittiğinde koridorda bir o tarafa bir bu tarafa gölgesi uzuyordu; dışarıda yeni filizlenen yapraklar güneş ışığında kıpraşıyordu. Charles, sadece sihir bozulduğundan içeri girebilmişti; Constance'ın koruyucularını yeniden mühürleyip Charles'ın önünü kesebilirsem evden ayrılmak zorunda kalırdı. Evde değdiği her yerin silinmesi lazımdı.

"Charles bir hayalet," dedim. Constance içini çekti.

Babamızın odasının kapı kolunu toz bezimle parlattım, Charles'ın izlerinden en azından biri silinmişti.

Üst kattaki odaları topladıktan sonra birlikte aşağı indik; toz bezlerimizi, süpürgeyi, faraşı ve paspası taşırken evlerine yürüyen iki cadıyı andırıyorduk. Salondaki altın ayaklı sandalyelerle arpın tozunu aldık; her şey bize ışıl ışıl göz kırpıyordu, annemizin portresindeki mavi elbise bile. Süpürgenin ucuna bir bez takıp sendeleye sendeleye kartonpiyerin tozunu aldım ve yukarı bakıp tavanın yer olduğunu, benim de yerin tozunu aldığımı, boşlukta harıl harıl sallanarak aşağı, süpürgeme baktığımı, ağırlıksız bir şekilde uçtuğumu hayal ettim, ta ki oda dönmeye başlayana ve kendimi bir kez daha yerde, yukarı bakarken bulana dek.

"Charles bu odayı daha görmedi," dedi Constance. "Annem bu odayla öyle gurur duyardı ki, ona hemen göstermeliydim."

"Öğle yemeğim için sandviç hazırlayabilir misin? Dereye inmek istiyorum."

"Er ya da geç onunla aynı sofrada oturmak zorundasın Mericat."

"Bu akşam yemekte otururum. Söz."

Yemek odasının, gümüş çay takımının, ahşap sandalyelerin yüksek sırtlarının tozunu aldık. Constance birkaç dakikada bir mutfağa gidip arka kapıdan dışarı bakarak Julian Amca'yı kontrol ediyordu; bir keresinde gülüp, "Orada çamura dikkat et," diye seslendiğini duydum ve Charles'la konuştuğunu anladım.

"Charles'ı dün akşam yemekte nereye oturttun?" diye sordum bir sefer.

"Babamın yerine," dedi. "Oraya oturmak en büyük hakkı. Misafirimiz, hem babama benziyor da."

"Bu akşam da mı oraya oturacak?"

"Evet, Merricat."

Babamızın sandalyesinin tozunu bir güzel aldım; gerçi Charles bu akşam tekrar oraya oturacaksa pek manası yoktu bunun. Gümüş takımların tamamını temizlemem gerekecekti.

Temizliği bitirdikten sonra mutfağa döndük. Charles mutfak masasında oturmuş piposunu içiyor ve Jonas'a bakıyordu; Jonas da ona. Mutfağımızda pipo dumanı rahatsız ediciydi, Jonas'ın Charles'a bakması da hiç hoşuma gitmemişti. Constance, Julian Amca'yı almak için arka kapıdan çıktı, onun, "Dorothy? Ben uyumuyordum ki Dorothy," dediğini duyduk.

Charles, Jonas'a, "Kuzen Mary beni sevmiyor," dedi yeniden. "Acaba Kuzen Mary beni sevmeyen insanlardan nasıl öç aldığı-

mı biliyor mu? Sandalyeyi itmene yardımcı olayım mı Constance? Güzel bir uyku çektin mi amca?"

Constance, Jonas'la benim için sandviç hazırladı ve onları ağacın birinde yedik, ben ağacın çatallanan gövdesine oturdum, Jonas da yanımdaki küçük dala kurulup kuş geliyor mu diye etrafı kolaçan etti.

"Jonas," dedim ona, "bundan sonra Kuzen Charles'ı dinlemeyeceksin." Jonas'ın gözleri fal taşı gibi açıldı, onun adına karar vermeye kalkıştığım için şaşkın şaşkın süzdü beni. "Jonas," dedim, "o bir hayalet." Jonas gözlerini kapatıp başını çevirdi.

Charles'ı tam olarak hangi vasıtayla uzaklaştıracağıma karar vermek önemliydi. Kusurlu ya da yanlış kullanılan sihir evde daha fazla felakete yol açabilirdi. Bugün ışıltılı şeylerin günü olduğundan annemin mücevherlerini düşündüm ama sönük bir günde zayıf kalabilirlerdi; kendisi kullanmamaya karar vermişken onları kutudan, ait oldukları yerden çıkarırsam Constance da bana kızardı. Koruma güçlerini hiç yitirmeyen kitapları ve defterleri düşündüm; ama babamın defteri ağaçtan düşüp Charles'ı içeri almıştı, demek ki belki de defterler Charles karşısında güçsüz kalıyordu. Sırtımı ağaca yaslayıp büyüyü düşündüm; Charles üç gün içinde gitmezse koridordaki aynayı kıracaktım.

Yemekte karşıma oturdu, babamızın sandalyesine; kocaman beyaz yüzü, arkasındaki büfede duran gümüşleri kapatıyordu. Constance, Julian Amca'nın tavuğunu kesip tabağına düzgün bir şekilde koyarken onları seyretti; sonra Julian Amca ilk ısırığı alıp ağzında çevirediurken onu seyretti.

"Al sana çörek Julian Amca," dedi Constance. "İçindeki yumuşak kısmı ye."

Constance yanlışlıkla salatama sos dökmüştü ama o büyük beyaz surat beni seyrederken zaten bir şey yemezdim. Jonas'ın tavuk yemesi yasaktı, o da yerde, sandalyemin yanında oturuyordu.

"Hep sizinle mi yiyor?" diye sordu Charles bir ara, kafasıyla Julian Amca'yı işaret ederek.

"Kendini iyi hissettiği zamanlar," dedi Constance.

"Nasıl dayanıyorsun anlamıyorum," dedi Charles.

"İnan bana John," dedi Julian Amca aniden Charles'a, "yatırımlar babamın servetini kazandığı zamanki gibi değil artık. Çok cingöz bir adamdı ama çağın değiştiğini hiçbir zaman anlamadı."

"Kiminle konuşuyor?" diye sordu Charles, Constance'a.

"Seni ağabeyi John sanıyor."

Charles uzun uzun Julian Amca'ya baktı, sonra başını sallayıp tavuğuna döndü.

"Şu solundaki müteveffa eşimin sandalyesi delikanlı," dedi Julian Amca. "Oraya son kez oturduğu zamanı çok iyi hatırlıyorum, biz..."

"Bunları duymak istemiyorum," dedi Charles, parmağını Julian Amca'ya sallayarak; tavuğunu elleriyle yiyordu ve parmağı yağdan parıl parıldı. "O konuyu daha fazla konuşmayacağız amca."

Constance sofraya geldiğime memnun kalmıştı, ona bakınca bana gülümsedi. Birileri bakarken yemek yemeyi sevmediğimi biliyordu, tabağımı benim için saklayıp daha sonra mutfağa getirecekti. Salatama sos döktüğünü hatırlamadığını fark ettim.

"Bu sabah," dedi Charles, tavuk tabağını alıp dikkatle inceleyerek, "arka tarafta kırık bir basamak olduğunu gördüm. Tamir

etmemi ister misiniz? Misafirperverliğinizin karşılığını bir şekilde ödemem gerek."

"Çok naziksin," dedi Constance. "O basamak uzun zamandır başımıza bela."

"Biraz pipo tütünü almak için kasabaya gitmek istiyorum, oradayken ihtiyaçlarınızı da alabilirim."

"Ama ben kasabaya salıları gidiyorum," dedim, afallamış bir halde.

"Öyle mi?" Büyük beyaz yüzünü doğruca bana döndürüp masanın karşısından baktı. Sessiz kaldım. Charles'ın eve dönüş yolundaki ilk adımın kasabaya yürümek olduğunu hatırlamıştım.

"Merricat, canım, eğer Charles için sorun olmazsa bence fena bir fikir değil. Sen kasabaya gittiğinde içim hiçbir zaman tam rahat etmiyor." Constance güldü. "Sana bir liste veririm Charles, para da, getir götür işlerimizi yaparsın."

"Paranızı evde mi tutuyorsunuz?"

"Elbette."

"Bu pek akıllıca değil gibi."

"Babamızın kasasında."

"Yine de."

"Sizi temin ederim ki efendim," dedi Julian Amca, "söz vermeden önce defterleri itinayla inceledim. Kandırılmış olamam."

"Demek küçük Kuzen Mary'nin görevini elinden alıyorum," dedi Charles, tekrar bana dönerek. "Ona yapacak başka bir iş bulman gerekecek Connie."

Ona söyleyeceğim şeyi masaya gelmeden kararlaştırmıştım. "*Amanita phalloides*," dedim ona, "üç farklı zehir içerir. Biri amanitindir, vücuda yavaş yavaş yayılır ve üçlünün en güçlüsüdür. Biri falloidindir ve hemen vücuda yayılır; biri de falindir, en

zayıfı olmasına rağmen alyuvarları parçalar. İlk bulgular, mantar yendikten yedi ila on iki saat sonra ortaya çıkar, bazen yirmi dört, hatta kırk sekiz saat sonra. Şikayetler başladığında şiddetli mide ağrıları, soğuk ter, kusma..."

"Bana bak," dedi Charles. Tavuğunu bıraktı. "Böyle konuşma," dedi.

Constance gülüyordu. "Ah, Merricat," dedi, konuşurken kahkahalar atarak, "nasıl da şapşalsın. Ona ben öğrettim," dedi Charles'a, "dere kenarında ve çayırda mantarlar olduğundan ona ölümcül olanları ezberlettim. Ah, Merricat."

"Ölüm, mantarı yedikten beş ila on gün sonra gerçekleşiyor," dedim.

"Bence hiç komik değil," dedi Charles.

"Şapşal Merricat," dedi Constance.

6

Charles kasabaya gitti diye ev güvende sayılmazdı; bir kere Constance ona dış kapının anahtarını vermişti. Başta her birimizin bir anahtarı vardı; babamızın da bir anahtarı vardı annemizin de ve tüm anahtarlar mutfak kapısının yanındaki rafta dururdu. Charles kasabaya gitmek üzere yola koyulduğunda Constance ona bir anahtar -belki babamızın anahtarını- ve bir alışveriş listesi, bir de alışveriş için para vermişti.

"Parayı böyle evde tutmamalısınız," demişti Charles, banknotları elinde sıkı sıkı tuttuktan sonra arka cebine uzanıp cüzdanını çıkararak. "Evde iki yalnız kadınsınız, parayı evde tutmamalısınız."

Onu mutfaktaki köşemden seyrediyordum ama Charles evdeyken Jonas'ın yanıma gelmesine izin vermiyordum. "Her şeyi yazdığına emin misin?" diye sordu Constance'a. "İki kere gidip gelmek istemem."

Charles iyice uzaklaşana, belki siyah kayaya varana dek bekledim, sonra, "Kütüphane kitaplarını unuttu," dedim.

Constance bir an bana baktı. "Seni yaramaz," dedi. "Unutmasını istedin."

"Kütüphane kitaplarını nereden bilecekti ki? O bu eve ait değil, kitaplarımızla işi yok."

"Biliyor musun," dedi Constance, ocaktaki tencerenin içine bakarak, "bence yakında marulları toplamaya başlayacağız, hava öyle sıcak kaldı ki."

"Ay'da," dedim, sonra sustum.

"Ay'da," dedi Constance, dönüp bana gülümseyerek, "belki yıl boyunca marul yetişiyordur ha?"

"Ay'da her şey yetişiyor. Marul, balkabaklı turta ve *Amanita phalloides*. Kedi tüylü bitkilerimiz ve kanatlarıyla dans eden atlarımız var. Ay'da tüm kilitler sıkı ve sağlam, hayalet falan yok. Ay'da Julian Amca kendini iyi hissedecek ve güneş her gün parlayacak. Sen annemizin incilerini takıp dans edeceksin ve güneş her zaman parlayacak."

"Keşke senin şu Ay'ına gidebilsem. Acaba zencefilli kurabiyeye şimdiden başlasam mı? Charles gecikirse soğur."

"Ben buradayım, yiyebilirim," dedim.

"Ama Charles zencefilli kurabiyeye bayıldığını söyledi."

Masada dik duran iki kitabın üstüne bir üçüncüyü koyarak kütüphane kitaplarıyla küçük bir ev inşa ediyordum. "Yaşlı cadı," dedim, "zencefilli kurabiyeden bir evin var senin."

"Hayır, yok," dedi Constance. "Çok güzel bir evim var ve kız kardeşim Merricat'le yaşıyorum."

Ona güldüm; ocaktaki tencereyle uğraşıyordu ve yüzüne un bulaşmıştı. "Belki hiç geri gelmez," dedim.

"Gelmek zorunda, ona zencefilli kurabiye yapıyorum."

Charles salı sabahki görevimi üstlendiği için yapacak işim yoktu. Dereye mi gitsem, diye düşündüm ama derenin yerinde olduğundan bile emin değildim, ne de olsa oraya hiçbir salı sabahı gitmemiştim. Kasabalılar beni bekliyor muydu acaba; geliyor muyum diye görmek için göz ucuyla yola bakıp birbirlerini dürtüp Charles'ı görünce hayretler içinde kalıyorlar mıydı? Belki

de tüm kasaba Bayan Mary Katherine Blackwood'un yokluğunun yarattığı şaşkınlıkla bocalayıp donakalırdı? Jim Donell ile Harris oğlanlarının gelip gelmediğimi görmek için telaşla yola baktıklarını düşünerek kıkırdadım.

"Neye gülüyorsun?" diye sordu Constance, bakmak için dönerek.

"Sen insan şeklinde zencefilli kurabiye yaparsan adını Charles koyup onu yiyebileceğimi düşünüyordum."

"Of Merricat, *lütfen* yapma."

Constance'ın kısmen benim kısmen de zencefilli kurabiyenin yüzünden asabileştiğini görebiliyordum, ben de bu durumda en akıllıcasının kaçmak olduğuna karar verdim. Bu sabah serbest olduğumdan ve dışarı çıkmak içime bir türlü sinmediğinden Charles'a karşı kullanabileceğim bir alet bulma arayışı için iyi bir zaman olduğuna hükmedip yukarı çıktım; pişen zencefilli kurabiyelerin kokusu beni neredeyse merdivenin yarısına kadar izledi. Charles kapısını açık bırakmıştı, fazla değil, ama bir elimi içeri sokmaya yetecek kadar.

Biraz itince kapı ardına kadar açıldı ve babamızın artık Charles'a ait olan odası karşımdaydı. Charles'ın yatağını toplamış olduğu dikkatimi çekti; annesinden öğrenmişti herhalde. Valizi sandalyenin üzerindeydi ama kapalıydı ve her zaman babamızın eşyasının durduğu şifonyerde Charles'a ait şeyler vardı. Charles'ın piposunu, mendilini gördüm, Charles'ın dokunduğu ve babamızın odasını kirletmekte kullandığı şeyler. Şifonyerin çekmecelerinden biri biraz açıktı, Charles'ın babamızın giysilerini karıştırdığını düşündüm tekrar. Constance aşağıda beni duymasın diye odada usul usul yürüyerek açık çekmeceye baktım. Babamızın eşyasını karıştırdığını anlamamın Charles'ın hoşuna gitmeyeceğini düşündüm; Charles'ın suçluluk duygusunu taşıyacağından çekmeceden olağanüstü güçlü bir şey de çı-

kabilirdi hem. Babamızın mücevherlerine baktığını fark edince şaşırmadım; çekmecede deri bir kutu vardı ve içinde altın bir saat ile köstek, kol düğmeleri ve mühür yüzüğü bulunduğunu biliyordum. Annemizin mücevherlerine dokunmayacaktım ama Constance babamızın mücevherleriyle ilgili hiçbir şey dememiş, ortalığı toplamak için bu odaya girmemişti bile; bu yüzden ben de kutuyu açıp içinden bir şey alabileceğimi düşündüm. Saat içindeydi, kendine ait küçük özel bir kutuda, saten kumaşın üstünde tıklamadan duruyordu, köstek de yanına kıvrılmıştı. Yüzüğe dokunmayacaktım; parmağıma yüzük takma düşüncesi kendimi kıstırılmış hissetmeme sebep oluyordu çünkü yüzüklerin içinden çıkılabilecek açıklıkları yoktur ama kösteği sevdim, aldığımda kıvrılıp elimi sarıverdi. Mücevher kutusunu dikkatle çekmeceye geri koydum, çekmeceyi kapattım, odadan çıktım ve kapıyı ardımdan çektim. Kösteği kendi odama götürdüm ve orada, yastığın üzerinde kıvrılarak uyuyan bir altın yığınına dönüştü yine.

Onu gömmeyi planlıyordum ama babamızın çekmecesinde bunca zamandır karanlıkta kalması beni üzdü; yüksekte, güneş ışığında parlayabileceği bir yer hak ettiği düşüncesiyle onu defterin düştüğü ağaca çivilemeye karar verdim. Constance mutfakta zencefilli kurabiye yapar, Julian Amca odasında uyur, Charles da kasabada dükkânlara girip çıkarken ben yatağımda uzanıp altın kösteğimle oynadım.

"Bu ağabeyimin altın kösteği," dedi Julian Amca, merakla öne eğilerek. "Onunla gömüldüğünü sanıyordum."

Charles'ın kösteği uzatan eli titriyordu; kösteğin arkasındaki sarı duvara karşı titrediğini görebiliyordum. "Bir ağaçta," dedi;

sesi de titreşiyordu. "Ağacın birine çivilenmiş buldum bunu, inanılmaz bir olay. Burası ne biçim ev?"

"Önemli değil," dedi Constance. "Gerçekten önemli değil Charles."

"Önemli değil mi? Connie, bu şey altın."

"Ama kimsenin istediği bir şey değil."

"Zincirlerden biri ezilmiş," dedi Charles, kösteğin haline üzülerek. "Onu takabilirdim. Değerli bir şeye böyle rezilce davranılır mı! Onu satabilirdik," dedi Constance'a.

"Ama niye satalım ki?"

"Gerçekten onunla gömüldüğünü sanıyordum," dedi Julian Amca. "Eşyasını kolay kolay bırakmazdı. Ama herhalde bunu bıraktığının farkında değildi."

"Bu para eder," dedi Charles, Constance'a dikkatle açıklayarak. "Altın bir köstek, belki çok para eder. Mantıklı insanlar böyle değerli şeyleri ağaçlara çivilemez."

"Orada öylece durup sızlanırsan yemeğin soğuyacak."

"Bunu yukarı götürüp ait olduğu kutuya geri koyacağım," dedi Charles. Nerede tutulduğunu bildiğini benden başka kimse fark etmedi. "Daha sonra," dedi bana bakarak, "ağaca nasıl çıktığını bulacağız."

"Merricat asmıştır," dedi Constance. "Lütfen gel de yemeğini ye."

"Nereden biliyorsun? Mary'nin astığını nereden biliyorsun?"

"Hep yapar." Constance bana gülümsedi. "Şapşal Merricat."

"Demek öyle?" dedi Charles. Yavaş yavaş masaya gelip bana baktı.

"Kendini çok beğenen bir adamdı," dedi Julian Amca. "Süslenmeyi severdi, pek de temiz değildi."

Mutfak sessizdi; Constance, Julian Amca'nın odasında onu öğle uykusuna yatırıyordu. "Ablası onu kovarsa zavallı Kuzen Mary nerelere gider?" diye sordu Charles, onu sessiz sessiz dinleyen Jonas'a. "Constance ile Charles onu sevmezse ne yapar zavallı Kuzen Mary?"

Charles'dan öylece gitmesini isteyebileceğim fikrine nereden kapıldığımı hiç bilemiyorum. Belki sadece bir kere kibarca rica edilmesi gerektiğini düşündüm; belki de gitmek hiç aklına gelmemişti, aklına düşürmek gerekiyordu. Sıradaki adımın, Charles'dan gitmesini istemek olduğuna karar verdim; evin her yerinde bulunmadan, silinmesi imkânsızlaşmadan. Ev onun gibi kokmaya başlamıştı bile, piposu ve tıraş losyonunun kokusu sinmişti her yana, sesi de gün boyunca odalarda yankılanıyordu; piposu bazen mutfak masasında duruyordu; eldivenleri, tütün kesesi, sonu gelmez kibrit kutuları da odalara dağılmış haldeydi. Her öğleden sonra kasabaya gidip aldığı gazeteleri sürekli ortalıkta bırakıyordu; hatta mutfakta, Constance'ın görebileceği yerlerde. Piposunun külü, salondaki bir sandalyenin pembe ipeğinde küçük bir yanık izi bırakmıştı; Constance izi henüz fark etmemişti, ben de ona söylememeye karar vermiştim çünkü yaralanan evin Charles'ı kendiliğinden kapı dışarı edeceğini umuyordum.

"Constance," diye sordum ona aydınlık bir sabah. Charles geleli üç gün oldu, diye düşündüm ve sordum, "Constance, daha gitmekten bahsetmedi mi?"

Charles'ın gitmesini istediğimi söyledikçe bana sinirleniyordu; Constance eskiden beni dinler, gülümser ve sadece Jonas'la yaramazlık yaptığımızda kızardı ama artık sık sık kaşlarını çatıyordu, sanki bir şekilde gözüne farklı görünüyormuşum gibi. "Sana daha önce de söyledim," dedi, "söylemekten dilimde tüy

bitti, Charles'la ilgili daha fazla saçmalık duymak istemiyorum. O bizim kuzenimiz, evimizde misafir ve eminim hazır olduğunda gidecektir."

"Julian Amca'yı hasta ediyor."

"Sadece Julian Amca'nın sürekli üzücü şeyler düşünmesini engellemeye çalışıyor. Ben de ona katılıyorum. Julian Amca daha neşeli olmalı."

"Eğer ölecekse nasıl neşeli olsun?"

"Görevimi aksattım," dedi Constance.

"Bunun ne demek olduğunu anlamıyorum."

"Burada saklanıyorum," dedi Constance yavaş yavaş, kelime sıralamasının doğru olup olmadığından tam manasıyla emin değilmiş gibi. Güneş ışığında ocağın başında durdu, saçları ve gözlerinde renklerle ve gülümsemeden, ağır ağır konuştu: "Julian Amca'nın sürekli geçmişte yaşamasına, özellikle o korkunç günü tekrar tekrar yaşamasına göz yumdum. Senin taşkınlıklarına göz yumdum. Saçını en son ne zaman taradın?"

Sinirlenmemeliydim, hele Constance'a hiç sinirlenmemeliydim ama Charles'ın ölmesini diledim. Constance'ın her zamankinden daha çok korumaya ihtiyacı vardı, eğer sinirlenip durumu görmezden gelirsem tamamen yolunu kaybedebilirdi. Büyük bir dikkatle, "Ay'da..." dedim.

"Ay'daymış," dedi Constance, tatsız tatsız gülerek. "Hepsi benim suçum," dedi. "Sırf saklanmak istiyorum diye işlerin böyle sürüp gitmesine göz yummakla ne büyük hata yaptığımı fark etmemiştim. Bu sana haksızlık, Julian Amca'ya haksızlık."

"Charles kırık basamağı da mı tamir ediyor?"

"Julian Amca'nın hastanede olması lazım, onunla hemşirelerin ilgilenmesi lazım. Senin de..." Aniden gözleri fal taşı gibi açıldı, sanki eski Merricat'ini tekrar görüyormuş gibi, sonra

bana kollarını uzattı. "Ah Merricat," dedi, hafifçe güldü. "Nasıl da azarlıyorum seni, ne şapşalım ben."

Gidip ona sarıldım. "Seni seviyorum Constance."

"Sen iyi bir çocuksun Merricat," dedi.

İşte o zaman Constance'ın yanından ayrılıp dışarı, Charles'la konuşmaya gittim. Charles'la konuşmaktan hiç hoşlanmayacağımı biliyordum ama gitmesini kibarca rica etmek için geç kalmış bile sayılırdım ve en azından bir kere rica etmek istiyordum. İçinde Charles olunca bahçe bile yabancı bir manzaraya dönüşmüştü; elma ağaçlarının altında durduğunu görebiliyordum, yanında ağaçlar yamulmuş, kısalmıştı. Mutfak kapısından çıkıp yavaş yavaş yanına yürüdüm. Ona merhamet duymaya çalışıyordum çünkü öteki türlü onunla nazikçe konuşmama imkân yoktu ama masanın karşısında bana bakarak sırıtan ya da her hareketimi izleyen o büyük ve beyaz yüzünü düşündükçe gidene kadar dövmek istiyordum onu; cesedini çiğnemek, ölüsünün çimlerde yattığını görmek. Böylece kendimi Charles'a merhamet duymaya zorlayarak yavaş yavaş yanına yaklaştım.

"Kuzen Charles?" dedim. Dönüp bana baktı. Ölüsünü gördüğümü düşündüm. "Kuzen Charles?"

"Efendim?"

"Senden lütfen gitmeni rica etmeye karar verdim."

"Pekâlâ," dedi. "Rica ettin işte."

"Lütfen gider misin?"

"Hayır," dedi.

Aklıma söyleyecek başka bir şey gelmedi. Babamızın altın kösteğini yamuk zincirine rağmen takmış olduğunu gördüm, babamızın saatinin de cebinde olduğunu görmeden anlamıştım. Sonraki gün babamızın mühür yüzüğünü takacağını düşündüm. Acaba Constance'a da annemizin incilerini taktırır mıydı?

"Jonas'tan uzak dur," dedim.

"Bakalım," dedi, "bir ay sonra burada kim kalacak? Acaba sen mi," dedi, "yoksa ben mi?"

Eve geri koştum, doğruca babamızın odasına çıktım ve boydan boya çatlayana dek ayakkabıyla şifonyerin aynasına vurdum. Sonra odama gidip kafamı pencere pervazına yasladım ve uyudum.

Bu sıra Julian Amca'ya nazik davranmam gerektiğini hatırlıyordum. Odasında gitgide daha çok vakit geçirdiği için üzülüyordum. Kahvaltısını da öğle yemeği gibi tepside alıyor, sadece akşam yemeklerini yemek odasında, Charles'ın nefret dolu bakışları altında yiyordu.

"Sen yedirsen falan olmaz mı?" diye sordu Charles, Constance'a. "Üstü başı yemek oldu."

"Yanlışlıkla oldu," dedi Julian Amca, Constance'a bakarak.

"Bebek önlüğü takmalı," dedi Charles gülerek.

Charles sabahları mutfakta oturup jambonlar, patatesler, yumurtalar, sıcak poğaçalar, tatlı çörekler ve kızarmış ekmekler yuvarlarken Julian Amca sıcak sütüyle odasında uyukluyordu; bazen, amcam Constance'a seslendiğinde Charles, "Meşgul olduğunu söyle, yatağı her ıslatışında koşturmana gerek yok, sadece kendisine hizmet edilmesinden hoşlanıyor," diyordu.

O güneşli sabahlarda kahvaltımı hep Charles'dan önce yapıyordum, yemeğim bitmeden gelirse de tabağımı dışarı götürüp kestane ağacının altında çimlere oturuyordum. Bir keresinde kestane ağacının yeni filizlenen yapraklarından birini Julian Amca'nın penceresinin önüne koydum. Dışarıda, güneş ışığında durup karanlık odada kıpırtısız yatışını izledim ve ona daha nazik davranmanın başka yollarını düşündüm. Orada, yaşlı Ju-

lian Amca rüyaları görerek yatışını izledim, sonra mutfağa gidip Constance'a, "Julian Amca'ya öğle yemeği için küçük, yumuşak bir kek yapar mısın?" dedim.

"Şu anda çok meşgul," dedi Charles, ağzı yemek dolu. "Ablan sizler için saçını süpürge ediyor."

"Yapar mısın?" diye sordum Constance'a.

"Üzgünüm," dedi Constance. "Çok işim var."

"Ama Julian Amca ölecek."

"Constance çok meşgul," dedi Charles. "Hadi git de oyun oyna."

Bir öğleden sonra, Charles'ı kasabaya giderken takip ettim. Bu kasabaya indiğim günlerden biri olmadığı için siyah kayanın orada durup Charles'ın ana caddede aşağıya doğru yürümesini seyrettim. Dükkânının kapısında, güneş ışığında duran Stella'yla bir dakika sohbet etti ve gazete aldı; diğer adamlarla banka oturduğunu görünce dönüp eve gittim. Kasabaya tekrar alışverişe gidersem Charles önünden geçtiğim adamlardan biri olacaktı. Constance bahçesinde çalışıyordu, Julian Amca sandalyesinde güneşin altında uyuyordu; ben bankıma sessizce oturduğumda Constance, "Nerelerdeydin Merricat?" diye sordu kafasını kaldırmadan.

"Dolaşıyordum. Kedim nerede?"

"Galiba," dedi Constance, "dolaşmanı yasaklamamız gerekecek. Biraz durulma vaktin geldi."

"'Biz'li konuşurken senle Charles'ı mı kastediyorsun?"

"Merricat." Constance bana döndü, dizlerinin üstüne oturup ellerini önünde kavuşturdu. "Senin ve Julian Amca'nın burada benimle saklanmanıza göz yumarak ne kadar büyük bir hata yaptığımı şimdiye kadar anlamamıştım. Dünyayla yüzleşip normal bir hayat sürmeye çalışmalıydım, Julian Amca bunca yıldır

hastanede yatmalı, güzelce bakılmalıydı ve etrafında onunla ilgilenecek hemşireler olmalıydı. Diğer insanlar gibi yaşamalıydık. Senin..." Durdu, ellerini çaresizlik içinde salladı. "Senin erkek arkadaşların olmalı," dedi sonunda, sonra gülmeye başladı çünkü sözleri kendi kulağına bile komik gelmişti.

"Jonas'ım var," dedim, sonra ikimiz de güldük ve Julian Amca uyanıp tiz, yaşlı bir kıkırtıyla bize katıldı.

"Tanıdığım en şapşal insansın," dedim Constance'a, sonra Jonas'ı aramaya çıktım. Ben dolaşırken Charles evimize döndü; bir gazete, akşam yemeği için bir şişe şarap ve anahtarı var diye dış kapıya bağladığım babamızın atkısını getirdi.

"Bu atkıyı ben kullanabilirdim," dedi asabi asabi ve sesini sebze bahçesinden duydum; Jonas'ı orada, taze marulların karmaşasının içinde uyurken bulmuştum. "Pahalı bir şey, renkleri de hoşuma gitti."

"O babamızındı," dedi Constance.

"Babandan bahsetmişken," dedi Charles. "Yakında bir gün giysilerinin geri kalanını elden geçirmek istiyorum." Bir an konuşmadı, herhalde bankıma oturuyordu. Sonra usul usul devam etti. "Ayrıca," dedi, "hazır buradayken babanın evraklarına da bir göz atsam iyi olur. Aralarında önemli bir şey çıkabilir."

"Benim evraklarıma bakamazsın," dedi Julian Amca. "Delikanlı benim evraklarıma bakmayacak."

"Babanın çalışma odasını görmedim bile," dedi Charles.

"Orayı kullanmıyoruz. İçerideki hiçbir şeye dokunulmadı."

"Kasa hariç elbette," dedi Charles.

"Constance?"

"Efendim Julian Amca?"

"Ben öldükten sonra evraklarım sana kalacak. Senden başka kimse dokunmayacak evraklarıma, anlaşıldı mı?"

"Evet Julian Amca."

Constance'ın babamızın parasını sakladığı kasayı açmam yasaktı. Çalışma odasına girme iznim vardı ama oradan hoşlanmaz, kapının koluna bile dokunmazdım. Constance'ın babamızın çalışma odasını Charles'a açmayacağını umuyordum; babamızın yatak odasına el koymuştu zaten, saatine, altın kösteğine ve mühür yüzüğüne de. Şeytan ve hayalet olmak kuşkusuz zordur, diye düşünüyordum, Charles için bile, eğer kendini kaybeder, maskesinin düşmesine bir anlığına bile izin verirse gerçek yüzü hemen görünür ve kovulurdu. Her seferinde aynı sesi kullanmaya, aynı suratı göstermeye ve aynı davranışları sergilemeye çok dikkat etmeli, hiç gaf yapmamalı, kendini ele vermemek için sürekli tetikte olmalıydı. Öldüğünde gerçek haline dönecek miydi acaba? Hava serinleyince Constance'ın Julian Amca'yı içeri götüreceğini biliyordum; Jonas'ı marulların arasında uyumaya bırakıp eve döndüm. Mutfağa girdiğimde Julian Amca öfkeyle masasındaki kâğıtları karıştırıyor, Constance da patates soyuyordu. Charles'ın yukarıda yürüdüğünü duyabiliyordum; mutfak bir an sıcacık göründü gözüme, parlak ve aydınlık.

"Jonas marulların arasında uyuyor," dedim.

"Salatamda kedi tüyü kadar sevdiğim başka hiçbir şey yoktur," dedi Constance tatlı tatlı.

"Bir kutu alma vakti geldi," diye duyurdu Julian Amca. Arkasına yaslanıp öfkeyle kâğıtlarını süzdü. "Hepsini hemen şu saniye kutuya koymamız gerekiyor. Constance?"

"Evet Julian Amca, sana bir kutu bulabilirim."

"Tüm kâğıtlarımı kutuya koyup kutuyu odama kaldırırsam o korkunç delikanlı onlara dokunamaz. Gerçekten korkunç bir delikanlı o, Constance."

"Lütfen yapma Julian Amca, Charles çok nazik biri."

"Dürüst değil. Babası da dürüst değildi. Kardeşlerimin ikisi de dürüst değildi. Kâğıtlarımı almaya çalışırsa onu engellemelisin. Kâğıtlarımın kurcalanmasına müsaade edemem, özel bel-

gelerimin ihlaline müsamaha gösteremem. Bunu ona söylemen lazım Constance. Piçin teki o."

"Julian Amca..."

"Merak etme, tamamen mecazi anlamda kullandım. Kardeşlerimin ikisi de inatçı kadınlarla evliydi. Bu, istenmeyen bir adamı sınıflandırmak için -erkekler arasında böyledir canım, senin yanında ağzıma aldığım için affedersin- öylesine sarf edilen bir laf."

Constance konuşmadan arkasını döndü, mahzen merdivenine ve evin altında saklanan sıra sıra yiyeceklere çıkan kapıyı açtı. Merdivenden sessizce indi; Charles'ın yukarıda, Constance'ın da aşağıda yürüdüğünü duyabiliyorduk.

"III. William da piçti," dedi Julian Amca kendi kendine ve bir kâğıt parçası alıp not düştü. Constance mahzen merdiveninden Julian Amca'ya getirdiği bir kutuyla çıktı. "İşte temiz bir kutu," dedi.

"Ne için?" diye sordu Julian Amca.

"Kâğıtlarını koyman için."

"O delikanlı kâğıtlarıma dokunmayacak Constance. O delikanlının kâğıtlarımı karıştırmasına müsaade etmeyeceğim."

"Hepsi benim suçum," dedi Constance bana dönerek. "Hastanede olmalı."

"Kâğıtlarımı o kutuya koyacağım Constance, tatlım, kutuyu bana uzatma nezaketini gösterirsen eğer."

"Keyfi yerinde," dedim Constance'a.

"Daha farklı hareket etmeliydim."

"Julian Amca'yı hastaneye yatırmak hiç de hoş bir hareket olmaz."

"Ama zorunda kalabilirim, eğer ben..." Constance aniden sustu, tekrar musluğa ve patateslere döndü. "Elmalı sosa ceviz koyayım mı?" diye sordu.

Sessizlik içinde oturup ağzından kaçırmasına ramak kalan sözü düşündüm. Zaman azalıyor, evimizin etrafını giderek daha sıkı sarıyor, beni eziyordu. Koridordaki büyük aynayı kırma vakti gelmiş olabilir, diye düşündüm ama sonra Charles ağır adımlarla merdivenden indi, koridordan geçti ve mutfağa girdi.

"Bak sen, herkes buradaymış," dedi. "Akşam yemeğinde ne var?"

O gece Constance bize salonda arp çaldı. Arpının uzun kıvrımının gölgesi annemizin portresine düşüyor, yumuşak notaları çiçek yaprakları misali havada süzülüyordu. "Denizden Gökyüzüne," "Usulca Ak, Tatlı Afton," "Bir Hanımefendi Gördüm" ve annemizin eskiden çaldığı başka şarkıları çalıyordu ama annemizin parmaklarının tellere böyle hafifçe dokunduğunu, böyle nağmeler çıkardığını hiç hatırlamıyorum. Julian Amca uyanık kaldı, müziğe kulak verdi ve hayaller kurdu. Charles bile ayaklarını salondaki mobilyalara uzatmaya cesaret edemedi, gerçi piposunun dumanı tavana kadar yükseliyordu ve Constance çalarken huzursuzca kıpırdanıyordu.

"Çok ince bir dokunuş," dedi Julian Amca. "Tüm Blackwood kadınları yetenekliydi."

Charles şöminenin önünde durup piposunu ızgaraya vurdu. "Güzelmiş," dedi, porselen biblolardan birini alarak. Constance çalmayı bırakınca Charles dönüp ona baktı. "Değerli mi?"

"Pek sayılmaz," dedi Constance. "Annem severdi."

Julian Amca, "Ben en çok 'İskoçya'nın Çançiçekleri'nden hoşlanmışımdır, Constance, tatlım, rica etsem..."

"Bu kadar yeter," dedi Charles. "Şimdi Constance'la konuşmamız gerek amca. Yapmamız gereken planlar var."

7

Perşembe en güçlü günümdü. Charles'la uzlaşmak için doğru gündü bu. Sabahleyin Constance, akşam yemeği için baharatlı kurabiye yapmaya karar verdi; talihsiz bir durumdu bu çünkü bilseydik ona boşuna uğraşmamasını, perşembenin son gün olacağını söylerdik. Ne ki Julian Amca bile şüphelenmemişti; perşembe sabahı kendini biraz daha zinde hissetti, sabahın ilerleyen saatlerinde Constance onu buram buram baharatlı kurabiye kokan mutfağa getirdi ve Julian Amca kâğıtlarını kutuya koymayı sürdürdü. Charles bir çekiç almış, çivi ve tahta bulmuş, kırık basamağa hınçla vuruyordu; mutfak penceresinden işi yüzüne gözüne bulaştırdığını görebiliyordum ve bu duruma memnun oldum, çekiçle başparmağını ezmesini diledim. Hepsinin bir süre yerlerinde duracağına emin olana dek mutfakta kaldım, sonra yukarı, babamızın odasına çıktım; Constance orada olduğumu anlamasın diye parmak ucunda yürüyordum. İlk iş babamızın saatini durdurmaktı; Charles kurmuştu saati. Kösteği üstünde görmediğim için kırık basamağı tamir ederken saati odada bıraktığını biliyordum; saati, kösteği ve babamızın mühür yüzüğünü babamızın şifonyerinde, Charles'ın tütün kesesi ve dört kibrit kutusunun yanında buldum. Kibritlere dokunmam yasaktı ama Charles'ın kibritlerine zaten dokunmazdım. Saati aldım ve Charles kurduğu için çıkan tik taklarını dinledim; iki-üç gündür düzenli olarak kurduğundan eskiden durduğu yere kadar geri

çeviremiyordum ama kurma kolunu arkaya büküp durdum, ta ki saatten küçük, isyankâr bir çatırtı gelene ve tik taklar durana dek. Onu bir daha asla kuramayacağından emin olduktan sonra usulca yerine koydum; en azından bir şey Charles'ın büyüsünden kurtulmuştu; o sağlam dayanıklılık siperini nihayet aştığımı düşündüm. Köstekle uğraşmama gerek yoktu çünkü zaten kırıktı; yüzükten de hoşlanmıyordum. Charles'ın izini dokunduğu her yerden silmek neredeyse imkânsızdı ama bana sanki babamızın odasını, belki sonra da mutfağı, salonu ve çalışma odasını, hatta nihayetinde bahçeyi değiştirirsem Charles kaybolacakmış gibi geliyordu; tanıdığı şeylerden ayrılır, buranın ziyarete geldiği ev olmadığına inanmak zorunda kalır, böylece giderdi. Babamızın odasını neredeyse hiç ses çıkarmadan, çok çabuk değiştirdim.

Geceleyin dışarı, karanlığa çıkmış, çayırdan ve ormandan topladığım odun parçaları, kırık dallar, yapraklar, cam ve metal parçalarıyla dolu kocaman bir sepetle dönmüştüm. Jonas da benimle birlikte gidip gelmiş, herkes uyurken yavaş yavaş yürümemiz onu çok eğlendirmişti. Babamızın odasını değiştirirken masasından kitapları, yataktan battaniyeleri aldım ve kalan boş yerlere camımı, metalimi, odunumu, dalımı ve yaprağımı koydum. Eskiden babamıza ait olan şeyleri kendi odama koymazdım; bu yüzden onları usulca anne babamın geri kalan eşyasının durduğu tavan arasına çıkardım. Babamızın yatağına bir sürahi su döktüm; Charles orada bir daha uyuyamayacaktı. Şifonyerin üstündeki aynayı zaten kırmıştım; Charles'ı göstermeyecekti. Kitap ya da giysi bulamayacak, yapraklar ve kırık dallarla dolu bir odada kaybolacaktı. Perdeleri yırtıp yere attım; artık Charles dışarı bakmak, evden uzaklaşan araba yoluyla ötedeki otoyolu görmek zoruna kalacaktı.

Odaya memnuniyetle baktım. Bir şeytan-hayalet kendini burada öyle kolay kolay bulamazdı. Odama dönmüş, yatakta uzanmış Jonas'la oynuyordum ki Charles'ın aşağıda, bahçede

Constance'a bağırdığını duydum. "Bu kadarı da fazla," diyordu, "bu kadarı da fazla ama."

"Gene ne oldu?" diye sordu Constance. Mutfak kapısına gitmişti. Julian Amca'nın da aşağıda bir yerlerde, "Şu genç ahmağa söyle de uluyup durmasın," dediğini duyabiliyordum.

Hızla dışarı baktım; kırık basamak belli ki Charles'a fazla gelmişti çünkü çekiçle tahta yerde duruyordu, basamak da hâlâ kırıktı; Charles dere yolundan eve geliyor, yanında bir şey taşıyordu. Bu sefer ne bulduğunu merak ettim.

"Hayatında böyle bir şey duydun mu?" diyor, artık yaklaşmış olmasına rağmen hâlâ bağırıyordu. "Şuna bir bak Connie, bir *bak* şuna."

"Herhalde Merricat'indir," dedi Constance.

"Merricat'in falan değil, Merricat'e ait bir şey *değil*. Para bu, *para*."

"Hatırlıyorum," dedi Constance. "Gümüş para. Onları gömdüğü zamanı hatırlıyorum."

"Burada yirmi ya da otuz dolar olmalı. Akıl alır gibi değil."

"Toprağa bir şeyler gömmeyi seviyor."

Charles hâlâ bağırıyor, gümüş para kutumu hiddetle ileri geri sallıyordu. Acaba düşürür müydü; Charles'ı yerde, gümüş paralarımın peşinde sürünürken görmek hoşuma giderdi.

"Onun parası değil," diye bağırıyordu. "Saklamaya hakkı yok."

Kutuyu gömdüğüm yeri nasıl bulduğunu merak ettim; belki de Charles ve para birbirlerini her mesafede bulabiliyorlardı ya da belki Charles arazimizi planlı bir şekilde, milim milim kazıyordu. "Korkunç bir şey bu," diye bağırıyordu, "korkunç, hakkı yok buna."

"Kimseye zarar vermiş değil," dedi Constance. Afalladığını görebiliyordum. Julian Amca eliyle mutfakta bir yere vurup ona sesleniyordu.

"Daha fazlasının olmadığı ne malum?" Charles suçlayıcı bir tavırla kutuyu uzattı. "O manyak çocuğun her yere, *asla* bulamayacağımız yerlere binlerce dolar gömmediği ne malum?"

"Toprağa bir şeyler gömmeyi seviyor," dedi Constance. "Geliyorum Julian Amca."

Charles onun peşinden içeri girdi, kutuyu hâlâ dikkatlice elinde tutuyordu. O gittikten sonra kutuyu tekrar gömebilirdim herhalde ama bu durumdan hiç hoşnut kalmamıştım. Merdivenin başına gidip Charles'ın koridordan çalışma odasına geçmesini izledim, belli ki gümüş paralarımı babamızın kasasına koyacaktı. Hızla, sessizce merdivenden aşağı koştum ve mutfak kapısından dışarı çıktım. "Şapşal Merricat," dedi Constance ben yanından geçerken; baharatlı kurabiyeleri soğumaları için uzun sıralar halinde dizmekteydi.

Charles'ı düşünüyordum. Onu bir sineğe dönüştürüp örümcek ağına atabilir, ağa dolanmasını, çaresizlik içinde debelenmesini, vızır vızır ölen bir sineğin bedeninde kısılıp kalmasını seyredebilirdim; ölene dek ölmesini dileyebilirdim. Onu bir ağaca bağlayıp kütüğe dönüşene, ağzı kabuk bağlayana dek orada tutabilirdim. Onu, gümüş paralarımın o çıkagelene dek güven içinde gömülü durduğu çukura gömebilir, yeraltında kaldığı müddetçe üzerinde tepine tepine yürüyebilirdim.

Çukuru kapatma zahmetine bile girmemişti. Oraya gidip toprağın altüst edildiği yeri fark etmesini, toprağı eşelemek için durduğunu, ardından her iki eliyle delice kazmaya başladığını, kaşlarını çattığını ve nihayet açgözlülükle, şok içinde, nefes nefese kalmış halde gümüş para kutumu bulduğunu hayal edebi-

liyordum. "*Beni* suçlama," dedim çukura; oraya gömecek başka bir şey bulmam gerekecekti, keşke Charles olabilseydi bu.

Kafası çukura çok güzel sığardı. Aynı boyda yuvarlak bir taş bulunca güldüm ve üzerine bir surat kazıyıp taşı çukura gömdüm. "Güle güle Charles," dedim. "Bir daha da başkalarının eşyalarını karıştırma."

Bir saat kadar dere kenarında kaldım; Charles sonunda yukarı çıkıp artık babamıza değil, ona ait olan odaya girdiğinde dere kenarındaydım. Bir an Charles'ın sığınağıma girdiğini sandım ama hiçbir şeye dokunulmamıştı, Charles girip ortalığı karıştırsaydı bozulurdu. Ama beni huzursuz edecek kadar yakına gelmişti; o yüzden genelde üzerinde uyuduğum çimlerle yaprakları temizledim, battaniyemi silkeledim ve her şeyi baştan kurdum. Bazen üzerinde yemek yediğim yassı taşı yıkadım, sığınağın girişine daha sağlam bir dal yerleştirdim. Acaba Charles daha fazla gümüş para aramak için geri dönecek miydi, acaba altı mavi bilyem hoşuna gider miydi? Sonunda acıktım ve eve döndüm. Charles mutfaktaydı, hâlâ bağırıyordu.

"*İnanamıyorum*," diyordu, artık iyice tiz bir sesle, "bir türlü *inanamıyorum*."

Charles daha ne kadar bağıracaktı acaba? Evimizi karanlık bir gürültüyle dolduruyor, sesi de gittikçe incelip tizleşiyordu; belki yeterince bağırırsa ciyaklamaya başlardı. Mutfak basamağında Jonas'ın yanına oturdum; Charles ciyaklarsa belki Constance yüksek sesle güler, diye düşündüm. Ama bu gerçekleşmedi çünkü Charles basamakta oturduğumu görür görmez bir anlığına sustu, ardından sesini kalınlaştırıp tane tane konuştu.

"Demek döndün," dedi. Bana yönelik bir hareket yapmadı ama sesi bana yaklaşıyormuş gibiydi. Ona baktım, ona bakmakta olan Jonas'a baktım.

"Seninle ne yapacağıma henüz tam karar vermedim," dedi. "Ama her halükârda unutamayacağın bir şey olacak."

"Üstüne varma Charles," dedi Constance. Onun sesinden de hoşlanmamıştım çünkü tuhaf çıkmıştı, tereddüt ettiğini anlamıştım. "Zaten hepsi benim suçum." Yeni düşünme şekli buydu.

Constance'a yardımcı olmak istedim, belki onu güldürebileceğimi düşündüm. "*Amanita pantherina*," dedim, "son derece zehirli. *Amanita rubescens*, yenebilir ve lezzetli. *Cicuta maculata*, subaldıranı, dahilen kullanıldığında yabani bitkilerin en zehirlilerindendir. *Apocynum cannabinum* en önemli zehirli bitkilerden değildir ama yılanyemişi..."

"Kes şunu," dedi Charles; sesi alçak perdeden geliyordu.

"Constance," dedim, "Jonas'la ben öğle yemeği için eve geldik."

"Önce Kuzen Charles'a bir açıklama yapman gerekiyor," dedi Constance ve benim tüylerim ürperdi.

Charles mutfak masasına oturmuş, sandalyesini geri itmişti; beni görmek için hafifçe kapıya döndü. Constance arkasında durmuş, lavaboya yaslanıyordu. Julian Amca kendi masasında oturmuş, kâğıtlarını karıştırıyordu. Sıra sıra baharatlı kurabiye soğumaya bırakılmıştı, mutfak hâlâ tarçın ve muskat kokuyordu. Acaba Constance Jonas'a akşam yemeğinin yanında baharatlı kurabiye verir mi, diye düşündüm ama elbette hiç vermedi çünkü o gün son gündü.

"Şimdi beni dinle," dedi Charles. Aşağı bir avuç dal ve toprak getirmişti, belki de Constance'a onları gerçekten odasında bulduğunu kanıtlamak için yapmıştı bunu ya da belki onları avuç avuç temizleyecekti. Dallar ve toprak mutfak masasında iğreti duruyordu; Constance'ın bu kadar üzgün görünmesinin bir sebebinin belki de temiz masasının üstündeki kir olduğunu düşündüm. "Şimdi beni dinle," dedi Charles.

"Şu genç adam konuşup dururken burada çalışmam mümkün değil," dedi Julian Amca. "Constance, ona bir süre sessiz durmasını söyle."

"Sen de," dedi Charles o yumuşak ses tonuyla. "İkiniz de çizmeyi aştınız. Biriniz odamı pisletiyor, ortalığa para gömüyor, diğeriniz ise adımı bile hatırlayamıyor."

"Charles," dedim Jonas'a. Parayı gömen kişi ben olduğuma göre adını hatırlayamayan ben olamazdım; zavallı yaşlı Julian Amca'nın herhangi bir şey gömecek hali yoktu ve Charles'ın adını hatırlayamıyordu. Julian Amca'ya daha nazik davranmayı unutmayacaktım. "Julian Amca'ya akşam yemeğinde baharatlı kurabiye verir misin?" diye sordum Constance'a. "Jonas'a da?"

"Mary Katherine," dedi Charles, "sana bir açıklama yapman için tek şans tanıyacağım. Odamı neden öyle dağıttın?"

Onu yanıtlamak zorunda değildim. O, Constance değildi, ayrıca söyleyeceklerim evimizin üzerindeki zayıf hâkimiyetini geri kazanmasına yol açabilirdi. Kapının önündeki basamağa oturup Jonas'ın kulaklarıyla oynadım; kaşıdığımda onları oynatıp havaya fiske vurdu.

"Yanıt ver," dedi Charles.

"Sana bu konuda hiçbir şey bilmediğimi kaç kere söyleyeceğim John?" Julian Amca kâğıtlarının üstüne vurup hepsini dağıttı. "Kadınlar arasında bir tartışma, beni hiç ilgilendirmiyor. Eşimin saçma sapan didişmelerine karışmam ben, sana da aynını tavsiye ederim. Kadınlar bozuştu diye birbirimizi tehdit edip suçlamak bizim gibi onurlu erkeklere yakışmaz. İtibarını kaybedersin John, itibarını kaybedersin."

"Kapa çeneni," dedi Charles; yine bağırmaya başlamıştı, ben de memnun olmuştum. "Constance," dedi, sesini biraz alçaltarak, "bu gidişat çok feci. Buradan ne kadar çabuk çıkarsan o kadar iyi."

"... kendi ağabeyim bana çenemi kapatmamı söyleyemez. Evinden çıkar gideriz John, eğer istediğin gerçekten buysa. Ancak senden bir düşünmeni istiyorum. Eşim ve ben..."

"Benim suçum, hepsi benim suçum," dedi Constance. Ağlayacak sandım. Constance'ın bunca yıl sonra tekrar ağlaması düşünülemezdi ama bir şey beni sımsıkı sarmış, tüylerimi ürpertiyordu ve yanına gitmek için hareket edemiyordum.

"Sen kötüsün," dedim Charles'a. "Sen bir hayaletsin, şeytansın."

"*Ne, ne, ne*?" dedi Charles.

"Duymazdan gel," dedi Constance. "Merricat'in saçmalıklarına kulak asma."

"Sen çok bencil bir adamsın John, belki düzenbazsın da, dünyevi şeylere fazla düşkünsün ve bazen, John, gerçek bir beyefendi olup olmadığından şüpheleniyorum."

"Burası deliler evi," dedi Charles, kendinden emin. "Constance, burası deliler evi."

"Odanı hemen temizleyeceğim. Charles, lütfen sinirlenme." Constance bir hışımla bana baktı ama ben sımsıkı sarılmıştım, onu göremiyordum.

"Julian Amca." Charles ayağa kalktı ve Julian Amca'nın yanına, masasına gitti.

"Sakın kâğıtlarıma dokunayım deme," dedi Julian Amca, eliyle onları örtmeye çalışarak. "Kâğıtlarımdan uzak dur diyorum sana, seni piç kurusu."

"Ne?"

"Özür dilerim," dedi Julian Amca, Constance'a. "Böyle lafları duyman yakışık almıyor hayatım. Sadece şu genç piç kurusuna benim kâğıtlarımdan uzak durmasını söyle."

"Bana bak," dedi Charles, Julian Amca'ya. "Artık gerçekten yeter. Senin o salak kâğıtlarına dokunmayacağım, ayrıca ağabeyin John değilim."

"Elbette ağabeyim John değilsin, ondan bir santim kısasın bir kere. Sen genç bir piçsin, babanın yanına, Arthur'un, kardeşim olmasından utanç duyduğum o adamın yanına dönmeni istiyorum, böyle dediğimi de söyle ona. Dilersen annenin yanında söyle, annen inatçı bir kadın ama ailevi duyguları eksik. Aile bağlarının koparılmasını talep etti. Dolayısıyla küfürlü sözlerimi onun yanında tekrarlamana hiçbir itirazım yok."

"Onların hepsi unutuldu Julian Amca, Constance ve ben..."

"Benimle böyle bir ses tonuyla konuşuyorsan bence sen kendini *unutmuş* olmalısın delikanlı. Pişman olmana sevindim ama fazla vaktimi aldın. Lütfen artık çıt çıkarma."

"Yeğenin Mary Katherine'le işim bitene kadar olmaz."

"Yeğenim Mary Katherine uzun zamandır ölü, delikanlı. Ailesini kaybetmeye dayanamadı, bunu biliyorsun sanmıştım."

"Ne?" Charles öfkeyle Constance'a döndü.

"Yeğenim Mary Katherine, ablasının cinayet davası sürerken yetimhanede ihmalden öldü. Ama kitabımda ona çok az yer verdim, o yüzden bu konuyu kapatabiliriz."

"Tam şurada oturuyor." Charles ellerini salladı, yüzü kızarmıştı.

"Delikanlı." Julian Amca kurşunkalemini masaya koyup Charles'a bakmak için hafifçe döndü. "Sanırım çalışmamın önemini daha önce belirtmiştim. Beni sürekli bölüyorsun. Artık yeter. Ya sessiz ol ya da bu odadan çık."

Charles'a güldüm, Constance bile gülümsedi ona. Charles ayakta durmuş Julian Amca'ya bakıyor, Julian Amca da

kâğıtlarını karıştırarak kendi kendine, "Lanet olası kendini bilmez enik," diyordu. Sonra ekledi: "Constance?"

"Efendim Julian Amca?"

"Kâğıtlarım neden bu kutunun içinde? Onları çıkarıp yeniden düzenlemem lazım. Şu delikanlı kâğıtlarıma dokundu mu? Ha?"

"Hayır Julian Amca."

"Her işe burnunu sokuyor bence. Ne zaman gidecek?"

"Gitmeyeceğim," dedi Charles. "Kalacağım."

"Katiyen olmaz," dedi Julian Amca. "Yerimiz yok. Constance?"

"Efendim Julian Amca?"

"Öğle yemeğim için pirzola istiyorum. Güzel, küçük bir pirzola, iyice kızarsın. Belki biraz da mantar."

"Tamam," dedi Constance rahat bir nefes alarak, "öğle yemeğini hazırlamaya başlamalıyım." Charles'ın bıraktığı toprak ve yaprakları süpürmek için masaya gitti; bunu sonunda yapabileceği için mutlu gibiydi. Onları kâğıt bir torbaya doldurdu, torbayı çöpe attı, sonra elinde bir bezle dönüp masayı sildi. Charles ona, bana ve Julian Amca'ya baktı. Belli ki şaşakalmıştı, gördüğü ya da duyduğu şeyleri bir türlü tam kavrayamıyordu; harikulade bir manzaraydı, kapana kısılan şeytanın ilk kıvranışlarını görmek; Julian Amca'yla müthiş gurur duyuyordum. Constance, artık kimse bağırmadığı için mutlu, Charles'a gülümsedi; ağlamayacaktı, debelenen şeytanı belki o da şöyle bir görüvermişti çünkü şöyle diyordu: "Yorgun görünüyorsun Charles. Hadi öğle yemeğine kadar dinlen."

"Nerede dinleneceğim?" dedi. Hâlâ öfkeliydi. "Şu kıza ağzının payı verilene dek şuradan şuraya gitmem."

"Merricat'e mi? Niye ağzının payı veriliyormuş ki? Odanı temizleyeceğim, dedim ya."

"Onu cezalandırmayacak mısın?"

"Beni cezalandırmak mı?" Bu noktada ayağa kalkmıştım; kapının çerçevesine yaslanmış, titriyordum. "Beni cezalandırmak mı? Yani akşam yemeği vermeden yatağa mı göndereceksin beni?"

Ve koşmaya başladım. Çayıra gelene dek koştum, koştum; buranın tam ortası güvenliydi, ben de oraya oturdum; çimler boyumu geçiyor, beni gizliyordu. Jonas beni buldu ve kimsenin bizi asla göremeyeceği o yerde birlikte oturduk.

Uzun bir süre sonra tekrar ayağa kalktım çünkü nereye gideceğimi biliyordum. Kapalı çardağa gidecektim. Kapalı çardağa en son altı yıl önce gitmiştim ama Charles dünyayı kararttığından tek çare çardaktı. Jonas peşimden gelmeyecekti, çardağı sevmiyordu; benim oraya çıkan, otların bürüdüğü patikaya saptığımı görünce sanki önemli bir işi varmış ve benimle daha sonra başka bir yerde buluşacakmış gibi başka yöne döndü. Hatırladığım kadarıyla kimse çardağı fazla sevmiyordu. Burayı babam tasarlamıştı, dereyi yanına akıtmaya, küçük de bir şelale yapmaya niyetlenmişti ama inşaat sırasında ahşaba, taşa ve boyaya bir şey girmiş, çardağı bozmuştu. Annemiz bir keresinde kapıdan içeri bakan bir fare görmüş, sonrasında bir daha çardağa gitmeyi kabul etmemişti; annemizin gitmediği yere de başka hiç kimse gitmezdi.

Buralara hiçbir şey gömmemiştim. Zemin siyah ve ıslaktı, buraya gömülen hiçbir şey rahat yüzü görmezdi. Ağaçlar çardağı dört bir yandan sıkıştırıyor, nefes alıp verircesine usul usul çatısına sürtünüyordu; eskiden buraya dikilen zavallı çiçekler de ya ölmüş ya da devasa, çirkin yaban çiçeklerine dönüşmüştü. Yanında durup bakınca bugüne dek gördüğüm en çirkin yerin

çardak olduğunu düşündüm ve annemizin ciddi ciddi buranın yakılmasını istediğini hatırladım.

İçerisi ıslak ve karanlıktı. Taş zemine oturmak hoşuma gitmiyordu ama oturacak başka yer yoktu; bir zamanlar burada sandalyeler olduğunu hatırladım, belki bir de sehpa ama artık yoktu, ya başka yere götürülmüş ya da çürüyüp gitmişti bunlar. Taşa oturup herkesi zihnimde yerlerine yerleştirdim, yemek masasının etrafında bir daire şeklinde. Babamız masanın başındaydı; annemiz ucunda. Julian Amca annemizin bir yanında oturuyordu, kardeşimiz Thomas da diğer yanında; babamın yanında Dorothy Yenge'yle Constance vardı. Ben Constance'la Julian Amca'nın arasında, hakkım olan, bana ait, özel yerimde oturuyordum. Yavaş yavaş konuşmalarını dinlemeye başladım.

"... Mary Katherine'e kitap almak için. Lucy, sence de Mary Katherine'e yeni bir kitap almamız gerekmez mi?"

"Mary Katherine'e istediği her şey alınmalı hayatım. Gözümüzün nuru istediği her şeye sahip olmalı."

"Constance, kız kardeşinin tereyağı bitmiş. Lütfen hemen uzat."

"Mary Katherine, seni seviyoruz."

"Sen asla cezalandırılmamalısın. Sevgili kızımızın asla cezalandırılmamasını sağla Lucy."

"Mary Katherine asla yanlış bir şey yapmaz, onu cezalandırmaya lüzum yok."

"Duyduğuma göre söz dinlemeyen çocuklar ceza olarak akşam yemeği verilmeden yatağa gönderiliyorlarmış Lucy. Bu bizim Mary Katherine'imize asla yapılmamalı."

"Tamamen aynı fikirdeyim hayatım. Mary Katherine asla cezalandırılmamalı. Asla akşam yemeği verilmeden yatağa gön-

derilmemeli. Mary Katherine hiçbir zaman ceza gerektirecek bir hareket yapmaz."

"Çok değerli, sevgili Mary Katherine'imiz korunmalı ve el üstüne tutulmalı. Thomas, yemeğini ablana ver, daha fazla yemek istiyor."

"Dorothy, Julian. Sevgili kızımız ayağa kalktığında sizler de kalkacaksınız."

"Tapılası Mary Katherine'imizin önünde eğilin hepiniz."

8

Akşam yemeği için dönmem gerekiyordu; sofrada Constance, Julian Amca ve Charles'la birlikte oturmam hayati önem taşıyordu. Orada oturup yemeklerini yer, sohbet eder, birbirlerine tabak uzatırken benim sandalyemi boş görmeleri düşünülemezdi. Jonas'la patikada yürür, havanın gitgide karardığı sırada bahçeden geçerken, kalbimde dolup taşan sevgiyle eve baktım; güzel bir evdi ve yakında tekrar temizlenecek, tekrar güzel olacaktı. Bir an durdum, eve baktım ve Jonas bacağıma sürtünüp merak içinde mırıldandı.

"Evimize bakıyorum," dedim; o da yanımda sessizce durup benimle birlikte baktı. Çatı kararlı bir şekilde gökyüzüne doğru sivriliyordu, duvarlar birbirlerinin üzerine tam oturuyordu, pencereler karanlık karanlık parlıyordu; güzel bir evdi burası, temizlenmesine de az kalmıştı. Mutfak penceresinden ve yemek odası pencerelerinden ışık geliyordu; akşam yemeklerinin vakti gelmişti, ben de yanlarında olmalıydım. Evin içinde olmak ve kapıyı ardımdan kapatmak istiyordum.

İçeri girmek için mutfak kapısını açtığımda evin hâlâ öfkeyle dolu olduğunu hemen hissettim ve bir insanın bir duyguya nasıl bu kadar uzun süre tutunabildiğini merak ettim; onun

sesini mutfaktan gayet net duyabiliyordum, söyleniyor da söyleniyordu.

"... ilgili *mutlaka* bir şey yapılmalı," diyordu, "daha fazla böyle gidemez."

Zavallı Constance, diye düşündüm, onu dinlemek, dinlemek, dinlemek ve yemeğin soğumasını izlemek zorunda. Jonas önümden koşup yemek odasına girdi, Constance da, "İşte geldi," dedi.

Yemek odasının kapısında durup bir anlığına pürdikkat içeri baktım. Constance pembeler giymiş, saçını hoş bir şekilde geriye taramıştı; ona bakınca bana gülümsedi ve Charles'ı dinlemekten artık usandığını anladım. Julian Amca'nın tekerlekli sandalyesi masaya iyice yaklaştırılmıştı ve üzülerek gördüm ki Constance peçetesini yakasına takmıştı; Julian Amca'nın serbestçe yemek yiyememesi çok üzücüydü. Constance'ın hoş kokulu bir yaz günü ayıklayıp sakladığı bezelyeler ile rosto yiyordu; Constance rostoyu küçük küçük kesmişti, Julian Amca da rostoyla bezelyeleri ağzına atmaya çalışmadan önce kaşığının arkasıyla ezip karıştırıyordu. O, Charles'ı dinlemiyordu ama ses susmak bilmiyordu.

"Demek dönmeye karar verdin ha? Geç bile kaldın küçük hanım, biz de ablanla sana nasıl bir ders vermemiz gerektiğini kararlaştırıyorduk."

"Yüzünü yıka Merricat," dedi Constance nazikçe. "Saçını da tara, masayı kirletmeni istemeyiz. Kuzen Charles sana zaten kızgın."

Charles çatalını bana doğru salladı. "Şimdiden haberin olsun Mary, oyunlarının sonu geldi. Ablanla kararlaştırdık, bu saklanmalar, ortalığı kırıp dökmeler ve sinir nöbetleri artık son bulacak."

Üstüme üstüme çatal sallanması hoşuma gitmedi, bir türlü kesilmeyen ses hoşuma gitmedi; çatalını yemeğe batırıp ağzına götürmesini, sonra da kendini boğmasını diledim.

"Hadi git Merricat," dedi Constance, "yemeğin soğuyacak." Yemeğimi Charles sofradayken yemeyeceğimi, tabağımı benim için daha sonra mutfağa getireceğini biliyordu ama bunu hatırlatıp söylenmek için ona bir bahane daha vermek istemiyordu. Ona gülümseyip koridora çıktım, arkamda ses hâlâ konuşuyordu. Evimizde çok uzun zamandır bu kadar çok kelime telaffuz edilmemişti, hepsini temizlemek zaman alacaktı. Merdivenden çıkarken ağır adımlar attım ki gerçekten çıktığımı duysunlar ama yukarı varınca peşimdeki Jonas kadar usul adımlarla ilerledim.

Constance, Charles'ın kaldığı odayı temizlemişti. Oda bomboş görünüyordu çünkü tek yaptığı içindekileri dışarı çıkarmak olmuştu; eşyaları tavan arasına taşıdığımdan yerlerine koyabileceği bir şey yoktu. Şifonyerin boş olduğunu biliyordum, dolabın ve kitaplığın da. Ayna yoktu, şifonyerin üzerinde de sadece kırık saat ile ezik köstek duruyordu. Constance ıslak çarşafları kaldırmış, yatak yapıldığına göre herhalde döşeği de kurutup ters çevirmişti. Uzun perdeler kaybolmuştu, belki yıkanacaklardı. Yatak dağılmıştı, demek ki Charles uzanmıştı, hâlâ yanmakta olan piposu da komodinin üstündeydi. Constance onu yemeğe çağırdığında herhalde burada yatıyordu; acaba değişen odada etrafına bakıp bakıp tanıdık bir şeyler bulmaya çalışmış, dolap kapağının açısının ya da tavandaki ışığın belki ona her şeyi geri getireceğini ümit etmiş miydi? Constance'ın döşeği tek başına ters çevirmek zorunda kalmasına üzülmüştüm; ona genellikle ben yardımcı olurdum ama belki Charles gelip kendisi yapmayı teklif etmişti. Piposu için temiz bir fincan altlığı bile getirmişti Constance; evimizde küllük yoktu, Charles piposunu koyacak yer arayıp durduğunda Constance mahzenden bir dolu kırık fincan altlığı çıkarıp piposunu koyması için ona vermişti. Altlıklar pembeydi, kenarlarında yaldızlı yapraklar vardı, benim hatırlayamadığım kadar eski bir takımın altlıklarıydı bunlar.

"Onları kim kullanmış?" diye sormuştum Constance'a, mutfağa getirdiğinde. "Fincanları nerede?"

"Ben hiç kullanmadım, ben mutfağa girmeden önceye aitler. Büyük-büyükannelerimizden biri çeyiziyle getirmiş, kullanılmışlar, kırılmışlar, yerlerine yenileri alınmış ve nihayet mahzende en üst rafa kaldırılmışlar. Sadece bu altlıklar ve üç tane yemek tabağı var."

"Kilerde kalmalılar," demiştim. "Ortalıkta durmamalılar."

Constance onları Charles'a vermişti, şimdi de kısıtlı zamanlarını bir rafta doğru düzgün durarak geçirmek yerine her yere saçılmışlardı. Salonda bir tane vardı, yemek odasında bir tane vardı, herhalde çalışma odasında da bir tane vardı. Narin değillerdi çünkü yatak odasındaki, üstündeki piponun yanıyor olmasına rağmen çatlamamıştı. Burada bir şey bulacağımı gün boyunca biliyordum; fincan altlığı ve pipoyu komodinden çöp kutusuna iteledim ve bu ikisi, Charles'ın eve soktuğu gazetelerin üzerine usulca düştü.

Gözlerimin durumuna şaşırıyordum; gözlerimden biri -sol gözüm- her şeyi altın rengi, sarı ve turuncu görürken öteki gözüm mavi, gri ve yeşil tonları görüyordu; belki bir gözümü gün ışığı, diğerini ise gece için kullanıyordum. Dünyadaki herkes iki gözünden farklı renkler görse hâlâ birçok yeni renk keşfedilebilir. Aşağı inmek için merdivene gidince dönüp elimi yüzümü yıkamam ve saçımı taramam gerektiğini hatırladım. "Neden bu kadar geciktin?" diye sordu Charles sofraya oturduğumda. "Yukarıda ne işler çeviriyordun?"

"Bana pembe kremalı pasta yapar mısın?" diye sordum Constance'a. "Kenarında küçük yaldızlı yapraklarla? Jonas'la parti vereceğiz."

"Belki yarın," dedi Constance.

"Yemekten sonra uzun bir konuşma yapacağız," dedi Charles.

"*Solanum dulcamara*," dedim ona.

"Ne?" dedi.

"Güzelavratotu," dedi Constance. "Charles, lütfen daha sonra konuşalım."

"Artık sabrım taştı."

"Constance?"

"Efendim Julian Amca?"

"Tabağımdakileri silip süpürdüm." Julian Amca peçetesinde bir lokma rosto bulup ağzına attı. "Sırada ne var?"

"Belki biraz daha rosto istersin Julian Amca? Seni böyle iştahlı görmek ne güzel."

"Bu akşam kendimi çok daha iyi hissediyorum. Günlerdir böyle dinç hissetmemiştim."

Julian Amca'nın iyi olmasına sevinmiştim, Charles'a kaba davrandığı için mutlu olduğunu biliyordum. Constance bir dilim rosto daha keserken Julian Amca, yaşlı gözlerinde şeytani bir parıltıyla Charles'a baktı; hınzır bir şey söyleyeceğini anladım. "Delikanlı," diye konuşmaya başladı sonunda ama Charles aniden başını koridora çevirdi.

"Yanık kokuyor," dedi.

Constance duraksadı, başını kaldırıp mutfak kapısına baktı. "Ocak mı?" dedi ve mutfağa gitmek için hızla ayağa kalktı.

"Delikanlı..."

"Kesinlikle bir şeyler yanıyor." Charles koridora bakmaya çıktı. "Buradan geliyor," dedi. Acaba kiminle konuştuğunu sanıyordu; Constance mutfaktaydı, Julian Amca ne diyeceğini düşünüyordu, ben de dinlemeyi bırakmıştım. "*Duman* var," dedi Charles.

"Ocaktan gelmiyor." Constance mutfak kapısında durup Charles'a baktı.

Charles dönüp bana yaklaştı. "Bu iş senin başının altından çıktıysa..." dedi.

Güldüm; çünkü Charles'ın yukarı çıkıp dumanı takip etmeye korktuğu çok belliydi; sonra Constance, "Charles... pipon..." dedi ve Charles dönüp yukarı koştu. "Ona kaç kere söyledim, kaç kere," dedi Constance.

"Yangına sebep olur mu?" diye sordum ona. Sonra Charles bir çığlık attı ve ben ormandaki gökçekargalarla aynı sesi çıkardığını düşündüm. "Bu Charles," dedim Constance'a kibarca, o da hızla koridora çıkıp yukarı baktı. "Ne oldu?" diye sordu. "Charles, ne oldu?"

"Yangın var," dedi Charles, merdivenden pata küte inerek. "Koş, koş, ev cayır cayır yanıyor," diye bağırdı Constance'ın suratına, "ve sizin *telefonunuz* bile yok."

"Kâğıtlarım," dedi Julian Amca. "Kâğıtlarımı toplayıp güvenli bir yere götüreceğim." Sandalyesini uzaklaştırmak için masayı itti. "Constance?"

"Koş," dedi Charles, şimdi ön kapıda, kilidi çevirerek, "*koş-sana*, ahmak."

"Son yıllarda pek koştuğum söylenemez delikanlı. Bu isteri nöbetini saçma buluyorum, kâğıtlarımı toplamaya yetecek zaman var."

Charles şimdi ön kapıyı açmıştı, eşikte durup Constance'a seslendi. "Kasayı taşımaya çalışma," dedi, "parayı bir çantaya koy. En kısa sürede yardım çağırıp döneceğim. Panik yapma." Koşmaya başladı ve kasabaya doğru koşarken, "Yangın var! Yangın var! Yangın var!" diye bağırdığını duyduk.

"Tanrım," dedi Constance; bu durumu neredeyse komik bulmuştu. Sonra Julian Amca'nın sandalyesini tutup onu odasına götürdü, ben de koridora çıkıp yukarı baktım. Charles babamızın odasının kapısını açık bırakmıştı, ateşin içeride hareket et-

tiğini görebiliyordum. Ateş yukarı doğru yükselir, diye düşündüm, tavan arasındaki eşyalarını yakacak. Charles ön kapıyı da açık bırakmıştı; ince bir duman aşağıya kadar inip dışarı süzüldü. Görebildiğim kadarıyla hızlı hareket etmeye ya da evde çığlıklar atarak koşuşturmaya gerek yoktu çünkü yangının kendisi pek telaş ediyormuş gibi görünmüyordu. Yukarı çıkıp babamızın kapısını kapatma, yangını sadece Charles'a ait biçimde içeride tutma düşüncesine kapıldım ama basamakları çıkmaya başladığımda bir alevin koridordaki halıya sıçradığını gördüm; babamızın odasında da ağır bir eşya büyük bir patırtıyla devrildi. Artık içeride Charles'dan hiçbir şey kalmamış, kuşkusuz piposu bile kül olmuştu.

"Julian Amca kâğıtlarını topluyor," dedi Constance, koridora gelip yanımda durarak. Kolunda Julian Amca'nın şalı vardı.

"Dışarı çıkmamız gerekecek," dedim. Korktuğunu biliyordum, o yüzden, "Verandada, sarmaşıkların arkasında karanlıkta durabiliriz," dedim.

"Daha geçen gün toplamıştık," dedi. "Yanmaya hakkı yok." Öfkeliymiş gibi titremeye başladı; onu elinden tutup açık kapıdan dışarı çıkardım, tam eve son kez bakmak için arkamızı dönecekken araba yolundan ışıklarla iğrenç siren sesleri geldi ve kapının önünde ışığa boğulduk. Constance saklanmak için yüzünü bağrıma gömdü; ardından Jim Donell çıkageldi, itfaiye aracından ilk o atladı ve basamaklardan koşarak çıktı. "Çekilin," dedi ve bizi iterek evimize girdi. Constance'ı verandaya, sarmaşığın gürleştiği köşeye götürdüm; büzüşüp sarmaşıklara sokuldu. Elini sıkı sıkı tuttum ve birlikte adamların büyük ayaklarının eşiğimizden geçmesini seyrettik; peşlerinden hortumlar sürüklüyor, evimize kir, kafa karışıklığı ve tehlike sokuyorlardı. Araba yolu ve basamaklar daha da fazla ışığa boğuldu, evin cephesi bembeyaz, solgun ve böyle açıkça göründüğü için rahatsızdı,

daha önce hiç ışıkla aydınlanmamıştı. Gürültü, tüm söylenenleri bir anda seçemeyeceğim kadar fazlaydı ama seslerin içinde bir yerde Charles duyuluyor, susmak bilmiyordu. "Çalışma odasındaki kasayı alın," dedi binlerce kez.

Ön kapıdan duman çıkıyor, itişe kakışa içeri giren iri yarı adamların arasından süzülüyordu. "Constance," diye fısıldadım, "Constance onları seyretme."

"Beni görebiliyorlar mı?" diye yanıtladı fısıldayarak. "Bakan var mı?"

"Hepsi yangını izliyor. Sessiz kal."

Sarmaşıkların arasından dikkatle baktım. Uzun bir otomobil sırası, bir de kasabanın itfaiye aracı vardı ve eve yaklaşabildikleri kadar yaklaşmışlardı; bütün kasabalılar oradaydı, yukarı bakıyor, yangını izliyorlardı. Gülen suratlar gördüm, korkmuş suratlar; sonra hemen yanımızda biri bağırdı: "Peki ya kadınlar ve yaşlı adam? Onları gören oldu mu?"

"Kaçacak zamanları vardı," diye bağırdı Charles bir yerlerden. "İyilerdir."

Julian Amca'nın sandalyesini iterek arka kapıdan çıkabileceğini düşündüm ama yangın mutfağa ya da Julian Amca'nın odasına yayılıyor gibi durmuyordu; hortumları görebiliyor, adamların bağırdığını duyabiliyordum, hepsi de merdivende ve yukarıda, ön taraftaki yatak odalarındaydı. Ön kapıdan geçemezdim, Constance'ı bırakabilsem bile herkesin gözü önünde ışığın içinden geçip basamaklardan inmeden arka kapıya ulaşmanın yolu yoktu. "Julian Amca korkmuş muydu?" diye fısıldadım Constance'a.

"Sanırım sinirlenmişti," dedi. Birkaç dakika sonra, "O koridoru tekrar temizleyebilmek için epey silmem gerekecek," diyerek iç çekti.

"Jonas?" dedim ona. "Nerede o?"

Sarmaşıkların karanlığında hafifçe tebessüm ettiğini gördüm. "O da sinirlenmişti," dedi. "Julian Amca'yı kâğıtlarını almaya götürdüğümde arka kapıdan çıktı."

Her şey yolundaydı. Julian Amca kâğıtlarına dalarsa yangın çıktığını dahi unutabilirdi; Jonas da kuşkusuz ağaçların gölgesinden yangını seyrediyordu. Adamlar Charles'ın yangınını söndürmeyi bitirdikten sonra Constance'ı içeri götürecektim ve evimizi tekrar temizlemeye başlayacaktık. Constance gittikçe sessizleşti; oysa araba yolundan daha da fazla otomobil gelmeyi sürdürüyor, sonsuz adımlar eşiğimizden ileri geri tıpış tıpış yürüyordu. Üzerinde "Şef" yazan bir şapka takan Jim Donell haricinde kimin kim olduğunu belirlemek imkânsızdı; tıpkı evimizin önünde duran ve yukarı, yangına bakıp gülen suratların adlarını belirlemenin imkânsız olduğu gibi.

Sağlıklı düşünmeye çalıştım. Ev yanıyordu; evimizin içinde yangın vardı ama Jim Donell ile diğer, şapkalı ve yağmurluklu anonim adamlar tuhaf bir şekilde evimizin iliklerine sızan yangını söndürmeyi başarıyorlardı. Charles'ın yangınıydı bu. Yangına iyice kulak verince onu duydum, üst katta ıslık çalan sıcak bir ses ama içerideki adamların sesleri, dışarıdan izleyen insanların sesleri, araba yolunda uzaktan gelen otomobil sesleri onu sarıp bastırıyordu. Constance yanımda sessiz sessiz duruyordu, bazen eve giren adamlara bakıyor ama çoğunlukla gözlerini elleriyle kapatıyordu. Heyecanlandı, diye düşündüm, ama tehlikede değil. Ara sıra seslerden biri yükseliyor, Jim Donell bir talimat veriyor ya da kalabalıktan biri sesleniyordu. "Neden bırakmıyorsunuz yansın?" dedi bir kadın sesi, bağırarak, gülerek; ardından "Alt kattaki çalışma odasından kasayı alın." Charles demişti bunu, sağ salim, kalabalığın içinden.

"Neden bırakmıyorsunuz yansın?" diye bağırıyordu kadın ısrarla; ön kapıdan girip çıkan karanlık adamlardan biri döndü,

el salladı ve sırıttı. "Biz itfaiyeciyiz," diye seslendi, "söndürmek *zorundayız.*"

"Bırakın yansın," diye bağırdı kadın.

Her yer duman altındaydı, kalın ve çirkin bir duman. Bazen insanların suratlarına baktığımda dumanla buğulanmış oluyorlardı; duman kapıdan korkutucu dalgalar halinde süzülüyordu. Bir kere evin içinden bir gürültü geldi, ardından hızla ve telaşla konuşan sesler duyuldu; dışarıdaki dumanla sarılmış yüzler sevinçle aydınlandı, ağızlar bir karış açıktı. "Kasayı alın," diye bağırdı Charles delice, "iki-üç adamınız çalışma odasından kasayı çıkarsın, tüm ev yanıyor."

"Bırakın yansın," diye bağırdı kadın.

Açtım, akşam yemeğimi istiyordum; yangını ne zaman söndürüp gideceklerini, Constance'la ne zaman içeri girebileceğimizi merak ettim. Kasabalı bir-iki çocuk verandada kenara, durduğumuz yere fazlasıyla yaklaşmıştı ama verandaya değil, sadece içeri bakıyor, itfaiyecilerle hortumların ötesini görebilmek için parmak ucunda durmaya çalışıyorlardı. Yorgundum, her şeyin bitmesini istiyordum. O sırada ışığın azaldığını fark ettim; bahçedeki suratlar silikleşti, gürültünün tonu değişti. İçerideki sesler kendinden daha emin, daha durgun, neredeyse memnun çıkarken dışarıdaki sesler alçalmıştı ve hayal kırıklığı doluydu.

"Sönüyor," dedi biri.

"Kontrol altında," diye ekledi bir başka ses.

"Gerçi epey hasar verdi." Gülüşmeler oldu. "Eski evi iyice dağıttı."

"Yıllar önce yakmalıydık."

"İçinde onlarla birlikte."

Bizi kastediyorlar, diye düşündüm, Constance'la beni.

"Baksanıza, onları *gören* oldu mu?"

"Maalesef. İtfaiyeciler çıkardı."

"Tüh."

Işık neredeyse sönmüştü. Dışarıdaki insanlar şimdi gölgedeydi, yüzleri incelmiş ve karanlık, sadece otomobillerin farlarıyla aydınlanıyorlardı; bir tebessüm gördüm, başka bir yerde biri elini yukarı kaldırıp salladı ve sesler pişmanlıkla konuşmayı sürdürdü.

"Neredeyse bitmek üzere."

"Güzel yangındı."

Jim Donell kapıdan çıktı. Boyu posu ve ŞEF yazan şapkası sayesinde herkes tanıyordu onu. "Baksana Jim," diye seslendi biri, "neden bırakmıyorsunuz yansın?"

Jim Donell herkesi susturmak için ellerini kaldırdı. "Yangın tamamen söndü arkadaşlar," dedi.

Müthiş bir dikkatle ellerini kaldırıp ŞEF yazan şapkasını çıkardı, herkes izlerken basamaklardan yavaş yavaş indi, itfaiye aracına gitti ve şapkasını ön koltuğa koydu. Sonra eğildi, düşünceli düşünceli bir şeyler aradı, sonunda, herkesin gözü önünde bir taş aldı. Kati bir sessizlik içinde yavaşça döndü, kolunu kaldırdı ve taşı fırlatıp annemizin salonunun büyük, yüksek pencerelerinden birini kırdı. Arkasında bir kahkaha duvarı yükseldi, uzadı; sonra basamaklarda en önde duran çocuk, ardından da diğer adamlar, en sonunda da kadınlar ve küçük çocuklar, hepsi bir dalga gibi evimize doğru ilerledi.

"Constance," dedim, "Constance." Ama o, elleriyle gözlerini kapatmıştı.

Salonun diğer pencereleri kırıldı, bu sefer içeriden. Camı indirenin salonda her zaman Constance'ın sandalyesinin yanında duran lamba olduğunu gördüm.

Her şey bir yana, en korkuncu kahkahalardı. Porselen biblolardan birinin fırlatıldığını, verandanın korkuluğuna çarpıp kırıldığını gördüm; bir başkası da kırılmadan düşüp çimlerin üstünde yuvarlandı. Constance'ın arpının melodik bir feryatla düştüğünü duydum ve duvara çarpılan bir sandalyeden çıktığını anladığım bir ses geldi.

"Baksanıza," dedi Charles bir yerlerden, "birkaç kişi şu kasayı taşımama yardım eder misiniz?"

Sonra, kahkahaların arasında biri, "Merricat, dedi Constance, bir fincan çay ister misin?" demeye başladı. Ritimli ve ısrarcıydı. Ay'dayım, diye düşündüm, lütfen Ay'da olayım. Sonra kırılan tabak sesleri duydum, aynı anda yemek odasının yüksek pencerelerinin dışında durduğumuzu ve bize çok yaklaştıklarını fark ettim.

"Constance," dedim, "koşmamız lazım."

Elleri yüzünde, başını salladı.

"Birazdan bizi bulacaklar. Constance, lütfen bir tanem, benimle koş."

"Koşamam," dedi ve tam o sırada yemek odasının penceresinden bir bağırış yükseldi: "Merricat, dedi Constance, uyumaya ne dersin?" Constance'ı pencere kırılmadan bir saniye önce geri çektim; cama sandalye fırlattıklarını düşündüm, belki de eskiden babamızın oturduğu, Charles'ın oturduğu yemek odası sandalyelerinden biriydi. Tüm o gürültünün içinde daha fazla fısıldayamayarak, "Hadi," dedim ve Constance'ı elinden tuttuğum gibi basamaklara koştum. Işığa çıktığımızda Constance gizlenmek için yüzünü Julian Amca'nın şalıyla örttü.

Kapıdan elinde bir şeyle küçük bir kız çıktı, annesi peşinden gelip onu elbisesinin sırtından yakaladı ve ellerine vurdu. "O şeyi sakın ağzına koyma," diye çığlık attı anne, küçük kız da Constance'ın baharatlı kurabiyelerini yere attı.

"Merricat, dedi Constance, bir fincan çay ister misin?"

"Merricat, dedi Constance, uyumaya ne dersin?"

"Eksik olsun, dedi Merricat, beni zehirlemek niyetindesin."

Güvende olmak için basamaklardan inip ormana girmeliydik; orman uzakta sayılmazdı ama otomobillerin farları tüm bahçeyi aydınlatıyordu. Işığın içinden koşarak geçerken Constance'ın ayağı takılıp da düşer mi diye endişelendim ama ormana girmek zorundaydık ve başka yolu yoktu. Basamakların yanında duraksadık, ikimiz de ilerlemeye cesaret edemiyorduk ama camlar kırılmıştı, içeride tabaklarımızı, bardaklarımızı, gümüş takımlarımızı, hatta Constance'ın yemek yapmakta kullandığı tencereleri fırlatıyorlardı; acaba mutfaktaki köşemde duran taburem henüz kırılmış mıydı? Son bir an hareketsiz dururken araba yolundan bir otomobil geldi, peşinden bir tane daha; evin önünde sarsılarak durdular ve bahçeyi daha da fazla ışığa boğdular. "Burada neler oluyor Tanrı aşkına?" dedi Jim Clarke, ilk arabadan inerek; diğer tarafta Helen Clarke ağzı açık bir şekilde bakakalmıştı. Jim Clarke, bizi hiç görmeden, insanları ite ite kapıya ilerleyip eve girdi. "Burada neler *oluyor* Tanrı aşkına?" diye bağırıp duruyordu; dışarıda kalan Helen Clarke da bizi görmüyor, sadece evimize bakıyordu. "Manyaklar," diye bağırdı Jim Clarke içeride, "sarhoş manyaklar." İkinci otomobilden Doktor Levy çıktı ve telaşla eve yöneldi. "Hepiniz kafayı mı yediniz?" dedi Jim Clarke içeride ve kahkahalar yükseldi. "Bir fincan çay ister misin?" diye bağırdı biri içeride, herkes güldü. "Taş üstünde taş bırakmamalı," dedi içeriden biri.

Doktor koşarak basamakları çıktı, yüzümüze bakmadan bizi kenara itti. "Julian Blackwood nerede?" diye sordu kapıdaki kadına. Kadın, "Tahtalıköyde yerin üç metre dibinde," diye yanıt verdi.

Vakit gelmişti; Constance'ı elinden sıkı sıkı tuttum ve basamaklardan dikkatle inmeye başladık. Henüz koşmayacaktım çünkü Constance'ın düşmesinden korkuyordum, o yüzden onu basamaklardan yavaş yavaş indirdim; henüz Helen Clarke dışında bizi görebilecek kimse yoktu, o da eve bakmaktaydı. Arkamızda Jim Clarke'ın bağırdığını duydum, insanları evimizden kovmaya çalışıyordu. Biz son basamağa varamadan ardımızdan sesler yükseldi.

"İşte oradalar," diye bağırdı biri; sanırım Stella'ydı. "İşte oradalar, işte oradalar, işte oradalar." Ben koşmaya başladım ama Constance takıldı, sonra etrafımızı sardılar; gülüşüyor, bizi itekliyor, görmek için yaklaşmaya çalışıyorlardı. Constance, Julian Amca'nın şalıyla yüzüne örttü ki ona bakamasınlar. Bir an kıpırdamadan durduk, etrafımızı saran insanlar yüzünden birbirimize kenetlendik.

"Onları içeri geri götürüp yangını tekrar başlatın."

"Siz kızlar için her şeyi ayarladık, hep istediğiniz gibi."

"Merricat, dedi Constance, bir fincan çay ister misin?"

Korkunç bir an boyunca el ele tutuşup etrafımızda dans ederek şarkı söyleyecekler sandım. Uzakta Helen Clarke'ı gördüm; otomobilinin yan tarafına yapışmış, ağlıyor, bir şeyler söylüyordu; gürültü yüzünden duyamasam da, "Eve gitmek istiyorum, lütfen eve gitmek istiyorum," dediğini biliyordum.

"Merricat, dedi Constance, uyumaya ne dersin?"

Bize dokunmamaya özen gösteriyor, ne zaman dönsem biraz geri çekiliyorlardı; bir anlığına, iki omuzun arasından, hurdalığın sahibi Harler'ın evimizin verandasında dolaştığını ve bir şeyler toplayıp bir köşeye yığdığını gördüm. Constance'ın elini sıkı sıkı tutarak biraz kıpırdadım; biz aniden ağaçlara doğru koşmaya başlayınca insanlar geri çekildi ama Jim Donell'ın eşi ile Bayan Mueller önümüze çıkıp kahkahalarla kollarını iki yana açtı,

biz de durduk. Döndüm, Constance'ı biraz çekiştirdim ve yine koşmaya başladık ama Stella ile Harris'lerin çocukları kahkahalar atarak önümüze çıktı; Harris'lerin çocukları, "Tahtalıköyde yerin üç metre dibinde," diye bağırıyordu, biz de durduk. Sonra eve döndüm ve yine Constance'ı arkamdan çekiştirerek koştum; şarküteri sahibi Elbert ile açgözlü eşi oradaydı, bizi durdurmak için el ele tutuşmuş, neredeyse dans ediyorlardı, biz de durduk. Sonra diğer tarafa yöneldim ve Jim Donell önümüze çıktı, biz de durduk.

"Eksik olsun, dedi Merricat, beni zehirlemek niyetindesin," dedi Jim Donell kibarca ve bizi tekrar daire içine aldılar; dönüyor, fazla yaklaşmamaya özen gösteriyorlardı. "Merricat, dedi Constance, uyumaya ne dersin?" Tüm bu gürültünün üstünde de kahkahalar, şarkıyı, bağrışmayı, Harris çocuklarının ulumalarını neredeyse bastıran kahkahalar vardı.

"Merricat, dedi Constance, bir fincan çay ister misin?"

Constance tek eliyle bana tutunuyor, diğer eliyle Julian Amca'nın şalını yüzünde tutuyordu. Etrafımızdaki çemberde bir açıklık gördüm ve tekrar ağaçlara doğru koşmaya başladım ama Harris'lerin çocuklarının hepsi de oradaydı ve biri gülmekten yere yatmıştı, biz de durduk. Tekrar dönüp eve doğru koştum ama Stella önümüze çıktı, biz de durduk. Constance tökezliyordu; karşılarında yere mi düşeceğiz, diye düşündüm, orada, dans ederken üstümüze basabilecekleri yerde öylece yatacak mıyız dedim ve durdum. Constance'ın onların önünde düşmesine katiyen izin veremezdim.

"Tamam artık," dedi Jim Clarke verandadan. Fazla yüksek sesle konuşmamıştı ama hepsi de duydu. "Bu kadar yeter," dedi. Kısa, kibar bir sessizlik oldu, ardından biri, "Tahtalıköyde yerin üç metre dibinde," dedi ve kahkahalar yükseldi.

"Beni dinleyin," dedi Jim Clarke, sesini yükselterek, "beni dinleyin. Julian Blackwood öldü."

Sonunda sustular. Bir an sonra Charles Blackwood bizi saran kalabalığın arasından, "O mu öldürdü onu?" diye sordu. Bizden uzaklaştılar, küçük adımlarla, yavaş yavaş geri çekildiler; sonunda etrafımızda geniş bir alan açıldı, Constance da yüzünde Julian Amca'nın şalıyla apaçık ortada kaldı. "O mu öldürdü onu?" diye sordu Charles Blackwood tekrardan.

"Hayır, o öldürmedi," dedi doktor, evimizin kapısında durarak. "Julian beklediğim gibi öldü, zaten uzun zamandır eli kulağındaydı."

"Artık sessizce uzaklaşın," dedi Jim Clarke. İnsanları omuzlarından tutmaya, sırtlarından hafifçe itmeye, otomobillerine ve araba yoluna yönlendirmeye başladı. "Hemen gidin," dedi. "Bu evde biri öldü."

Çimlerde yürüyüp uzaklaşan onca insana rağmen ortalık öyle sessizdi ki, Helen Clarke'ın, "Zavallı Julian," dediğini duydum.

Karanlığa doğru temkinli bir adım attım ve beni takip etmesi için Constance'ı azıcık çekiştirdim. "Kalpten," dedi doktor verandada, ben bir adım daha attım. Kimse dönüp bakmadı bize. Otomobillerin kapıları usulca kapatıldı, motorlar çalıştırıldı. Sadece bir kere arkama döndüm. Basamaklarda doktorun çevresini küçük bir grup sarmıştı. Işıkların çoğu dönmüş, araba yolunda ilerliyordu. Ağaçların gölgesinin üstümüze vurduğunu hissedince hızlı hareket etmeye başladım; son bir adım, işte içerideydik. Constance'ı çekerek ağaçların altında, karanlıkta, telaşla ilerledim; ayaklarımın bahçenin çiminden ayrılıp ormana giden patikanın yumuşak, yosunumsu zeminine değdiğini hissedince, ağaçların bizi çepeçevre sardığını anlayınca durdum ve

ona sarıldım. "Hepsi geçti," dedim ona, sıkı sıkı sarılarak. "Her şey yolunda," dedim, "artık her şey yolunda."

Yolumu karanlıkta da bulabiliyordum aydınlıkta da. Saklanma yerimi toplayıp yeniden düzenlememin ne kadar isabetli olduğunu düşündüm bir kere; böylece Constance'ın hoşuna gidecekti. Onu masallardaki çocuklar gibi yapraklarımla örtecek; güvende, sıcak tutacaktım. Belki ona şarkı söyler ya da hikâyeler anlatırdım; yapraktan bir çanakta parlak renkli meyveler, yemişler ve su getirecektim ona. Bir gün Ay'a gidecektik. Saklanma yerimin girişini buldum, Constance'ı içeri soktum ve yeni bir yaprak yığını ile battaniyenin durduğu köşeye götürdüm. Onu oturana dek usulca iteledim, Julian Amca'nın şalını elinden alıp üstüne serdim. Köşeden ufak bir mırıltı duyuldu ve Jonas'ın burada beni beklediğini anladım.

Girişe dallar yığdım; ışıklarla gelseler bile bizi göremezlerdi. İçerisi tamamen karanlık değildi, Constance'ın karaltısını seçebiliyordum; kafamı arkaya attığımda da iki-üç yıldızın uzaklarda, yaprakların ve dalların arasında, başımın üstünde ışıldadığını gördüm.

Annemizin porselen biblolarından biri kırıldı, diye düşündüm ve Constance'a yüksek sesle, "Hepsinin yemeğine ölüm koyacağım ve ölmelerini seyredeceğim," dedim.

Constance kıpırdandı, yapraklar hışırdadı. "Daha önce yaptığın gibi mi?" diye sordu.

Aramızda hiçbir zaman, altı yıl boyunca bir kere bile lafı geçmemişti bunun.

"Evet," dedim bir an sonra, "daha önce yaptığım gibi."

9

Gece bir ara bir ambulans geldi ve Julian Amca'yı götürdü; ben, şimdi uyumakta olan Constance'a sarılı şalının yokluğunu fark edip etmediklerini düşündüm. Üstündeki küçük, kırmızı ışıkla ambulansın farlarının araba yoluna döndüğünü gördüm ve Julian Amca'nın gidişinin uzaktan gelen seslerini duydum; yanlarında bir ölü olduğundan alçak sesle konuşuyordu insanlar; kapılar açılıyor, kapılar kapanıyordu. İki-üç kere bize seslendiler, belki de Julian Amca'yı götürmeye izin istemek için ama sesleri boğuk geliyordu ve kimse ormana girmedi. Derenin kenarında oturdum, Julian Amca'ya daha nazik davranmış olmayı diledim. Julian Amca öldüğümü sanmış, şimdi de kendisi ölmüştü. Sevgili Mary Katherine'imizin önünde eğilin, diye düşündüm, yoksa ölürsünüz.

Su, karanlıkta uyuşuk uyuşuk süzüldü ve ben, bundan sonra nasıl bir evimiz olacağını merak ettim. Belki de yangın her şeyi yok etmişti ve yarın döndüğümüzde son altı yılın kül olduğunu, onların da bizi beklediğini, sofranın etrafına oturmuş Constance'ın akşam yemeğini getirmesini beklediklerini görecektik. Belki de kendimizi Rochester Evi'nde ya da kasabada, nehirde bir yüzen evde ya da tepedeki bir kulede yaşarken bulacaktık, belki de yangın tersine dönmeye, evimizi terk edip onun yerine kasabayı yok etmeye ikna edilebilirdi, belki de kasabalıların hepsi ölmüştü. Belki de kasaba aslında kareleri itinayla

işaretlenmiş büyük bir oyun tahtasıydı, ben de "Yangın, başlangıç noktasına dön" yazan kareyi geçmiştim ve şimdi son birkaç karedeydim, eve varmama da tek hamle kalmıştı.

Jonas'ın tüyleri is kokuyordu. Bugün Helen Clarke'ın çaya gelme günüydü ama bugün çay falan yoktu çünkü evi toplamak zorundaydık, gerçi normalde evi bugün toplamıyorduk. Constance'ın dere kenarına getireceğimiz sandviçler yapmış olmasını diledim ve ev hazır olmamasına rağmen Helen Clarke acaba çaya gelmeye kalkışır mı diye düşündüm. Bundan sonra çay fincanlarını uzatmama müsaade edilmeyeceğine karar verdim.

Hava aydınlanmaya başlayınca Constance'ın kıpırdadığını duydum ve uyandığında yanında olmak için gizlenme yerime gittim. Gözlerini açınca önce tepesindeki ağaçlara, sonra bana baktı ve gülümsedi.

"Sonunda Ay'a geldik," dedim ona. Gülümsedi.

"Hepsi bir rüyaymış gibi," dedi.

"Gerçekti," dedim.

"Zavallı Julian Amca."

"Geceleyin gelip onu götürdüler, bizse burada, Ay'da kaldık."

"Burada olduğuma memnunum," dedi. "Beni buraya getirdiğin için teşekkür ederim."

Saçlarına yapraklar karışmış, yüzü kirlenmişti; beni gizlenme yerime kadar izleyen Jonas ona şaşkın şaşkın baktı, Constance'ın yüzünü daha önce hiç kirli görmemişti. Constance bir an sessiz kaldı, artık gülümsemiyordu. Jonas'a baktı, kirli olduğunu fark etti, ardından, "Merricat, ne yapacağız?" dedi.

"Önce evi toplamalıyız, bugün evi toplama günü olmamasına rağmen."

"Ev," dedi. "Ah Merricat."

"Dün akşam yemek yemedim," dedim ona.

"Ah *Merricat*." Dik oturup Julian Amca'nın şalıyla yaprakları hızla üstünden attı. "Ah Merricat, zavallı yavrum," dedi. "Çabuk olalım." Hemen ayağa kalktı.

"Önce yüzünü yıkasan iyi olur."

Dereye gidip mendilini ıslattı ve o, yüzünü silerken ben Julian Amca'nın şalını silkeleyip katladım. O sabah her şeyin nasıl da tuhaf ve ters olduğunu düşündüm; daha önce Julian Amca'nın şalına hiç dokunmamıştım. Kuralların değişeceğini şimdiden anlamıştım; yine de Julian Amca'nın şalını katlamak garip bir hisli. Daha sonra buraya, gizlenme yerime dönüp içeriyi temizleyeceğimi, yere yeni yapraklar koyacağımı düşündüm.

"Merricat, açlıktan öleceksin."

"Dikkat etmeliyiz," dedim, yavaşlasın diye elini tutarak. "Çok sessiz ve temkinli yürümeliyiz, kimileri hâlâ etrafta bekliyor olabilir."

Patikada önce ben ilerledim, sessiz sessiz yürüyordum, Constance'la Jonas da peşimdeydi. Constance adımlarını benim kadar sessiz atamıyordu ama yine de fazla ses çıkarmıyordu, elbette ki Jonas hiç ses çıkarmıyordu. Bizi ormandan evin arka tarafına, sebze bahçesinin yakınına çıkaracak olan patikayı izledim; ormanın kenarından çıktığım zaman da durup Constance'ı arkamda tuttum. Geride kalan birileri var mı diye dikkatle etrafımıza baktık. İlk bir dakika sadece bahçenin ve mutfak kapısının her zamanki gibi durduğunu gördük, sonra Constance iç geçirip ufak bir iniltiyle, "Ah *Merricat*," dedi, ben de donakaldım çünkü evimizin üst kısmı yok olmuştu.

Dün durup evimize sevgiyle baktığımı hatırladım, her zaman nasıl da uzun olduğunu, ağaçlara kadar uzandığını düşünmüştüm. Bugün ev mutfak kapısının üstünde, kararmış ve kıvrılmış tahtalardan oluşan bir kâbus halinde bitiyordu; bir

pencere çerçevesinde hâlâ kırık camlar durduğunu gördüm ve şöyle düşündüm: Bu benim penceremdi, odamdan, o pencereden dışarı bakardım.

Hiç kimse yoktu ve çıt çıkmıyordu. Birlikte yavaş yavaş eve doğru ilerledik; çirkinliğini, uğradığı zararı, utancını algılamaya çalıştık. Küllerin sebzelerin arasına uçuşmuş olduğunu gördüm; benim yiyebilmem için marulların yıkanması gerekecekti, domateslerin de. Yangın bu tarafa sıçramamıştı ama her şeyin, Constance'ın bahçesindeki çimlerin, elma ağaçlarının, mermer bankın üzerine is çökmüştü, her şey kirliydi. Eve yaklaştıkça yangının alt kata ulaşmadığını ve yatak odaları ve tavan arasıyla yetinmek zorunda kaldığını daha iyi gördük. Constance mutfak kapısında duraksadı ama bu kapıyı daha önce binlerce kez açmıştı; kapı, elinin dokunuşunu kuşkusuz hatırlayacaktı, böylece mandalı tutup kaldırdı. Kapıyı açtığında ev titredi sanki, oysa fazladan bir esinti yüzünden içerinin soğuyacağı yoktu. Constance kapıyı ancak iteleyerek açabildi ama ne üstümüze yanık kalaslar düştü ne de belli belirsiz beklediğim gibi, görünürde sağlam olan ama aslında küllerden yapılmış bir evin bir dokunuşta dağılması misali her şey aniden, hızla çökmeye başladı.

"Mutfağım," dedi Constance. "Mutfağım."

Kapıda durup mutfağa baktı. Geceleyin bir şekilde yolumuzu kaybettiğimizi düşündüm, bir şekilde kendimizi kaybedip yanlış zaman diliminden ya da yanlış kapıdan ya da yanlış masaldan çıktığımızı. Constance dengesini koruyabilmek için kapı kirişine tutunup yineledi: "Mutfağım, Merricat."

"Taburem hâlâ şuracıkta duruyor," dedim.

Kapının açılmasını engelleyen, yan dönmüş mutfak masasıydı. Ben masayı doğrulttuktan sonra içeri girdik. Sandalyelerin ikisi parçalanmıştı; yer de korkunç bir şekilde kırık tabaklarla bardaklar, yırtık yiyecek kutuları ve raflardan koparılmış

kâğıtlarla doluydu. Reçel, şurup ve ketçap kavanozları duvarlara fırlatılmıştı. Constance'ın bulaşıkları yıkadığı lavabo cam kırığı doluydu; sanki düzenli bir şekilde, sırayla bardak üstüne bardak kırmışlardı içinde. Çatal bıçak ve tencere tava çekmeceleri çekip çıkarılmış, masalarda ve duvarlarda parçalanmıştı; kim bilir kaç nesil Blackwood kadınının yaşamı boyunca bu evde bulunan gümüş çatal ve bıçak takımları yamru yumru olmuş vaziyette yere dağılmıştı. Masa örtüleri ve peçeteler; Blackwood kadınlarının kenarlarını işlediği, tekrar tekrar yıkayıp ütülediği, onarıp üzerine titrediği örtüler ve peçeteler yemek odasındaki büfeden koparılıp mutfağa sürüklenmişti. Evimizdeki tüm zenginlikler, tüm gizli hazineler sanki ortaya çıkarılıp lime lime edilmiş, kirletilmişti; mutfak dolabının en üst rafındaki tabakların kırılmış olduğunu gördüm, gül desenli küçük şeker kâsemiz de kulpları kopmuş halde ayağımın ucunda duruyordu. Constance eğilip gümüş bir kaşık aldı yerden. "Bu büyükannemizin çeyizindendi," dedi ve onu masaya koydu. Sonra, "Konserveler," diyerek mahzen kapısına yöneldi. Kapı kapalıydı; onu belki görmemiş, belki de aşağı inecek zamanı bulamamış olduklarını ümit ettim. Constance mutfakta dikkatle ilerleyerek mahzen kapısını açtı ve aşağı baktı. İtinayla muhafaza edilmiş onlarca kavanozun yapış yapış öbekler halinde mahzende yerde yattığını hayal ettim ama Constance bir-iki basamak indikten sonra, "Yok, her şey yolunda, buraya dokunulmamış," dedi. Mahzen kapısını tekrar kapatıp lavaboya geldi ve ellerini yıkayıp yerden aldığı bir bulaşık beziyle kuruladı. "Önce kahvaltın," dedi.

Jonas giderek artan gün ışığında kapıda durmuş, şaşkınlık içinde mutfağa bakıyordu, bir kere de bakışlarını bana yöneltti. Bu karmaşanın sorumlusunun Constance'la ben olduğumuzu mu sanıyordu acaba? Kırılmamış bir fincan buldum ve alıp masaya koydum; sonra aklıma, zedelenmemiş başka şeyler var mı diye bakmak geldi. Annemizin porselen biblolarından birinin

çimlere yuvarlandığını hatırladım ve sağ salim saklanıp korundu mu, merak ettim; onu sonra arayacaktım.

Hiçbir şey düzenli, hiçbir şey planlı değildi; bu, diğer günlere benzemiyordu. Constance bir ara mahzene inip kucak dolusu yiyecekle çıktı. "Sebze çorbası," dedi, neredeyse cıvıldayarak, "ayrıca çilek reçeli, tavuk çorbası ve tuzlanmış et." Kavanozları mutfak masasına koyup yavaş yavaş döndü, yere bakıyordu. "İşte," dedi sonunda ve bir köşeye gidip yerden küçük bir tencere aldı. Sonra aniden tencereyi bir kenara bırakıp kilere yöneldi. "Merricat," diye seslendi gülerek, "fıçıdaki unu görmemişler. Tuzu da. Patatesleri de."

Şekeri görmüşler, diye düşündüm. Yer kum kumdu ve ayaklarımın altında neredeyse canlı gibiydi; elbette, diye düşündüm, elbette şekeri arayıp eğlenecekler. Belki de birbirlerine avuç avuç şeker fırlatmış, "Blackwood şekeri, Blackwood şekeri, tadına bakmak ister misin?" diye bağırmışlardı.

"Erzak raflarını elden geçirmişler," diye devam etti Constance, "gevrekleri, baharatları ve konserveleri."

Mutfakta dikkatle yürüyüp yere baktım. Eşyaları kucak kucak devirdiklerini tahmin ettim çünkü konserveler havaya fırlatılmışçasına dağılmış ve eğilip bükülmüştü; gevrek, çay ve kraker kutuları ayaklar altında ezilmiş, yırtılıp açılmıştı. Baharat kutuları bir aradaydı, kapalı halde bir köşeye fırlatılmıştı; Constance'ın kurabiyelerinin hafif baharatlı kokusunu hâlâ alabildiğimi düşünüyordum ki bir kısmının yerde, ezilmiş olduğunu gördüm.

Constance kilerden elinde bir somun ekmekle çıktı. "Bak neleri görmemişler," dedi. "Buzdolabında da yumurta, süt ve tereyağı var." Mahzenin kapısını göremediklerinden içerideki buzdolabını da görememişlerdi; yerdeki karmaşaya bir de yumurtaları eklememiş olmalarına sevindim.

Bir ara üç sağlam iskemle buldum ve onları masanın etrafına, yerlerine koydum. Jonas benim köşemde, taburemde oturmuş bizi seyrediyordu. Kulpsuz bir fincandan tavuk çorbası içtim; Constance da ekmeğe tereyağı sürmek için bir bıçak yıkadı. O sırada henüz idrak etmemiş olsam da, zaman durmuş, eski günlerimizin düzeni son bulmuştu; iskemleleri ne zaman buldum, tereyağlı ekmeği ne zaman yedim, önce iskemleleri bulup sonra ekmeği mi yedim yoksa önce ekmeği mi yedim, hatta yoksa ikisini aynı anda mı yaptım, bilmiyorum. Bir ara Constance aniden döndü, bıçağını bıraktı ve Julian Amca'nın odasının kapalı kapısına yöneldi, sonra hafif bir tebessümle geri geldi. "Uyandığını duydum sandım," dedi tekrar oturarak.

Henüz mutfağın dışına çıkmamıştık. Evden ne kadarının bize kaldığını ya da yemek odasına ve koridora açılan kapalı kapıların ardında bizi neyin beklediğini hâlâ bilmiyorduk. İskemleler, tavuk çorbası ve kapıdan giren güneşe minnettar, henüz daha fazla ilerlemeye hazırlıksız bir halde, mutfakta sessizlik içinde oturduk.

"Julian Amca'ya ne yapacaklar?" diye sordum.

"Cenaze düzenlenecek," dedi Constance üzüntüyle. "Diğerlerini hatırlıyor musun?"

"Ben yetimhanedeydim."

"Benim diğerlerinin cenazesine gitmeme izin vermişlerdi. Hatırlıyorum. Julian Amca'nın da cenazesi olacak ve Clarke'lar gidecek, Carrington'lar ve hiç şüphesiz küçük Bayan Wright da. Birbirlerine ne kadar üzgün olduklarını söyleyecekler. Biz orada mıyız diye bakacaklar."

Biz orada mıyız diye bakıyorlarmış gibi hissettim ve tüylerim ürperdi.

"Onu diğerlerinin yanına gömecekler."

"Julian Amca için bir şeyler gömmek isterim," dedim.

Constance sessizdi, masada kıpırtısız duran uzun parmaklarına bakıyordu. "Julian Amca artık yok, diğerleri de öyle," dedi. "Evimizin büyük bir bölümü yok, Merricat, geriye sadece ikimiz kaldık."

"Jonas."

"Jonas. Kendimizi eskisinden de sağlam bir şekilde içeri kilitleyeceğiz."

"Ama bugün Helen Clarke'ın çay günü."

"Hayır," dedi. "Bir daha asla. Buraya gelmeyecek."

Birlikte mutfakta sessizlik içinde oturduğumuz müddetçe evin geri kalanına bakma işini erteleyebilirdik. Kütüphane kitapları dokunulmamış halde hâlâ rafta duruyordu, herhalde kimse kütüphaneye ait kitaplara dokunmak istememişti, ne de olsa kütüphanenin eşyasını yok etmenin bedeli para cezasıydı.

Her zaman adeta dans eden Constance şimdi kıpırdamak istemez gibiydi; ellerini önüne açmış halde mutfak masasında oturdu, etrafındaki yıkıma bakmadan, sanki bir rüyadaymışçasına, sanki bu sabah uyandığına bir türlü inanamıyormuş gibi. "Evi toplamalıyız," dedim ona tedirgin tedirgin ve bana gülümsedi.

Onu daha fazla bekleyemeyeceğimi hissedince, "Gidip bir bakacağım," diyerek ayağa kalktım ve yemek odasının kapısına gittim. Kıpırdamadan beni seyretti. Yemek odasının kapısını açınca burnuma sarsıcı bir ıslaklık, yanık ahşap ve yıkım kokusu çarptı; yüksek pencerelerin camları yerdeydi, gümüş çay takımı büfeden uçmuş, tanınamayacak derecede eciş bücüş bir hal almıştı. Buradaki iskemleler de kırıktı; iskemleleri alıp pencerelere ve duvarlara fırlattıklarını hatırladım. Yemek odasından antreye geçtim. Evin kapısı ardına kadar açıktı; sabahın ilk ışıkları holün zemininde desenler oluşturuyor, kırık camlarla yırtık kumaşların üzerinde geziniyordu; bir dakika sonra kumaşların

misafir salonunun perdeleri olduğunu ayrımsadım, annemizin bir zamanlar dört metre uzunluğunda diktirdiği perdeler. Dışarıda kimse yoktu; açık kapıda durdum ve bahçenin tekerlek izleriyle, dans eden ayakların izleriyle dolu olduğunu gördüm; hortumların durduğu yerlerse su birikintisi ve çamur olmuştu. Veranda pislik içindeydi; hurdacı Harler'ın dün gece kırık dökük mobilyaları bir güzel istiflediğini hatırladım. Acaba bugün bir kamyonetle dönüp toplayabildiği kadarını toplamayı mı tasarlamıştı yoksa sadece kırık nesnelerden oluşan büyük yığınları sevdiği ve hurdaları gördüğü yerde üst üste yığma içgüdüsüne karşı koyamadığı için mi onları bir araya getirmişti? Kimsenin izlemediğinden emin olmak için kapıda bir süre bekledim, sonra basamaklardan çimlere koşup annemizin sağlam biblosunu saklı durduğu yerden, bir çalının dibinden aldım ve onu Constance'a vermeyi düşündüm.

Constance hâlâ mutfak masasında sessiz sessiz oturuyordu; bibloyu önüne koyduğumda bir an öylece baktı, sonra onu avucuna alıp yanağına bastırdı. "Hepsi benim suçum," dedi. "Bir şekilde hepsi benim suçum."

"Seni seviyorum Constance," dedim.

"Ben de seni seviyorum Merricat."

"Jonas'la bana şu küçük keki yapar mısın? Pembe kremalı, kenarlarında da altın yapraklar olan?"

Başını salladı ve bir an bana yanıt vermeyeceğini sandım ama sonra derin bir nefes alıp ayağa kalktı. "Önce," dedi, "bu mutfağı temizleyeceğim."

"Onu ne yapacaksın?" diye sordum, porselen bibloya parmağımın ucuyla hafifçe dokunarak.

"Ait olduğu yere koyacağım," dedi. Koridora çıkan kapıyı açıp misafir salonuna doğru ilerlerken peşinden gittim. Koridorda kırılabilecek daha az şey durduğundan burası odalar kadar

dağınık değildi ama yine de mutfaktan şeyler vardı; buraya fırlatılmış kaşıklarla tabakların üzerine basa basa geçtik. Salonda, ortalık yıkım içindeyken zarafetle bizi izleyen annemizin portresini görmek beni sarstı. Beyaz kartonpiyer duman ve isle kararmıştı ve bir daha asla temizlenemeyecekti; misafir salonu beni mutfak ya da yemek odasından da çok rahatsız etti çünkü burayı her zaman tertemiz tutmuştuk; annemiz bu odayı hep çok sevmişti. Constance'ın arpını kimin devirdiğini merak ettim, sonra düşerken saldığı feryadı duyduğumu hatırladım. İskemlelerin pembe ipekleri yırtılmış ve kirlenmişti, onları tekmeleyip koltuğa basan ıslak ayakların izleriyle doluydu. Buradaki pencereler kırılmıştı; perdeler de aşağı çekilip yırtılmış olduğundan dışarıdan alenen görülebiliyorduk.

"Galiba kepenkleri kapatabilirim," dedim, Constance içeri girmeye çekindiğinden kapıda duraksarken. Aklımda kimsenin daha önce bu yolu kullanmadığı düşüncesiyle, kırık pencereden verandaya çıktım ve kepenklerin kancasını kolayca kaldırabileceğimi gördüm. Kepenkler pencereler kadar yüksekti; aslında başta, yaz sonunda aile şehirdeki bir eve dönerken merdivenli bir adamın gelip bu kepenkleri kapatması tasarlanmıştı ama öyle uzun yıllardır kapatılmıyorlardı ki kancalar paslanmıştı; onları evin duvarından çekip uzaklaştırmak için tek yapmam gereken ağır kepenkleri sallamaktı. Kepenkleri ittim ama onları kapalı tutabilmek için sadece aşağıdaki sürgüye erişebiliyordum; yukarıda, yüksekte iki sürgü daha vardı; belki bir gece merdivenle geri gelirdim ama şimdilik aşağıdaki sürgülerin idare etmesi gerekiyordu. Misafir salonunun iki yüksek penceresinin de kepenklerini kapattıktan sonra verandada ilerleyip resmî bir şekilde ön kapıdan içeri girdim ve salona geçtim; Constance şimdi orada, güneş ışığının girmediği odanın loş ışığında duruyordu. Şömine rafına gidip bibloyu yerine, annemizin portresinin altı-

na koydu ve kısacık bir an için büyük, gölgeli oda olması gerektiği gibi toparlandı, sonra sonsuza değin dağıldı.

Yerdeki kırıklar yüzünden dikkatli yürümemiz gerekiyordu. Babamızın kasası salon kapısının hemen içinde duruyordu; güldüm, hatta Constance bile gülümsedi çünkü açılmamış ve belli ki buradan ileriye taşınamamıştı. "Aptallık," dedi Constance, kasaya ayak parmağıyla dokunarak.

Annemiz, insanların salonunu beğenmesinden her zaman hoşnut kalırdı ama artık kimse pencereye gelip içeri bakamayacak, bir daha kimse bu odayı göremeyecekti. Constance'la salonun kapısını ardımızdan kapattık ve bir daha açmadık. Constance ön kapının tam yanında beklerken tekrar verandaya çıkıp yüksek yemek odası pencerelerinin kepenklerini kapattım ve içeri girdim; ön kapıyı kapatıp kilitledik, artık güvendeydik. Kapının her iki yanında duran ince pencerelerden vuran iki ince güneş ışığı şeridi haricinde koridor karanlıktı; biz camdan dışarı bakabilirdik ama gözlerini cama yapıştırsa bile kimse içeriyi göremezdi çünkü koridor karanlıktı. Üstümüzde merdiven karanlık içindeydi ve karanlığa ya da yanmış odalara açılıyordu; odalarda gökyüzü, inanılmaz bir şekilde, benek benek görülebiliyordu. Bugüne dek çatı bizi gökyüzünden hep saklamıştı ama yukarıdan zarar göreceğimizi sanmıyordum; sessiz, kanatlı yaratıkların evimizin yanmış, kırılmış kalaslarına konup içeriye bakmak için yukarıdaki ağaçlardan aşağı inebileceği düşüncesini zihnimden uzaklaştırdım. Merdivenin önüne bir şey -kırık bir iskemle belki- koyarak barikat kurma fikri bana akıllıca geldi. Merdivenin ortasında sırılsıklam, pislik içinde bir döşek duruyordu; yangını geri püskürtürken hortumlarıyla işte burada durmuşlardı. Merdivenin dibinde durup yukarı baktım ve evimizin nereye gittiğini merak ettim; duvarların, yerlerin, yatakların, tavan arasındaki kutu kutu eşyanın; babamızın saati yangında eriyip gitmişti, annemizin kaplumbağa kabuğundan tuvalet seti

de. Yanağımda hafif bir esinti hissedebiliyordum; görünen gökyüzünden geliyordu ama duman ve yıkım kokuyordu. Bizim evimiz bir şatoydu, gökyüzüne açık, kuleleri olan bir şato.

"Mutfağa geri gel," dedi Constance. "Burada daha fazla duramam."

Kabuk arayan çocuklar ya da kuru yaprakların arasında bozuk para bulmaya çalışan iki yaşlı teyze gibi mutfakta ayağımızı sürüye sürüye yürüdük ve hâlâ bütünlüğünü koruyan kullanışlı şeyler bulmak için yerdeki kırıkları eşeledik. Mutfağı boydan boya, sağdan sola ve çaprazlama taradıktan sonra mutfak masasının üzerinde yararlı eşyadan ufak bir yığın oluşturduk; ikimiz için gayet yeterliydi. İki kulplu, birkaç tane de kulpsuz fincan, bir düzine tabak, üç de kâse vardı. Zarar görmemiş tüm konserveleri kurtardık, baharatlar da güzelce raflara dizildi. Çatal bıçak takımlarının çoğunu bulduk, çekmecelerde yerli yerine koymadan önce de elimizden geldiğince düzelttik. Her Blackwood gelini eve kendi gümüş, tabak ve çarşaf takımlarını getirdiğinden onlarca tereyağı bıçağımız, çorba kepçemiz ve pasta spatulamız vardı; annemizin en iyi gümüş takımları yemek odasındaki büfede, kararmalarını önleyen bir kutuda duruyordu ama kutuyu bulmuş, içindekileri yere saçmışlardı.

Kulplu fincanlarımızdan biri yeşildi, içi de uçuk sarı; Constance bunun benim olabileceğini söyledi. "Daha önce kimsenin kullandığını görmedim," dedi. "Herhalde bir büyükanne ya da büyük-büyükyenge bu takımı eve çeyiz olarak getirmişti. Eskiden tabakları da vardı." Constance'ın seçtiği fincan turuncu çiçek desenli ve beyazdı, tabaklardan biri aynı takımdandı. "Bu tabakları kullandığımız vakitleri hatırlıyorum," dedi Constance. "Ben çok küçükken gündelik kullanılırlardı. O zamanlar özel günlerde kullandığımız tabaklar beyazdı, kenarları yaldızlı.

Sonra annem yeni bir takım aldı ve kenarı yaldızlı beyaz tabaklar gündelik oldu, bu çiçeklilerse diğer yarı kırık takımlarla yiyecek rafına kaldırıldı. Bu son yıllarda hep annemin gündelik takımını kullandım, Helen Clarke'ın çaya geldiğini günler hariç. Biz yemeğimizi hanımefendiler gibi yiyeceğiz," dedi, "kulplu fincanlar kullanarak."

İstediğimiz ve kullanabileceğimiz her şeyi aldıktan sonra Constance büyük süpürgeyi çıkarıp tüm dökünütüyü yemek odasına süpürdü. "Böylece gözümüzün önünden kalktı," dedi. Koridoru da süpürdü ki mutfaktan kapıya giderken yemek odasından geçmek zorunda kalmayalım. Sonra yemek odasının tüm kapılarını kapattık, bir daha da açmadık. Karanlık misafir salonunda, annemizin portresinin altında duran ufak tefek, cesur porselen bibloyu düşündüm ve bir daha hiç tozunu almayacağımızı hatırladım. Constance, bir zamanlar salonun perdesi olmuş yırtık pırtık kumaşı süpürürken perdeleri açıp kapatmaya yarayan ipten bir parça kesmesini istedim ve benim için ucunda altın püskül olan bir parça kesti. Julian Amca adına gömmek için doğru şeyin bu olup olmadığını düşündüm.

İşimiz bittikten, Constance da mutfağın yerini sildikten sonra evimiz tertemiz ve yepyeni görünüyordu; ön kapıdan mutfak kapısına kadar her yer açılmış, süpürülmüştü. Mutfaktan o kadar çok eşya çıkmıştı ki çıplak duruyordu ama Constance fincan, tabak ve kâselerimizi bir rafa koydu ve Jonas'a süt vermek için bir tencere buldu; epey güvendeydik. Ön kapı kilitliydi, mutfak kapısı kilitli ve sürgülüydü; mutfak masasında oturmuş, Jonas tenceresinden, biz de fincanlarımızdan süt içiyorduk ki ön kapıya vurulmaya başladı. Constance mahzene koştu, ben de mutfak kapısının sürgüsünü kontrol edecek kadar duraksayıp peşinden gittim. Karanlıkta mahzenin basamaklarında oturup kulak kabarttık. Uzakta kapı vuruldu, vuruldu, sonra, "Constance? Mary Katherine?" diye bir ses duyuldu.

"Helen Clarke," dedi Constance fısıltıyla.

"Sence çaya mı geldi?"

"Hayır. Bir daha asla."

İkimizin de tahmin ettiği gibi, bize seslenerek evi çepeçevre dolaştı. Mutfak kapısına vurduğunu duyunca kıpırtısız kalıp nefesimizi tuttuk çünkü kapının üst kısmı camdı ve içeriyi görebileceğini biliyorduk ama biz mahzenin basamaklarındaydık, o da kapıyı açamazdı.

"Constance? Mary Katherine? İçeride misiniz?" Açılmasını istedikleri kapıyı hazırlıksız yakalayıp kilit tam tutmadan içeri sızabileceğini sanan insanlar gibi kapının kulpunu çekiştirdi. "Jim," dedi. "İçeride olduklarını *biliyorum*. Ocakta bir şeylerin piştiğini görebiliyorum. Kapıyı açmalısınız," dedi sesini yükselterek. "Constance, hadi gel de konuşalım, seni görmek istiyorum. Jim," dedi. "İçeride olduklarını ve beni duyabildiklerini çok iyi biliyorum."

"Seni duyabildiklerine eminim," dedi Jim Clarke. "Seni ta kasabadan duyuyorlardır herhalde."

"Ama dün geceki insanları yanlış anladıklarına eminim, eminim Constance çok bozulmuştur, onlara kimsenin art niyet gütmediğini *söylemeliyim*. Constance, lütfen beni dinle. Sizinle ne yapacağımıza karar verene dek Mary Katherine'le senin bizim eve gelmenizi istiyoruz. Her şey yolunda, gerçekten öyle ve hepsini unutacağız."

"Sence kapıya yüklenirler mi?" diye fısıldadım Constance'a; Constance tek kelime etmeden başını salladı.

"Jim, sence şu kapıyı kırabilir misin?"

"Katiyen olmaz. Onları rahat bırak Helen, kendilerini hazır hissettiklerinde çıkarlar."

"Ama Constance böyle şeyleri öyle *ciddiye* alıyor ki. Eminim şu anda korku içindedir."

"Onları rahat bırak."

"Rahat bırakamam onları, onlar için en büyük kötülük kesinlikle bu olur. Oradan çıkıp benimle eve gelmelerini istiyorum ki onlara bakabileyim."

"Görünüşe göre onlar gelmek istemiyor," dedi Jim Clarke.

"Constance? Constance? İçeride olduğunu biliyorum, hadi, gel de kapıyı aç."

Mutfak kapısındaki pencereyi bir bezle ya da karton parçasıyla kapatabileceğimizi düşünüyordum; Helen Clarke'ın ocakta pişen tencereleri seyretmek için ha bire içeri bakması olacak iş değildi. Mutfak pencerelerindeki perdeleri kapatıp iğneleyebilirdik; tüm pencereler kapanırsa belki Helen Clarke dışarıda kapıya abandığında mahzen basamaklarında saklanmak yerine sessiz sessiz masada oturabilirdik.

"Hadi gidelim," dedi Jim Clarke. "Sana yanıt vermeyecekler."

"Ama onları yanımda eve götürmek istiyorum."

"Biz elimizden geleni yaptık. Daha sonra, seni görmek istedikleri zaman tekrar geliriz."

"Constance? Constance, *ne olur* yanıt ver."

Constance iç çekip parmaklarıyla sinirli sinirli, neredeyse çıt çıkarmadan merdivenin tırabzanına vurdu. "Umarım bir an önce gider," dedi kulağıma. "Çorbam suyunu çekecek."

Helen Clarke tekrar tekrar seslendi; evin etrafından dönüp otomobillerine giderken sanki ormanda bir yerlerde, belki bir ağaçta ya da marul yapraklarının altındaymışız ya da belki üstüne atlamak için bir çalının dibinde bekliyormuşuz gibi, "Constance? Constance?" diye çağırdı. Uzakta motorun çalıştığını duyunca mahzenden çıktık, Constance çorbasının altını kapattı,

ben de gittiklerinden emin olmak ve ön kapının kilidini kontrol etmek için koridora gittim. Otomobillerinin araba yolunda döndüğünü gördüm; Helen Clarke'ın hâlâ, "Constance? Constance?" diye seslendiğini duyar gibiydim.

"Çayını ne kadar çok istiyormuş," dedim Constance'a, mutfağa döndüğümde.

"Sadece iki kulplu fincanımız var," dedi Constance. "Burada bir daha asla çay içmeyecek."

"İyi ki Julian Amca yok, yoksa birimizin kırık fincan kullanması gerekecekti. Julian Amca'nın odasını toplayacak mısın?"

"Merricat." Constance ocağın başında bana bakmak için döndü. "Ne *yapacağız*?"

"Evi topladık. Yemek yedik. Helen Clarke'tan saklandık. Hakikaten, şimdi ne yapacağız?"

"Nerede yatacağız? Saatin kaç olduğunu nereden bileceğiz? Üstümüze başımıza ne giyeceğiz?"

"Saatin kaç olduğunu neden bilmemiz gereksin ki?"

"Yiyecekler sonsuza dek yetmez, konserveler bile."

"Irmağın yanındaki gizli yerimde uyuyabiliriz."

"Hayır. Orası saklanmak için güzel ama gerçek bir yatağa ihtiyacın var."

"Merdivende bir döşek gördüm. Belki eski yatağımındır. Onu alıp yıkayabilir, güneşte kurutabiliriz. Bir köşesi yanmış."

"Güzel," dedi Constance. Birlikte merdivene gittik ve döşeği tuhaf bir açıyla tuttuk; nahoş bir biçimde ıslak ve pisti. Beraberindeki küçük tahta ve cam parçalarıyla çekerek onu koridora sürükledik ve Constance'ın temiz mutfak zemininden geçirip mutfak kapısına kadar götürdük. Kapının kilidini açmadan önce dört bir yana dikkatle baktım ama güvendeydik. Döşeği bahçeye

sürükledik ve annemizin mermer bankının hemen yanına, güneşin altına koyduk.

"Julian Amca buraya otururdu," dedim.

"Bugün Julian Amca'nın güneşte oturması için çok güzel bir gün olurdu."

"Umarım öldüğü zaman üşümemiştir. Belki bir anlığına güneşi hatırlamıştır."

"Şalı bendeydi, umarım ona ihtiyaç duymamıştır. Merricat, ben buraya, onun eskiden oturduğu yere bir şey dikeceğim."

"Ben de onun için bir şey gömeceğim. Ne dikeceksin?"

"Bir çiçek." Constance eğilip usulca çime dokundu. "Sarı bir çiçek."

"Bahçenin tam ortasında komik duracak."

"Neden orada olduğunu biz bileceğiz, başka kimse de görmeyecek."

"Ben de sarı bir şey gömeceğim, Julian Amca'yı sıcak tutmak için."

"Ama önce, benim tembel Merricat'im, bir tencere su getirip şu döşeği yıkayacaksın. Ben de mutfağın yerini tekrar sileceğim."

Çok mutlu olacağız, diye düşündüm. Yapılacak çok iş vardı, günlere yeni bir düzen vermek gerekiyordu ama çok mutlu olacağımızı düşündüm. Constance solgundu, mutfağına yapılana hâlâ üzülüyordu ama her bir rafı ovalamış, masayı tekrar tekrar silmiş, pencerelerle yeri yıkamıştı. Tabaklarımız yiğitçe raflarında duruyordu, kurtardığımız konservelerle sağlam yiyecek kutuları da kilerde azımsanamayacak uzunlukta bir sıra oluşturmuştu.

"Jonas'ı eğitebilir, yahni yapmak için ona tavşan avlatabilirim," dedim; güldü. Jonas boş boş ona baktı.

"O kedi krema, romlu kek ve tereyağlı yumurtayla beslenmeye o kadar alışık ki çekirge bile yakalayabileceğinden şüpheliyim."

"Çekirge yahnisinin hoşuma gideceğini sanmam."

"Her halükârda, *şu anda* soğanlı turta yapacağım."

Constance mutfağı temizlerken ben kalın bir karton kutu bulup özenle parçalara ayırdım ve böylece mutfak kapısındaki camı kapatmak için birkaç tane büyük kartonum oldu. Çekiçle çiviler alet kulübesindeydi; onları oraya, kırık basamağı tamir etmeye çalıştıktan sonra Charles Blackwood koymuştu. Kimsenin içeriyi göremeyeceği şekilde, tamamen kapanana dek kartonları cama çiviledim. İki mutfak penceresinin üstüne de kartonlar astım, mutfak artık karanlık ama güvenliydi. "En iyisi mutfak pencerelerini kirli bırakmak," dedim Constance'a ama o, bunu duyunca dehşete düştü ve "Pencereleri kirli bir evde yaşayamam," dedi.

İşimiz bittiğinde mutfak tertemiz olmuştu ama içeri çok az ışık girdiğinden pırıl pırıl görünmüyordu; Constance'ın hoşnut kalmadığının farkındaydım. Güneş ışığını, aydınlığı ve parlak, güzel bir mutfakta yemek pişirmeyi seviyordu. "Kapıyı açık tutabiliriz," dedim, "hep tetikte olmak şartıyla. Evin önüne otomobil gelirse sesini duyarız. Fırsat bulduğumda," dedim, "kimse buraya, arkaya gelemesin diye evin yan taraflarına nasıl barikat kurabileceğimizi düşüneceğim."

"Helen Clarke'ın tekrar geleceğine eminim."

"Her halükârda artık içeri bakamaz."

Gün ilerliyordu; kapı açık bile olsa güneş ışığı içeride yere az vuruyordu. Jonas ocağın başında duran Constance'ın yanına gidip yemeğini istedi. Mutfak sıcak, rahat, tanıdık ve temizdi. Buraya bir şömine ne çok yakışır, diye düşündüm, ateşin yanında oturabiliriz. Sonra, hayır, dedim, evde yeterince ateş yandı.

"Ön kapı kilitli mi diye kontrol edeceğim," dedim.

Kapı kilitliydi, dışarıda da kimse yoktu. Mutfağa döndüğümde Constance, "Yarın Julian Amca'nın odasını temizleyeceğim. Evimiz öyle küçüldü ki her yer tertemiz olmalı."

"Orada mı yatacaksın? Julian Amca'nın yatağında?"

"Hayır Merricat. Senin orada yatmanı istiyorum. Elimizdeki tek yatak o."

"Benim Julian Amca'nın odasına girmem yasak."

Constance bir an sessiz kaldı, beni merakla inceledi, sonra, "Julian Amca artık aramızda olmasa da mı, Merricat?" diye sordu.

"Hem ben döşeği buldum ve temizledim, üstelik benim yatağımın döşeği o. Onu yere, köşeme koymak istiyorum."

"Şapşal Merricat. Zaten korkarım bu akşam ikimiz de yerde yatmak zorundayız. Döşek yarından önce kurumaz, Julian Amca'nın yatağı da temizlenmedi."

"Gizlenme yerimden dallar getirebilirim, yapraklar da."

"Temiz mutfak zeminime mi?"

"Ama battaniyeyi alacağım, Julian Amca'nın şalını da."

"Dışarı mı çıkacaksın? Şimdi? Tüm o yolu gidecek misin?"

"Dışarıda kimse yok," dedim. "Hava neredeyse kararda, güvenle gidip gelebilirim. Biri gelirse kapıyı kapatıp kilitle, kapıyı kapalı görürsem sorun yaşamadan eve girebilene dek derenin yanında beklerim. Beni koruması için Jonas'ı yanımda götüreceğim."

Dereye kadar koştum ama Jonas benden hızlıydı, gizlenme yerime vardığımda beni çoktan orada bekliyordu. Koşmak iyi gelmişti, evimize döndüğümde açık mutfak kapısıyla içerideki sıcak ışığı görmek de iyi gelmişti. Jonas'la içeri girdikten sonra kapıyı kapatıp sürgüsünü çektim ve geceye hazırdık.

"Güzel bir akşam yemeği oldu," dedi Constance, yemek pişirdiği için coşkun ve mutlu. "Gel de otur Merricat." Kapıyı kapattığım için lambayı yakmak zorunda kalmıştı; tabaklarımız özenle masaya yerleştirilmişti. "Yarın gümüş takımları parlatmaya çalışacağım," dedi, "bahçeden de sebze toplamalıyız."

"Marullar kül içinde."

"Yarın ayrıca," dedi Constance, pencereleri kapatan siyah kare kartonlara bakarak, "senin kartonunu gizlemek için bir tür perde uydurmaya çalışacağım."

"Yarın evin yan taraflarına barikat kuracağım. Yarın Jonas bize tavşan tutacak. Yarın senin için saati tahmin etmeye çalışacağım."

Uzakta, evin ön tarafında bir otomobil durdu; sessizliğe büründük, birbirimize baktık. Şimdi, diye düşündüm, gerçekte ne kadar güvende olduğumuzu göreceğiz. Mutfak kapısının sürgülü olup olmadığını kontrol etmek için ayağa kalktım; kartondan dışarıyı göremiyordum, onların da içeriyi göremediğine emindim. Ön kapıya vurmaya başladılar ama ön kapının kilidini kontrol için vakit yoktu. Sadece kısa bir süre vurdular kapıya, sanki evin ön tarafında olmayacağımızı biliyormuş gibi; sonra evin yanından arka tarafa geçmeye çalışırlarken karanlıkta düşe kalka ilerlediklerini duyduk. Jim Clarke'ın sesini duydum, bir de Doktor Levy'ye ait olduğunu hatırladığım bir başka ses.

"Hiçbir şey görünmüyor," dedi Jim Clarke. "Zifiri karanlık."

"Pencerelerden birinden ışık sızıyor."

Hangisi, diye merak ettim, hangi pencere hâlâ ışık sızdırıyordu?

"İçeride oldukları kesin," dedi Jim Clarke. "Başka nerede olacaklar!"

"Sadece yaralı ya da hasta olup olmadıklarını bilmek istiyorum. Yardıma muhtaç halde öylece kısılıp kaldıklarını düşünmek hoşuma gitmiyor."

"Benim onları beraberimde eve götürmem bekleniyor," dedi Jim Clarke.

Arka kapıya vardılar, sesleri hemen dışarıdan geliyordu; Constance elini masanın üzerinden bana uzattı. İçeriye bakmayı başaracak olurlarsa birlikte mahzene koşabilirdik. "Kahrolası camların hepsini tahtayla kapatmışlar," dedi Jim Clarke; iyi, ah, bu çok iyi, diye düşündüm ben de. Ardiyede gerçek tahtalar olduğunu unutmuştum ve aklıma kartondan başka bir şey gelmemişti, karton fazla dayanıksızdı.

"Bayan Blackwood?" diye seslendi doktor ve ikisinden biri kapıya vurdu. "Bayan Blackwood? Ben Doktor Levy."

"Ben de Jim Clarke. Helen'ın kocası. Helen sizin için çok endişeleniyor."

"Yaralı mısınız? Hasta mısınız? Yardıma ihtiyacınız var mı?"

"Helen bize gelmenizi istiyor, sizi evde bekliyor."

"Dinleyin," dedi doktor; yüzünü cama iyice yaklaştırdığını düşündüm, neredeyse değecek kadar. Cana yakın bir ses tonuyla, usul usul konuşuyordu. "Dinleyin, kimse size zarar vermeyecek. Biz dostunuzuz. Ta buraya kadar size yardım etmek ve iyi olduğunuzu görmek için geldik, sizi rahatsız etmek niyetinde değiliz. Hatta sizi bir daha asla rahatsız etmeyeceğimize söz veriyoruz, yeter ki bir kere iyi olduğunuzu, güvende olduğunuzu söyleyin. Tek kelime yeter."

"İnsanların sizin için kaygılanıp durmasına izin vermeyin," dedi Jim Clarke.

"Sadece tek bir kelime," dedi doktor. "Tek yapmanız gereken iyi olduğunuzu söylemek."

Beklediler; içeriyi görme arzusuyla yüzlerini cama yapıştırdıklarını hissedebiliyordum. Constance masanın diğer tarafından bana bakıp hafifçe gülümsedi, ben de ona gülümsedim; koruyucu kartonlarımız işe yarıyordu, adamlar içeriyi göremiyorlardı.

"Dinleyin," dedi doktor, sesini hafifçe yükselterek, "dinleyin, Julian'ın cenazesi yarın. Bilmek istersiniz diye düşündük."

"Şimdiden bir sürü çiçek geldi," dedi Jim Clarke. "Tüm o çiçekleri görmek sizi çok mutlu edecek. Biz yolladık, Wright'lar yolladı, Carrington'lar yolladı. Bence Julian'a yolladığımız çiçekleri görseniz dostlarınızla ilgili hisleriniz değişir."

Julian Amca'ya kimlerin çiçek yolladığını görünce neden hislerimizin değişeceğini merak ettim. Çiçeklerle birlikte gömülmüş, çiçeklerle sarılmış Julian Amca'nın bizim her gün gördüğümüz Julian Amca'ya benzeyecek hali yoktu herhalde. Belki de çiçek öbekleri ölü Julian Amca'yı sıcak tutardı; ölü Julian Amca'yı zihnimde canlandırmaya çalıştım ama sadece uykudaki halini hatırlayabildim. Clarke'ların, Carrington'ların ve Wright'ların, zavallı yaşlı Julian Amca'nın biçare ölüsüne kucak kucak çiçek döktüklerini hayal ettim.

"Dostlarınızı uzaklaştırınca elinize hiçbir şey geçmeyeceğinin farkındasınız değil mi? Helen size söylememi istedi..."

"Dinleyin." Kapıya abandıklarını hissedebiliyordum. "Sizi rahatsız etmek istediğimiz yok. Sadece söyleyin, iyi misiniz?"

"Tekrar tekrar gelip durmayacağımızı biliyorsunuzdur herhalde. Dostluğun kaldırabileceklerinin de bir sınırı var."

Jonas esnedi. Constance sessizlik içinde, yavaş yavaş, dikkatli dikkatli sofrada yerine döndü ve tereyağlı bir çörek alıp sessizce küçük bir parça ısırdı. Gülmek istedim, ellerimi ağzıma götürdüm; sessizce çörek yiyen Constance çok komikti, yemek yeme taklidi yapan oyuncak bir bebeğe benziyordu.

"*Kahretsin*," dedi Jim Clarke. Kapıya vurdu. "*Kahretsin*," dedi.

"Son kez söylüyorum," dedi doktor, "içeride olduğunuzu biliyoruz, son kez söylüyorum, lütfen..."

"Öf, boş ver gel," dedi Jim Clarke. "Bağırmaya değmez."

"Dinleyin," dedi doktor; ağzını kapıya dayadığını düşündüm, "yakında bir gün yardıma ihtiyacınız olacak. Hastalanacaksınız ya da bir yerinize bir şey olacak. Yardıma *ihtiyaç* duyacaksınız. İşte o *zaman* hemen yanımıza..."

"Onları kendi hallerine bırak," dedi Jim Clarke. "Hadi gel."

Evin yanından ilerleyen ayak seslerini duydum ve bizi kandırıp kandırmadıklarını merak ettim; uzaklaşma numarası yaptıktan sonra sessizce geri gelip kapının dışında bekleyecekler miydi? Constance'ın içeride sessizce çörek yediğini, Jim Clarke'ın da dışarıda sessizce beklediğini düşündüm ve tüylerim ürperdi; belki dünyada bir daha asla ses çıkmayacaktı. Sonra evin ön tarafında motor çalıştı ve otomobilin uzaklaştığını duyduk; Constance çatalını tabağa çat diye bıraktı, ben de rahat bir nefes alarak, "Sence Julian Amca'yı nerede tutuyorlardır?" diye sordum.

"Aynı yerde," dedi Constance dalgın dalgın, "şehirde. Merricat," dedi, aniden kafasını kaldırarak.

"Efendim Constance?"

"Senden özür dilemek istiyorum. Önceki gece sana çok kötü davrandım."

Soğuk ve kıpırtısız duruyor, ona bakıp önceki geceyi anımsıyordum.

"Çok kötü davrandım," dedi. "Sana neden öldüklerini asla hatırlatmamalıydım."

"O zaman şimdi de hatırlatma." Elini tutmak için elimi uzatamıyordum.

"Unutmanı istemiştim. O konuyu asla, hiçbir zaman açmak istememiştim, konuştuğum için özür dilerim."

"Şekere koydum."

"Biliyorum. O zaman da biliyordum."

"Sen hiç şeker kullanmazdın."

"Evet."

"O yüzden şekere koydum."

Constance içini çekti. "Merricat," dedi, "bu konuyu bir daha asla açmayacağım. Asla."

Tüylerim ürpermişti ama bana sevgiyle gülümsedi ve her şey yoluna girdi.

"Seni seviyorum Constance," dedim.

"Ben de seni seviyorum, canım Merricat."

Jonas yerde oturuyor, yerde uyuyordu; o zaman benim için de çok zor olmasa gerek, diye düşündüm. Constance'ın battaniyesinin altına yapraklar ve yumuşak yosunlar sermeliydim fakat mutfağı tekrar kirletemezdik. Battaniyemi taburemin yanındaki köşeye koydum çünkü en iyi bildiğim yer burasıydı; Jonas da tabureye çıkıp oturdu ve aşağı, bana baktı. Constance ocağın yanında yere uzanmıştı ama yüzünün solgunluğu mutfağın ta öte ucundan görünüyordu. "Rahat mısın?" diye sordum ona; güldü.

"Bu mutfakta çok vakit geçirdim," dedi, "ama daha önce yere yatmayı hiç denememiştim. Ona öyle iyi baktım ki, bence beni rahat ettirmek zorunda."

"Yarın marul toplayacağız."

10

Günlerimiz yavaş yavaş düzene oturarak mutlu bir hayat biçimini aldı. Sabahları uyandığımda ilk iş, ön kapının kilidini kontrol etmek için koridora çıkıyordum. Özellikle sabahın erken saatlerinde hareketliydik çünkü o sıralarda ortalıkta kimseler olmuyordu. Arazinin kapısı artık kilitli olmadığı ve patika kullanıma açıldığı için çocukların geleceğini öngörememiştik; bir sabah ön kapının yanında durmuş, ince pencerelerden dışarı bakıyordum ki bahçemizde oynadıklarını gördüm. Belki de anne babaları yolu inceleyip rahatça geçilebilir mi diye bakmaları için yollamıştı onları, belki de çocuklar ister istemez her yerde oyun oynuyorlardı. Yine de evimizin önünde oynarken biraz huzursuz görünüyorlardı ve sesleri az çıkıyordu. Belki de mahsustan oyun oynuyormuş gibi göründüklerini düşündüm çünkü çocuktu onlar ve çocukların oyun oynaması gerekirdi; oysa aslında buraya uyduruk bir çocuk kılığında bizi gözetlemeye gönderilmişlerdi. Onları seyrederken pek de inandırıcı olmadıkları sonucuna vardım; hareketleri zarafetten yoksundu ve görebildiğim kadarıyla bir kere bile evimize bakmamışlardı. Acaba ne kadar kısa bir süre içinde verandaya çıkacak ve küçük suratlarını kepenklere yapıştırıp boşluklardan içeriyi görmeye çalışacaklardı? Constance arkamdan gelip omzumun üstünden dışarı baktı. "Bunlar yabancıların çocukları," dedim ona. "Suratları yok."

"Gözleri var."

"Kuş olduklarını farz et. Bizi göremiyorlar. Henüz bilmiyorlar, inanmak da istemiyorlar ama bizi bir daha asla göremeyecekler."

"Herhalde artık bir kere geldiklerine göre hep gelirler."

"Bir sürü yabancı gelecek ama içeriyi göremeyecek. Artık kahvaltı yapabilir miyim?"

Mutfak, ben sürgüyü ve kapıyı açıp güneş ışığını içeri alana dek hep karanlıktı sabahleyin. Ondan sonra Jonas basamakta oturup temizlenmeye çıkıyordu, Constance da kahvaltımızı hazırlarken şarkı söylüyordu. Kahvaltıdan sonra ben Jonas'la basamağa oturuyordum, Constance da mutfağı temizliyordu.

Evin yanlarına barikat kurmak tahmin ettiğimden de kolay olmuştu; Constance el feneri tutarken bir gecede halletmiştim. Evimizin her iki yanında, ağaçlarla çalıların binaya iyice sokulup arka tarafa korunak oluşturduğu ve evin etrafından dönen tek yolu daralttığı bir nokta vardı. Bay Harler'ın verandamızda yığdığı hurdaları tek tek taşıdım ve kırık tahtalarla eşyaları o en dar noktada üst üste dizdim. Elbette kimsenin geçişine gerçekten engel olacak değildi, çocuklar kolayca üzerinden tırmanabilirdi ama geçmeye yeltenen olursa düşen kırık tahtaların sesi bize mutfak kapısını kapatıp sürgüleyecek bolca zaman tanırdı. Alet kulübesinde birtakım tahtalar bulmuş, onları mutfak kapısının camına kabaca çivilemiştim ama onları evin yanlarına barikat olarak koymak istemiyordum çünkü o zaman herkes ne kadar üstünkörü bir iş yaptığımı görürdü. Belki de, dedim kendime, şu kırık basamağa el atmayı deneyebilirim.

"Şimdi neye gülüyorsun?" diye sordu Constance.

"Sonunda Ay'a vardığımızı ama buranın beklediğimden biraz farklı olduğunu düşünüyorum."

"Mutluluk dolu bir yer ama." Constance kahvaltıyı masaya getiriyordu: çırpılmış yumurta, sıcak çörek ve altın sarısı bir yaz günü yaptığı böğürtlen reçeli. "Olabildiğince çok sebze toplamalıyız," dedi. "Bahçenin orada durarak olgunlaşan şeyleri gelip toplamamızı beklediğini düşünmek hoşuma gitmiyor. Ayrıca evde daha fazla yiyeceği güvende tutmak içimi rahatlatır."

"Kanatlı atıma binip sana tarçın ve kekik, zümrütler ve karanfiller, altın yazmalar ve lahanalar toplayacağım."

"Bir de ışkın."

Sebze bahçesine gittiğimizde mutfağın kapısını açık bırakabildik çünkü birileri barikatlarıma yaklaşmaya kalkarsa açıkça görebilir, gerektiğinde eve geri koşabilirdik. Sepeti ben taşıdım ve küller yüzünden hâlâ gri olan marullarla turpları, domatesleri, salatalıkları, daha sonra da çilekleri ve kavunları topladık. Normalde meyvelerle sebzeleri daha toprak ve hava yüzünden nemliyken yerdim ama yanan evimizin külleriyle pislenmiş bir şey yemek istemiyordum. Aslında kirle isin çoğu rüzgârla gitmişti ve bahçenin etrafında hava temiz ve ferahtı ama duman toprağa sinmişti ve ben oradan hiç çıkmayacağını düşünüyordum.

Eve güvenle yerleşir yerleşmez Constance, Julian Amca'nın odasını açıp temizlemişti. Julian Amca'nın yatağındaki çarşafları ve battaniyeleri çıkarıp mutfak lavabosunda yıkamış, sonra da kurusun diye dışarı, güneşe asmıştı. "Julian Amca'nın kâğıtlarını ne yapacaksın?" diye sordum ona. Ellerini lavabonun kenarına yaslayıp duraksadı.

"Herhalde kutuda tutacağım," dedi sonunda. "Kutuyu da herhalde mahzene indiririm."

"Muhafaza mı edeceksin?"

"Muhafaza edeceğim. Kâğıtlarına saygı gösterildiğini düşünmek isterdi. Ben de Julian Amca'nın kâğıtlarının muhafaza edilmediği fikrine kapılmasını istemem."

"Ön kapı kilitli mi diye gidip baksam iyi olur."

Çocuklar sık sık ön taraftaki bahçemizde oluyordu; her zamanki oyunlarını oynuyor, evimize bakmıyor, ani ve kesik kesik koşturarak çekimser hareket ediyor ve birbirlerine durduk yere vuruyorlardı. Kapının kilidini her kontrol edişimde çocukların orada olup olmadığını görmek için dışarı bakıyordum. Artık sık sık patikamızda yürüyen birilerini görüyordum; patikayı bir yerden diğerine gitmek için kullanıyor, bir zamanlar sadece benim ayaklarımın bastığı yerlere ayak basıyorlardı; onu, sanki yapılabileceğini göstermek adına herkes bir sefer üzerinden geçmek zorundaymış gibi, istemeye istemeye kullandıklarını, sadece birkaç nefret dolu cüretkârın bu yoldan bir kereden fazla geçtiğini düşünüyordum.

Constance, Julian Amca'nın odasını temizlerken uzun öğleden sonrayı hayaller kurarak geçirdim ve Jonas yanımda uyuduğu sırada kapının eşiğinde oturup sessiz, güvenli bahçeyi seyrettim.

"Baksana Merricat," dedi Constance, kucağında bir dolu giysiyle yanıma gelerek, "bak, Julian Amca'nın iki takımı, bir pardösüsü, bir de şapkası varmış."

"Bir zamanlar ayağa kalkıp yürüyebiliyormuş, kendisi anlatmıştı."

"Onun yıllar yıllar önce bir gün bir takım elbise almaya gittiğini hayal meyal hatırlıyorum, herhalde bu iki takımdan birini almıştı. İkisi de pek kullanılmamış."

"O son günün akşamı, onlarla yemek yerken üzerinde ne vardı acaba? Yemekte hangi kravatı takmıştı? Eminim hatırlanmasını isterdi."

Bir anlığına, gülümsemeden bana baktı. "Bu ikisinden biri olamaz, daha sonra onu hastaneden almaya gittiğimde üstünde pijama ve robdöşambr vardı."

"Belki de şimdi bu takımlardan birini giymeli."

"Herhalde Jim Clarke'ın eski takımlarından biriyle gömülmüştür." Constance mahzene yöneldi, sonra durdu. "Merricat?"

"Efendim Constance?"

"Evde sadece Julian Amca'nın bu giysilerinin kaldığının farkında mısın? Benimkilerin hepsi yandı, seninkiler de öyle."

"Onların eşyaları da tavan arasında."

"Benim sadece bu üstümdeki pembe elbisem var."

Üstüme baktım. "Ben de kahverengi giymişim."

"Seninkinin bir de yıkanması ve yamalanması lazım. Elbiselerini böyle yırtmayı nasıl başarıyorsun Merricat'im?"

"Yapraklardan bir takım elbise dokuyacağım. Hemen şimdi. Düğme niyetine palamutlarla."

"Merricat, ciddi ol. Julian Amca'nın giysilerini giymek zorundayız."

"Benim Julian Amca'nın eşyalarına dokunmam yasak. Soğuk kış günleri için yosundan astarım ve kuş tüyünden şapkam olacak."

"Bunlar Ay için fevkalade uygun olabilir budala hanımefendi. Ay'da istersen Jonas gibi tüylerle giyin kuşan, bana ne. Ama burada, bizim evimizde Julian Amca'nın eski gömleklerinden birini, belki de pantolonunu giyeceksin."

"Ya da Julian Amca'nın bornozuyla pijamalarını giymemi bekliyorsun herhalde. Hayır, Julian Amca'nın eşyalarına dokunmam yasak, ben üstüme yapraklar giyeceğim."

"Yasak yok ki. Ben sana izin veriyorum."

"Hayır."

İçini çekti. "Pekâlâ," dedi, "muhtemelen beni onları giymiş göreceksin." Sonra durdu, güldü, bana baktı, tekrar güldü.

"Constance?" dedim.

Julian Amca'nın giysilerini bir sandalyenin arkasına attı ve gülmeye devam ederek kilere gidip çekmecelerden birini açtı. Neyin peşinde olduğunu anlayıp ben de güldüm. Sonra geri geldi ve yanıma bir kucak dolusu masa örtüsü koydu.

"Bunlar gayet güzel durur, zarif Merricat. Baksana, şunun, kenarları sarı çiçekli olanın içinde kendini nasıl hissedersin? Ya da şu şık kırmızı beyaz damalının? Damasko olan korkarım ki rahat edemeyeceğin kadar sert, hem zaten yamalı."

Ayağa kalkıp kırmızı beyaz damalıyı üstüme tuttum. "Kafam için bir delik açarsın," dedim. Memnun kalmıştım.

"Dikiş malzemem yok. Ya iple beline bağlayacaksın ya da bırakacaksın toga gibi sarksın."

"Damaskoyu pelerin olarak kullanacağım. Damasko pelerini olan başka kimse var mı?"

"Merricat, ah, Merricat." Constance elindeki masa örtüsünü bırakıp bana sarıldı. "Bebeğime, Merricat'ime ne yaptım ben böyle?" dedi. "Evi yok. Yiyeceği yok. Masa örtüsüne sarınmış halde. Ne yaptım ben ona?"

"Constance," dedim. "Seni seviyorum Constance."

"Bez bebek gibi masa örtüsü giyiyorsun."

"Constance. Öyle mutlu olacağız ki Constance."

"Ah Merricat," dedi, bana sarılarak.

"Beni dinle Constance. Çok mutlu olacağız."

Constance'a düşünmesi için fazla fırsat tanımak istemediğimden hemen giyindim. Kırmızı beyaz damalı örtüyü seçtim ve Constance kafam için delik açtıktan sonra benim için salon perdelerinden kestiği püsküllü, altın rengi ipi alıp kemer niyetine belime sardım, bence çok güzel görünüyordum. Constance başta üzüldü, beni görünce üzgün üzgün başını çevirip kahverengi elbisemi lavaboda hışımla ovalayarak yıkamaya başladı ama ben kaftanımı sevmiştim ve içinde dans etmeye başladım, kısa sürede Constance'ın da yüzünde güller açtı ve yine bana güldü.

"Robinson Crusoe hayvan derileri kuşanmıştı," dedim ona. "Onun altın kemerli, eğlenceli giysileri yoktu."

"Kabul etmem gerek ki seni hiç böyle parlak renkler içinde görmemiştim."

"Sen Julian Amca'nın derisini giyeceksin ama ben masa örtümü yeğliyorum."

"Yanılmıyorsam şu an üstündeki yıllar yıllar önce, yazın bahçede kahvaltı yapmak için kullanılıyordu. Kırmızı beyaz dama deseni yemek odasında asla kullanılmazdı elbette."

"Kimi günler bahçede yaz kahvaltısı olacağım, kimi günler mum ışığında resmî bir akşam yemeği, kimi günler..."

"Kir pas içindesin Merricat. Çok güzel bir tuvaletin var ama yüzün çok kirli. Varımızı yoğumuzu kaybetmiş olabiliriz genç bayan ama en azından hâlâ temiz suyumuz ve bir tarağımız var."

Julian Amca'nın odası bir konuda yararlı olmuştu: Constance'ı, Julian Amca'nın sandalyesini çıkarıp barikatımı kuvvetlendirmek için bahçeye sürmeye ikna etmeyi başardım. Constance'ın boş sandalyeyi itişini görmek tuhaftı, ben de bir an

için Julian Amca'yı, elleri kucağında, oturmuş halde hayal etmeye çalıştım ama varlığından geriye sadece sandalyenin aşınmış yerleri kalmıştı, bir de minderin altına sıkıştırılmış bir mendil. Ama sandalye barikatımı güçlendirecek, ölen Julian Amca'nın yerindeki boşluk davetsiz misafirlere daima gözdağı verecekti. Julian Amca'nın bütünüyle yok olacağından korkuyordum; kâğıtları bir kutuda, sandalyesi barikattaydı; diş fırçası çöpe atılmış, kokusu bile odasından silinmişti ama toprak yumuşayınca Constance bahçede Julian Amca'nın yerine sarı bir gül ağacı dikti, ben de üzerine adının baş harfleri kazılı altın kalemini suyun kenarına gömdüm, böylece dere onun adını hep anacaktı. Jonas, Julian Amca'nın daha önce hiç girmediği odasına girmeye alıştı ama ben girmedim içeri.

Helen Clarke kapımıza iki kere daha geldi; kapıya vuruyor, bize sesleniyor, yanıt vermemiz için yalvarıyordu ama biz sessizce oturuyorduk; barikatım yüzünden evin arka tarafına geçemeyeceğini görünce ön kapıdan seslenerek bir daha geri gelmeyeceğini söyledi; gelmedi de. Bir akşam, belki Constance'ın, Julian Amca'nın gül ağacını diktiği günün akşamı, masada oturmuş akşam yemeğimizi yerken ön kapının usulca tıklatıldığını duyduk. Helen Clarke'a ait olamayacak kadar usul bir vuruştu bu; kapının kilitli olup olmadığını kontrol etmek için masadan kalkıp koridordan hızla ama sessizce geçtim, Constance da merak içinde peşimden geldi. Sessizce kapıya dayanıp dinledik.

"Bayan Blackwood?" dedi biri dışarıda alçak bir sesle; ona ne kadar yakın olduğumuzun farkında mıydı, merak ettim. "Bayan Constance? Bayan Mary Katherine?"

Hava tam kararmamıştı ama içeride, durduğumuz yerde birbirimizi hayal meyal seçebiliyorduk, kapıya yaslanmış iki beyaz surat. "Bayan Constance?" dedi adam tekrar. "Dinleyin."

Kimsenin onu görmediğinden emin olmak için kafasını iki yana çevirdiğini düşündüm. "Dinleyin," dedi, "size tavuk getirdim."

Kapıya usulca vurdu. "Umarım beni duyuyorsunuzdur," dedi. "Size tavuk getirdim. Eşim yaptı, bir güzel de kızarttı. Biraz kurabiye ve turta da var. Umarım beni duyuyorsunuzdur."

Constance'ın gözlerinin fal taşı gibi açıldığını görebiliyordum. Birbirimize bakakaldık.

"Gerçekten umarım ki beni duyuyorsunuzdur Bayan Blackwood. Sizin sandalyelerinizden birini kırdım, özür dilerim." Kapıya tekrar, usulca vurdu. "Pekâlâ," dedi. "Bu sepeti buraya, basamağa bırakacağım. Umarım beni duymuşsunuzdur. Hoşça kalın."

Uzaklaşan usul adımları dinledik ve Constance bir dakika sonra, "Ne yapsak? Kapıyı açalım mı?" dedi.

"Daha sonra," dedim. "Hava iyice kararınca bakarım ben."

"Acaba turta nasıl? Sence benim turtalarım kadar iyi midir?"

Yemeğimizi bitirdik, ben ön kapının açıldığını kimsenin göremeyeceğinden emin olana dek bekledik, sonra koridordan ilerdik ve kapının kilidini açıp dışarı baktım. Sepet kapının önünde duruyordu, üzerine bir mendil serilmişti. Sepeti içeri aldım ve Constance onu elimden alıp mutfağa taşırken kapıyı kilitledim. "Yabanmersinli," dedi ben yanına gelince. "Çok da güzel görünüyor, hâlâ sıcak."

Mendile sarılı tavuğu ve küçük kurabiye paketini çıkardı; her birine sevgiyle, şefkatle dokunuyordu. "Sıcacık," dedi. "Onları yemekten hemen sonra pişirmiş olmalı ki adam çabucak getirsin. Acaba iki turta mı yapmıştır, biri belki kendi evine? Her şeyi sıcakken sarıp kocasına hemen götürmesini söylemiş. Bu kurabiyeler yeterince kıtır değil."

"Sepeti geri götürüp verandaya koyayım ki onu bulduğumuzu anlasın."

"Yo, olmaz." Constance beni kolumdan yakaladı. "Önce mendilleri yıkamam lazım. Kadın hakkımda ne düşünür sonra?"

Bazen ev yapımı domuz pastırması, meyve ya da kendi reçellerinden getiriyorlardı ve bunlar hiçbir zaman Constance'ın reçelleri kadar güzel olmuyordu. Çoğunlukla kızarmış tavuk getiriyorlardı; bazen kek ya da turta, sık sık kurabiye, kimi zaman patates ya da lahana salatası. Bir keresinde bir tencere et yahnisi getirdiler, Constance bunu ayrıştırıp sonra tekrar, kendi yahni kurallarına göre birleştirdi; bazen de tencere tencere haşlanmış fasulye ya da makarna getiriyorlardı. "Katıldıkları en büyük hayır yemeği biziz," dedi Constance bir keresinde, az önce içeri aldığım ev yapımı ekmeğe bakarak.

Bunların tümü kapımızın önüne bırakılıyordu, hep sessizce, hep geceleyin. Kadınların, sepetleri, adamların akşam işten eve gelince götürmeleri için hazır ettiğini düşünüyorduk; belki tanınmamak için karanlıkta geliyorlardı, sanki diğerlerinden saklanmak istiyorlarmış, sanki bize ulu orta yemek getirmek utanç verici bir şeymiş gibi. Yemekleri birçok farklı kadının yaptığını söyledi Constance. "Bak bu," diye açıkladı bir keresinde bana, fasulyenin tadına bakarak, "ketçap kullanıyor, üstelik çok fazla, bir önceki daha çok melas koyuyordu." Sepetlere bir-iki seferinde notlar bırakılmıştı: "Bu, tabaklar için", "Perdeler için özür dileriz" ya da "Arpınız için çok üzgünüz." Sepetleri her seferinde bulduğumuz yere geri koyuyor, ön kapıyı da hava tamamen kararana ve etrafta kimsenin bulunmadığına emin olana kadar açmıyorduk. Sonrasında ön kapının kilidini her seferinde dikkatle kontrol ediyordum.

Dereye artık inemediğimi fark ettim; Julian Amca oradaydı, ayrıca Constance'tan fazla uzaklaşmış oluyordum. Ormanın kenarından öteye hiç geçmiyordum, Constance da sadece seb-

ze bahçesine kadar ilerliyordu. Artık ne bir şeyler gömmeme ne de taşa dokunmama izin vardı. Her gün mutfak penceresindeki tahtalara bakıyor, küçük çatlaklar görünce üstüne daha fazla tahta çakıyordum. Her sabah uyanır uyanmaz ön kapının kilidini kontrol ediyordum, Constance da her sabah mutfağı temizliyordu. Girişte epey vakit geçiriyorduk, özellikle de en çok insanın geçtiği zaman olan öğleden sonraları; kapının her iki yanına oturup dar camlardan dışarı bakıyorduk; bu camları da neredeyse tamamen kartonla kapattığımdan her birimizin sadece ufacık bir deliği vardı ve kimsenin içeriyi görmesi mümkün değildi. Çocukların oyun oynamasını izliyorduk, insanların yürüyüp geçmesini izliyorduk ve seslerini duyuyorduk; hepsi yabancıydı, fal taşı gibi açık gözleri ve beş karış açık şeytani ağızlarıyla eve bakıyorlardı. Bir gün bisikletli bir grup geldi; iki kadın, bir adam ve iki çocuk. Bisikletlerini araba yolumuza bırakıp ön bahçemize uzandılar, dinlenirken çimleri koparıp sohbet ettiler. Çocuklar araba yolumuzda yukarı aşağı, ağaçlarla çalıların arasında bir oraya bir buraya koşuşturdu. Bu, evimizin yanık çatısını sarmaşıkların sardığını öğrendiğimiz gündü; çünkü kadınlardan biri eve şöyle bir bakıp sarmaşıkların yanık izlerini neredeyse gizlediğini söyledi. Eve doğrudan bakmak için yüzlerini nadiren çeviriyorlardı ama gözlerinin ucuyla ya da omuzlarının üstünden veya parmaklarının arasından bakıyorlardı. "Eskiden çok güzel, tarihî bir evmiş, diyorlar," dedi çimlerimizin üstünde oturan kadın. "Bir zamanlar kasabanın belli başlı tarihi eserlerinden sayılırmış, öyle diyorlar."

"Şimdi mezara benziyor," dedi diğer kadın.

"Şışş," dedi ilk kadın, başıyla eve doğru işaret ederek. "Eskiden," dedi yüksek sesle, "çok güzel bir merdivenleri varmış, öyle diyorlar. İtalyan işiymiş."

"Seni duyamazlar ki," dedi diğer kadın, neşeyle. "Hem duysalar kimin umurunda?"

"Şışşş."

"İçeride biri var mı yok mu, kimse tam emin değil. Kasabalılar türlü masal anlatıyor."

"Şışş. Tommy," diye seslendi çocuklardan birine, "o basamaklardan uzak dur bakayım."

"Niye ki?" dedi çocuk, geriye çekilerek.

"Çünkü hanımefendiler içeride yaşıyorlar ve basamaklarına yaklaşılmasından hoşlanmıyorlar."

"Niye ki?" dedi çocuk, basamakların dibinde durup geriye, ön kapımıza çabucak bakarak.

"Hanımefendiler küçük çocukları sevmiyorlar," dedi ikinci kadın. O, kötülerdendi; ağzını yandan görebiliyordum, yılan ağızlıydı.

"Bana ne yaparlar?"

"Seni zorla alıkoyup zehirli şeker yedirirler. O eve yaklaşan yaramaz çocukların kaybolduğunu duydum. Küçük çocukları yakalayıp..."

"Şışş. Tadını *kaçırıyorsun* Ethel."

"Küçük kızları seviyorlar mı?" Çocuk yaklaştı.

"Küçük *çocuklardan* da küçük *kızlardan* da nefret ediyorlar. Tek fark, küçük kızları *yemeleri*."

"Yeter artık Ethel. Çocukları korkutuyorsun. Bunlar doğru değil canlarım, sadece şaka yapıyor."

"Sadece geceleri dışarı çıkıyorlar," dedi kötü kadın, çocuklara şeytani bakışlar atarak, "ve hava kararDığında küçük çocukları avlamaya gidiyorlar."

"Her halükârda," dedi adam aniden, "çocukların eve çok yaklaşmasını istemiyorum."

Charles Blackwood sadece bir kere geri geldi. Dışarıyı uzun uzadıya izlediğimiz bir öğleden sonranın ilerleyen saatlerinde otomobille, yanında başka bir adamla çıkageldi. Tüm yabancılar gitmişti, Constance da kıpırdanıp, "Patatesleri pişirme zamanı," demişti ki araba yolunda bir otomobil dönünce izlemek için tekrar yerine yerleşti. Charles'la diğer adam otomobilden evin önünde inip doğruca basamaklara yürüdüler; yukarı bakıyorlardı ama bizi içeride göremezlerdi. Charles'ın ilk gelişini, evimizin dışında aynı şekilde ilk duruşunu hatırladım ama bu sefer asla içeri giremeyecekti. Kilidi kontrol etmek için uzanıp kapıya dokundum ve kapının karşı tarafında Constance dönüp bana başını salladı; Charles'ın bir daha asla içeri girmeyeceğini o da biliyordu.

"Gördün mü?" dedi Charles, basamaklarımızın dibinde. "İşte ev, tam anlattığım gibi. Sarmaşıklar iyice uzadığından eskisi kadar kötü görünmüyor. Ama çatı tamamen kül oldu, içi de harabe."

"Hanımlar içeride mi?"

"Evet." Charles güldü. Gülüşü ile bön bön bakan geniş, beyaz suratını hatırladım ve kapının iç tarafından gebermesini diledim. "Elbette içerideler," dedi. "Kahrolası bir servetle beraber."

"Buna *emin* misin?"

"İçeride o kadar çok paraları var ki hiç sayılmamış bile. Dört bir yana gömmüşler, kasa da dolu, Tanrı bilir başka nereye saklamışlardı. Hiç dışarı çıkmıyor, içeride onca parayla birlikte saklanıyorlar."

"Baksana," dedi diğer adam, "seni tanıyorlar, değil mi?"

"Elbette. Kuzenleriyim. Buraya bir kere ziyarete gelmiştim."

"Sence ikisinden birini konuşturabilir misin? Belki pencereye falan çıkarlar da fotoğraflarını çekebilirim?"

Charles düşündü. Önce eve, sonra adama baktı ve düşündü. "Fotoğrafı dergiye ya da başka bir yere satarsan yarısını isterim, tamam mı?"

"Olur olur, söz."

"Deneyeceğim," dedi Charles. "Sen otomobilin arkasına geçip saklan. Bir yabancı görürlerse katiyen çıkmazlar." Diğer adam otomobile döndü, bir fotoğraf makinesi çıkardı ve otomobilin diğer tarafına, onu göremeyeceğimiz yere kuruldu. "Tamam," diye seslendi, Charles da basamaklardan çıkıp ön kapımıza yaklaştı.

"Connie?" diye seslendi. "Hey, Connie? Ben Charles. Geri döndüm."

Constance'a baktım ve Charles'ın gerçek yüzünü ilk defa gördüğünü düşündüm.

"Connie?"

Charles'ın bir hayalet ve şeytan olduğunu, yabancılardan biri olduğunu artık biliyordu.

"Yaşananları unutalım," dedi Charles. Kapıya yaklaştı ve hoş bir ses tonuyla, hafifçe yakararak konuştu. "Yeniden dost olalım."

Ayaklarını görebiliyordum. Ayaklarından biriyle verandamızın zeminine vurup duruyordu. "Bana ne garezin var bilmiyorum," dedi, "geri dönebileceğimi söylemeni bekledim durdum. Seni kıracak bir şey yaptıysam özür dilerim."

Keşke Charles içeriyi görebilseydi; kapının her iki yanında yerde oturmuş, başımızın bir metre üstünde kapıya yalvarıp yakarırken onu dinlediğimizi ve ayaklarına baktığımızı görebilseydi keşke.

"Kapıyı aç," dedi usulca. "Connie, benim için, Kuzen Charles için kapıyı açabilir misin lütfen?"

Constance, Charles'ın yüzüne tekabül eden yere bakıp soğuk soğuk gülümsedi. Geri dönme ihtimaline karşı Charles'a sakladığı bir gülümseme olduğunu düşündüm bunun.

"Bu sabah yaşlı Julian'ın mezarına gittim," dedi Charles. "Yaşlı Julian'ın mezarını ziyaret etmek ve seni tekrar görmek için döndüm." Bir dakika bekledi, sonra sesi çatallanarak, "Yaşlı dostumuzun mezarına birkaç çiçek -sen *anlarsın*- bıraktım. İyi adamdı zavallı, bana hep iyi davranmıştı."

Charles'ın ayaklarının ötesinde, diğer adamın otomobilin arkasından fotoğraf makinesiyle çıktığını gördüm. "Bana bak," diye seslendi, "nefesini boşa harcama. Sabahtan akşama kadar burada oyalanamam."

"Anlamıyor musun?" Charles kapıya arkasını dönmüştü ama sesi hâlâ çatallıydı. "Onu tekrar görmek zorundayım. Hepsi benim yüzümden oldu."

"Ne?"

"Sence iki kız kurusu kendilerini neden böyle eve kapatmış olabilir? Tanrı biliyor ya," dedi Charles, "olayların buraya varmasını istememiştim."

O sırada Constance'ın konuşacağını ya da en azından yüksek sesle güleceğini sandım ve ona doğru uzanıp sessiz kalması için uyarmak adına koluna dokundum ama kafasını çevirmedi.

"Onunla bir *konuşabilsem*," dedi Charles. "Evin fotoğrafını her halükârda çekebilirsin, ben burada dururken. Ya da kapıya vururken... Kapıya delice vurabilirim."

"İstersen kalp kırıklığından kapının eşiğinde, yerde can çekiş," dedi diğer adam. Otomobile dönüp fotoğraf makinesini içeri koydu. "Vakit kaybı."

"Onca servet. Connie," diye seslendi Charles yüksek sesle, "Tanrı aşkına şu kapıyı açar mısın?"

"Bana kalırsa," dedi diğer adam otomobilden, "her iddiasına varım ki o gümüş dolarları bir daha asla görmeyeceksin."

"Connie," dedi Charles, "bana neler çektirdiğinin farkında değilsin, böyle bir muameleyi hak edecek hiçbir şey yapmadım ben. Lütfen Connie."

"Kasabaya yürüyerek mi dönmek istiyorsun?" dedi diğer adam. Otomobilin kapısını kapattı.

Charles otomobile doğru döndü, sonra geriye, kapıya baktı. "Pekâlâ Connie," dedi, "buraya kadar. Eğer bu sefer içeri almazsan beni bir daha asla göremeyeceksin. Sözlerimde ciddiyim Connie."

"Ben gidiyorum," dedi diğer adam otomobilden.

"Ciddiyim Connie, çok ciddiyim." Charles basamaklardan inmeye başladı; omzunun üstünden geriye doğru konuşuyordu. "Son bir kez bak," dedi. "Gidiyorum. Kalmamı istiyorsan tek kelime etmen yeterli."

Otomobile yetişemeyeceğini düşündüm. Charles basamaklardan inip otomobile binene kadar Constance'ın kendini tutabileceğinden gerçekten emin değildim. "Hoşça kal Connie," dedi basamakların dibinden, sonra dönüp yavaş yavaş otomobile ilerledi. Bir an sanki gözlerini ya da burnunu silecekmiş gibi durdu ama diğer adam, "Çabuk ol," deyince Charles bir kere daha arkasına baktı, hüzünlü hüzünlü elini kaldırdı ve otomobile bindi. Sonra Constance güldü, ben de güldüm ve Charles'ın bir an, sanki gülüşümüzü duymuş gibi otomobilde kafasını hızla çevirdiği gördüm ama motor çalıştı ve otomobil araba yolunda uzaklaştı. Constance'la karanlık koridorda birbirimize sarılıp güldük; göz-

lerimizden yaşlar akıyor, kahkahalarımızın yankıları kırık merdivenden gökyüzüne yükseliyordu.

"Öyle mutluyum ki," dedi Constance sonunda, nefes nefese. "Merricat, öyle mutluyum ki."

"Sana Ay'da yaşamayı seveceğini söylemiştim."

Carrington'lar bir pazar günü kilise ayininden sonra otomobilleriyle evimizin önünde durdular ve sessiz sessiz oturup binaya baktılar; sanki Carrington'ların bize yardımcı olabileceği bir mevzu olsa dışarı çıkacakmışız gibi. Bazen, sonsuza dek kapalı kalacak misafir salonuyla yemek odasını, annemizin o güzel, kırık dökük eşyalarının yere saçılmış halde durduğunu ve tozun üstlerini örtmek için ince ince düştüğünü düşünüyordum; artık günlerimizin yeni bir düzeni olduğu gibi evimizin de yeni anıtları vardı. Güzel merdivenimizden geriye kalan yegâne şey olan yamuk, kırık parçanın her gün önünden geçiyorduk; onu bir zamanlar merdiveni tanıdığımız kadar yakından tanıdık. Mutfak pencerelerinin önündeki tahtalar bizimdi, evimizin bir parçasıydı, onları seviyorduk. Çok mutluyduk; gerçi Constance fincanlarımızdan biri kırılacak ve ikimizden biri kulpsuz fincan kullanmak zorunda kalacak diye hep korku içindeydi. Constance kırmızı beyaz damalı masa örtüsüyle Julian Amca'nın giydiği gömleklerini yıkıyordu, onlar kurusun diye bahçede asılı dururken ben de sarı kenarlı masa örtüsünü giyiyordum; altın kemerimle çok şık duruyordu bu örtü. Annemizin eski kahverengi pabuçları mutfağın bir köşesinde, güvendeydi; çünkü sıcak yaz günlerinde Jonas gibi çıplak ayak dolaşıyordum. Constance çiçek toplamayı pek sevmiyordu ama mutfak masasında her zaman bir kâse içinde güller ya da papatyalar duruyordu; tabii gülleri asla Julian Amca'nın ağacından koparmıyordu.

Bazen aklıma altı mavi bilyem geliyordu ama çayıra gitmeme artık izin yoktu; altı mavi bilyenin belki de artık var olmayan bir evi korumak için gömüldüğünü ve şu an yaşadığımız, içinde çok mutlu olduğumuz evle hiçbir bağlantılarının olmadığını düşündüm. Yeni sihirli koruyucularım ön kapının kilidi, pencerelerdeki tahtalar ve evin her iki yanındaki barikatlardı. Geceleri bazen bahçenin karanlığı içinde hareket eden bir şeyler görüyor, fısıltılar duyuyorduk.

"Yapma, hanımefendiler izliyor olabilir."

"Sence karanlıkta görebilirler mi?"

"Olan biten her şeyi gördüklerini duydum."

Sonra bazen kahkahalar duyuluyor, sıcak karanlığın içine süzülüyordu.

"Buraya yakında Sevgililer Parkı diyecekler," dedi Constance.

"Kuşkusuz Charles'a istinaden."

"Charles bari hiç değilse," dedi Constance, sözlerini ciddiyetle tartarak, "araba yolunda kafasına bir tane sıksaydı."

Dinleye dinleye öğrendik ki yabancılar, olur da bakarlarsa, dışarıdan yalnızca sarmaşıklarla sarılmış ve ev olduğu zar zor kestirilen büyük bir harabe görüyorlardı. Burası kasaba ile otoyolun tam ortasındaydı, patikanın orta yerinde. Kimse sarmaşıkların arasından onları izleyen gözlerimizi görmüyordu.

"O basamaklara çıkamazsınız," diye uyarıyordu çocuklar birbirlerini, "çıkarsanız hanımefendiler kapar sizi."

Bir keresinde bir çocuk, diğerleri tarafından kışkırtılarak evimize bakan basamakların dibinde durup neredeyse ağlayacak ve neredeyse koşacakken titrek bir sesle, "Merricat, dedi Constance, bir fincan çay ister misin?" dedi ve peşinde diğerleriyle kaçtı. O gece kapımızın önünde bir sepet taze yumurtayla

üzerinde, "Sadece şaka yapıyordu, özür dileriz," yazan bir not bulduk.

"Zavallı çocuk," dedi Constance, yumurtaları soğutucuya girecek bir kâseye koyarken. "Herhalde şu anda yatağının altında saklanıyordur."

"Belki de yaramazlık yapmamayı öğrensin diye bir güzel pataklamışlardır onu."

"Kahvaltıda omlet yiyeceğiz."

"Acaba istesem çocuk yiyebilir miyim?"

"Pişirebileceğimi sanmıyorum," dedi Constance.

"Zavallı yabancılar," dedim. "Onları korkutan o kadar çok şey var ki."

"Eh," dedi Constance, "ben de örümceklerden korkuyorum."

"Jonas'la ben, senin yanına tek bir örümcek bile yaklaştırmayız. Ah, Constance," dedim, "öyle mutluyuz ki."

Dünyadan gizlenerek yaşayan iki kız kardeş ve gölgesini geçmişten bugüne, onların üzerine düşüren gizemli bir olay... Usta yazar Shirley Jackson, bu kısa ve mücevher misali pırıl pırıl romanda ters köşelerle örülü bir öykü anlatıyor, okura tuzaklar ve yanılsamalarla dolu bir zemin sunuyor. *Biz Hep Şatoda Yaşadık*, inişleri ve çıkışları, anlatımdaki mahir sıçrayışlarıyla Shirley Jackson'ın dehasını ortaya koyuyor; üstelik karşılaşacağınız en tuhaf ve cazip roman kahramanlarından biriyle, Merricat ile tanışmanızı sağlıyor. Merricat, onu mahvedecek hakikatlerin karşısında hayallerinin sayesinde dimdik duruyor, ne ki bazı hayaller, kâbuslarla koyun koyuna uyuyor.

Bugün Stephen King'den Neil Gaiman'a değin pek çok çağdaş yazarın ilham kaynakları arasında andığı Shirley Jackson, Amerikan Gotiği'nin klasiklerinden sayılan *Biz Hep Şatoda Yaşadık* ile anlatıcı olarak ustalığını gözler önüne seriyor ve kız kardeşliğe dair unutulmayacak bir metne imza atıyor. Doğada hiçbir şey yoktan var olmuyor ve sarayların enkaza, hayallerin hezeyana dönmesi için bir an yetiyor; geriye biraz toz, belki biraz da kül kalıyor. En ölümcül zehirler, tıpkı en kuvvetli tılsımlar gibi insan yüreğinde büyüyor ve hiçbir yer, ama hiçbir yer insanın evi gibi olmuyor.

SİREN YAYINLARI | ZAMANIN RUHU

ISBN: 978-605-5903-65-7